

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

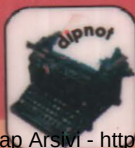
dünyanın dört bucağından masallar
LATİN AMERİKA MASALLARI

5

SKB 0925211 V61

9+
YAS

Dünyanın Dört Bucağından Masallar 5

LATİN AMERİKA MASALLARI

Çeviren ve Türkçe Anlatan: Tunc Tayanç

Latin Amerika Masalları

© Dipnot Yayınları 59

Çocuk Kitapları: 5

Baskı 2008 / Ankara

ISBN: 978-975-9051-62-4

Sertifika No: 0905-06-000824

Kapak Tasarımı: Sinan Solmaz

Kapak Resmi: Petra Rau

Çeviren ve Türkçe Anlatan: Tunç Tayanç

Düzeltili: Duygu Özgül

Son Okuma: İbrahim Yıldız

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: Dipnot Bas. Yay. Ltd. Şti

Baskı: Mattek Matbaacılık Bas. Yay. Tan. Tic. San. Ltd. Şti.

GMK Bulvarı No 83/23 Maltepe / Ankara

Dipnot Yayınları

Selânik Cad. No: 82/32 Kızılay / Ankara

Tel: (0 312) 419 29 32 / Faks: (0 312) 419 25 32

e-posta: dipnotkitabevi@yahoo.com

İÇİNDEKİLER

Armadillo'nun Şarkısı/ <i>Bolivya</i>	5
Ayı Prens/ <i>Meksika</i>	9
Çingene Kraliçe/ <i>Meksika</i>	19
Düş Gördüren Ağaç/ <i>Brezilya</i>	23
Gülen Tavşan/ <i>Meksika</i>	31
Kelebeğin Kanatları/ <i>Tikuna Kabileri</i>	33
Kuşlarla Konuşan Küçük Çocuk/ <i>Maya</i>	43
Sihirli Top/ <i>Arjantin</i>	49
Yarım Piliç/ <i>Porto Riko</i>	57
Yasak Oda/ <i>Meksika</i>	65
Başkalarına Yardım Etmenin	
Dayanılmaz Hoşluğu/ <i>Surinam</i>	69
Bay Jaguar ve Küçük Kokarca/ <i>Maya</i>	73
Clemencia ve Jose/ <i>Meksika</i>	79

Çekirge Amca'nın Falcılığı/ <i>Nikaragua</i>	85
Denizkızı ve Yoksul Balıkçı/ <i>Şili</i>	89
Devin Sırrı/ <i>Meksika</i>	99
Geceler Denizden Nasıl Geldi/ <i>Brezilya</i>	105
Kibirli Prenses/ <i>Porto Riko</i>	111
Müzik Yeryüzüne Nasıl Geldi?/ <i>Aztek</i>	113
Denizler Neden Ağlar/ <i>Brezilya</i>	117
Söz Dinlemeyen Oğul/ <i>Maya</i>	129
Brezilya'dan Maymun Öyküleri	136

ARMADILLO'NUN ŞARKISI

Bolivya

Bir zamanlar, dünyada her şeyden çok müziği seven bir armadillo *-Güney Amerika'da yaşayan kertenkele benzeri bir hayvan-* varmış. Her yağmurdan sonra kurbağalarla dolu göle gider, en güzel sesleriyle birbirlerine şarkı söyleyen o yeşil kurbağaları dinlermiş. Gölün kıyısına kadar yaklaşır, kurbağaların bir yapraktan ötekine sıçrayarak dans etmelerini, yüzmelerini izler, çıkardıkları o güzel seslere kulak kabartırmış. Ne dediklerini anlamasa da, konuşur gibi şarkı söylemelerine bayılırmış. Her seferinde de "Aahhh..." diye hayıflanırmış, "keşke ben de şarkı söyleyebilsem."

Oysa kurbağalar, kendilerini dinleyen, şarkı söyleyebilmek için yanıp tutuşan bu acayip hayvanla alay eder, bir

yandan oynarlarken bir yandan da “Aptallaşma! Armadillolar şarkı söyleyemezler,” derlermiş.

Günün birinde, armadillonun bulunduğu yere bir cırcır böceği ailesi taşınmış. Başlamışlar ötmeye. Armadillo bu kez de onların çıkardıkları sesleri dinlemeye başlamış. Bulundukları yere iyice yaklaşıyor, sabah akşam onları dinliyormuş: Cırcır... cırcır...

Gene “Aahhh...” diye hayıflanıyormuş, “keşke ben de şarkı söyleyebilsem.”

Cırcır böcekleri, kendilerini dinleyen, şarkı söyleyebilmek için yanıp tutuşan bu acayip hayvanla alay eder, bir yandan öterlerken bir yandan da “Aptallaşma! Armadillolar şarkı söyleyemezler...” derlermiş. Ama dillerini anlayamayan armadillo onları hayran hayran dinlemeyi sürdürüyormuş.

Günün birinde, içinde kanaryalar olan bir kafes taşıyan bir adam görmüş. Kanaryalar öyle güzel ötüyorlarmış ki, kurbağalar ile cırcır böceklerinin söyledikleri şarkıların sözü bile olmazmış. Armadillo adamın peşine takılmış. Adamın uzun bacaklarıyla attığı adımlara yetişebilmek için neredeyse koşuyor, bir yandan da kanaryaları dinliyormuş. “Aahhh...” diye hayıflanmış gene, “keşke ben de şarkı söyleyebilsem...” Kafesteki kanaryalar gülüşmüşler; “Aptallaşma...” demişler, “armadillolar şarkı söyleyemezler ki...”

Adamın peşinden koşarcasına giden armadillo bir süre sonra adamın izini yitirmiş; yorgunluktan, oralarda yaşa-

yan bir büyücünün evinin kapısında yığılıp kalmış. Kendi ne gelip de nerede olduğunu anlayınca, gidip büyücüden yardım istemeye karar vermiş.

Yavaş yavaş, evinin önünde oturan büyücünün yanına gitmiş; “Büyücülerin en büyüğü!” demiş, “Kurbağalar, cırcır böcekleri, kanaryalar gibi şarkı söylemek istiyorum; şu yaşamda istediğim başka hiçbir şey yok...”

O güne kadar şarkı söyleyebilen bir armadillo görmeyen, duymayan büyücü gülmüş; ama bakmış ki önünde duran bu küçük hayvan ciddi; eğilmiş ona, şunları söylemiş: “Küçük armadillo! Senin şarkı söylemeni sağlayabilirim; ama bedeli senin için çok pahalı olur: Ölürsün...”

“Yani...” demiş Armadillo, “ölecek olursam şarkı söyleyebilirim öyle mi?”

“Evet!”

“Tamam! Şuracıkta öleyim hemen... Şarkı söyleyebilmek için yapamayacağım hiçbir şey yok...”

Başlamışlar tartışmaya, sorunu enine boyuna gözden geçirmeye. Büyücü, böyle güzel bir armadillonun ölmesine razı değilmiş; ama bu küçük yaratık ısrar edip duruyormuş. Sonunda armadilloyu öldüren büyücü, hayvanın kabuğundan çok güzel bir çalgı yapmış, kentteki en iyi müzisyene vermiş.

Müzisyen, zaman zaman kurbağaların yaşadıkları gölün kıyısına gider, çalgısını çalarmış. O zaman kurbağaların

gözleri faltaşı gibi açılır, hep bir ağızdan “Aaa.. aaa...” diye bağırırlarmış, “armadillo şarkı söylemeyi öğrenmiş!”

Müzisyen, kimi zaman da cırcır böceklerinin bulundukları yere gider, çalgısını orada çalarmış. O zaman da cırcır böcekleri hayretle gözlerini iri iri açarlar, “Aaa.. aaa...” diye cırcırlarlarmış, “armadillo şarkı söylemeyi öğrenmiş!”

Müzisyen, arada sırada da evinde bir kafes dolusu kanarya bulunan, kendisi de müzisyen olan arkadaşına gider, birlikte çalarlarmış. Onları dinleyen kanaryalar kanatlarını çırpıp, “Aaa... aaa...” diye ötüşürlermiş, “armadillo şarkı söylemeyi öğrenmiş!”

İşte böyle, sonunda armadillo şarkı söylemeyi öğrenmiş; sadece öğrenmekle de kalmamış, o ülkedeki en güzel ses de olmuş. Ama dünyadaki birçok iyi müzisyen gibi, sanat uğruna o da canından vazgeçmek zorunda kalmış.

AYI PRENS

Meksika

Bir zamanlar, çok güzel üç kızı olan, yoksul bir ormancı varmış. Kızların hepsi çok güzelmiş de, en küçükleri en güzelleriymiş. Bir gün ormana giden ormancı bir meşe ağacını keserken büyük, korkunç bir ayı gelmiş, ormancının elindeki baltayı alıp bir yana fırlatmış.

“Ormanımda ağaç kesme iznini sana kim verdi?” diye homurdanmış, “Ormanımdan ağaç çalıyorsun; bunun cezasını göreceksin.”

Yoksul ormancı, “Beni bağışlayın senyor,” diye yalvarmış, “kestiğim ağaçları satıyor, böylece üç küçük kızıma bakabiliyorum. Beni öldürürseniz, küçük kızlarım açlıktan ölürler.”

Bu sözleri duyan ayı duraksamış, düşünmüş, sonra da demiş ki: “Yaşamını kurtarmanın tek bir yolu var: Kızlarından birini benimle evlendirirsin...”

Ormancı ne söyleyeceğini bilememiş; ama sonunda ölüp de kızlarını bir başlarına bırakmaktansa, ayının isteğini kabul etmenin daha iyi olacağını düşünmüş. Eve dönmüş, olup biteni kızlarına anlatmış.

Büyük kızla ortanca olan, “Baba!” demişler, “Bir ayıyla evlenmektense ölmeyi yeğleriz.”

Adı Ninfa olan küçük kız ise, “Ben evlenirim!” demiş.

Sonraki gün, Ninfa ile babası ormanın yolunu tutmuşlar. Ayı onları bekliyormuş. Güzel kızı görünce çok sevinmiş. Ancak Ninfa demiş ki: “Senyor, annem yaptığım her işte Tanrı’nın buyruklarına uymamı öğütlemiştir. Seninle evleneceksem, Katolikliğin dinsel yükümlülüklerini yerine getirmemiz gerekir.”

Ayı kabul etmiş, sonraki gün bir papazla birlikte ormana gelmelerini söylemiş. Ormancı aramış taramış, sonunda bir papaz bulabilmiş. Böylece, Ninfa ile ayı evlenmişler.

Ayı, Ninfa’yı almış, inine götürmüş; karanlık bastığında demiş ki:

Tüylü ayı, korkutucu ayı,

Yakışıklı ve çekici bir prens ol!

Şarkı biter bitmez de yakışıklı bir prens oluvermiş. Şaşkın, kendisine bakan Ninfa’ya demiş ki: “Ben aslında bir

prensini; ama bir cadı, gündüzleri ayı olmam için büyü yaptı. Yanımda istediğin her şeyi yapabilirsin, bir şey dışında: Prens olduğumu kimseye söylemeyeceksin...”

Gördüklerinden çok mutlu olan Ninfa bu sırrı kimseye söylemeyeceğine söz vermiş.

Gün ışıdığında yataktan kalkmışlar,

Yakışıklı prens, çekici prens,

Tüylü, korkutucu bir ayı ol!

diyen prens hemen ayıya dönüşmüş.

Günler birbirini izlemiş; ailesini özleyen Ninfa, presten nasıl izin alacağını bilemiyormuş. Sonunda cesaretini toplamış, şunları söylemiş: “Gündüz olduğunda konuşabileceğim hiç kimse yok. Babamı, kardeşlerimi de çok özledim. Çok uzakta değiller... İzin verirsen sabah erkenden yola çıkar, akşam karanlık bastırmadan dönerim.”

Prens, Ninfa’yı göndermek istememiş; ama kız o kadar ısrar etmiş, öyle dil dökmüş ki, sonunda “Peki!” demiş; ama sırrını kimseye açmaması gerektiğini de hatırlatmayı unutmamış.

Ninfa, sabah erkenden kalkmış, güzel giysilerini giymiş, babası ile kardeşlerini görmeye gitmiş. Onu gördüklerine çok sevinmişler. Oradan buradan konuşmuşlar, birbirlerini görmedikleri süre içinde neler yaptıklarını anlatmışlar. Ancak şeytan hiç de boş durmuyormuş, Ninfa’nın kardeşlerini ayartmış; üstündeki güzel takıları, pahalı giysileri

kıskanmalarını sağlamış. Kızlar da, kıskançlıklarından Ninfa ile alay etmeye, onu kızdırmaya başlamışlar; “Gittin bir ayıyla evlendin!” deyip durmuşlar.

Bunu o kadar çok söylemişler ki, sonunda Ninfa kızgınlıktan kocasına verdiği sözü unutmuş, sırrını söyleyivermiş. Ninfa’nın sözleri kızları çok şaşırtmış. En büyük olan demiş ki: “Neden prensin üstündeki büyüü bozmuyor, ayıya dönüşmesini önlemiyorsun? Yapman gereken çok basit. Bu gece ona çok içki içir. Sızıp kalır. O zaman onu sıkıca bağla, ağzını da tıka... Gün ışıyıp da o büyüü sözleri söyleyemezse, büyü bozulur. Kocan hep insan olarak kalır...”

Ablasının söyledikleri aklına yatan Ninfa, o gece kendisine söylenenleri yapmış. Gün ışıyıp da prens yataktan kalkmak istediğinde, sımsıkı bağlandığını, ağzına da bir tıkaç sokulduğunu görünce ne kadar şaşırdığını düşünün! Büyü sözleri söyleyememiş, büyü bozulmuş.

Prens demiş ki: “Ninfa, sözünü tutmadın, sonuçlarına da katlanacaksın. Büyünün bozulması, ondan sonra da birlikte mutlu yaşayabilmemiz için, bir yıl bir gün mutlu bir evliliğimizin olması gerekiyordu. Sözümü dinlemediğin için bundan böyle senin yanında kalamam. İnanç Şatosu’na yerleşinceye kadar beni bulamayacaksın...”

Sözlerini bitiren prens ortadan yok olmuş. Prensi gerçekten seven Ninfa çok gözyaşı dökmüş. Sonunda, kocasını

bulmaya, bu amaçla İnanç Şatosu'na gitmeye karar vermiş. İhtiyacı olabilecek birkaç şeyi yanına almış, yollara düşmüş...

Az gitmiş uz gitmiş, sonunda bir başka ormana gelmiş. Bu ormanda yaşlı bir bilge yaşıyormuş. Karşılaştıklarında, "Bu ormanda ne arıyorsun?" diye sormuş Ninfa'ya.

"İnanç Şatosu'nu arıyorum," diye yanıt vermiş Ninfa, "nerede olduğunu biliyor musunuz?"

"Bilmiyorum; ama bu yolu izlersen babamın oturduğu eve gidersin. Belki o biliyordur... Bu fındığı da yanına al; başın derde girerse, kır!"

Yaşlı adama teşekkür eden Ninfa yürümeye devam etmiş. Sonunda, yaşlı adamın babasının oturduğu eve gelmiş. İnanç Şatosu'nun nerede olduğunu bilip bilmediğini sormuş. Yaşlı adam da bilmiyormuş; ama demiş ki: "Bu yolu izlersen, bir süre sonra büyük ağabeyimin oturduğu eve gidersin. O çok yer gezmiştir; belki İnanç Şatosu'nun nerede olduğunu biliyordur. Sana, oğlumun verdiği benzer bir fındık da ben vereceğim; başın derde girecek olursa, kır!"

Ninfa yoluna devam etmiş. Yaşlı adamın ağabeyinin evine gelmiş; ama o da İnanç Şatosu'nun nerede olduğunu bilmiyormuş. "Belki Ay biliyordur," demiş, "bu yolu izlersen onun evini görürsün. Ancak dikkat et! Ay çok kızabilir.

Sana bir fındık da ben vereyim; başın derde girdiğinde kırarsın...”

Yoluna devam eden Ninfa o kadar yorulmuş ki, artık ayakta duracak hali kalmamış; ama Ay’ın evini bulmuş, kapıyı çalmış. Ay’ın hizmetçisi olan yaşlı bir kadın kapıyı açmış; “Tanrım!” demiş kızı görünce, “ne işin var buralarda? Ay seni burada bulacak olursa, hiç acımaz, hemen yer...”

Ninfa neler olduğunu ağlaya ağlaya anlatmış. Yaşlı kadın demiş ki: “Ocağın arkasına saklan... Ay geldiğinde, İnanç Şatosu’nun yerini bilip bilmediğini kendisine sorayım.”

Gün batarken Ay ortaya çıkmış; parmağında çıkan bir sivilce canını yaktığından çok kızgınmış. Mutfağa girmiş; “Burada insan kokusu var!” demiş, “nereye sakladıysan onu bana, ver yoksa karnımı seninle doyururum...”

“Hiç durma!” demiş yaşlı kadın, “delirdin mi? Ocakta kızaran et var; insan kokusu aldığını söylüyorsun... Otur, yemeğini ye, sonra da git yat; çok yorgun görünüyorsun...”

Ay oturmuş, yemeğini yerken, yaşlı kadın konuşmaya başlamış: “Dün bir baykuş geldi, benimle konuştu. İnanç Şatosu diye bir yerden söz etti. Bu kadar çok şey biliyorsun; bu İnanç Şatosu’nun nerede olduğunu da bilirsin...”

“Sana doğruyu söyleyeyim mi?” demiş Ay, “bilmiyorum; belki Güneş biliyordur.”

Ay yattığında, yaşlı kadın Ninfa'ya demiş ki: "Ay uyanmadan hemen buradan uzaklaş... Bu yolu izle, sonunda Güneş'in evini görürsün..."

Ninfa gene yola çıkmış; yürümüş, yürümüş, Güneş'in evini bulmuş. Kapıyı çaldığında, yaşlı bir kadın kapıyı açmış, Ninfa'yı görünce, "Tanrım!" demiş, "Burada ne işin var? Güneş'in seni burada bulursa yakacağını bilmiyor musun?"

Ninfa gözyaşlarını tutamamış, hıçkırık hıçkırık ağlamaya başlamış; bir yandan da başına gelenleri yaşlı kadına anlatmaya çalışıyormuş. Onlar konuşurlarken, birden her yer apaydınlık olmuş; Güneş içeri girmiş. Zavallı Ninfa, korkusundan ne yapacağını bilememiş, öleceğini sanmış. Ama yaşlı kadın Güneş'i azarlamış: "Bekle! Bekle! Bu kızcağız İnanç Şatosu'nu arıyor..."

"İnanç Şatosu'nu mu?" demiş Güneş, "Nerede olduğunu biliyorum, buradan çok uzakta. İstersen seni götürürüm; ama geç oldu, biliyorsun, karanlık bastırıldığında dışarı çıkmama izin yok! Yakında bir dostum var: Rüzgâr. Seni aldığı gibi oraya götürebilir. Bu yolu izle, Rüzgâr'ın evine gidersin; benim gönderdiğimi söyle..."

Ninfa ne kadar gücü kaldıysa onu da tüketmiş, Rüzgâr'ın evinin kapısını çalmış. "Kim o?" diye bağırmış Rüzgâr, "İçeri gir!" Ninfa, kendisini Güneş'in gönderdiğini söylemiş. "Hoş geldin!" demiş Rüzgâr.

Her şeyi anlatmış, inanç Şatosu'na gitmek istediğini söylemiş. "Merak etme!" demiş Rüzgâr, "seni götürürüm..."

Rüzgârın sırtına oturmuş Ninfa ve göz açıp kapayıncaya kadar şatoya ulaşmışlar. "Galiba, eğlence var," demiş Rüzgâr. Şato ısıllı ısıllı yanıyor, her yandan piyano ve gitar sesleri yükseliyordu.

"Seni burada bırakacağım..." demiş Ninfa'ya, "her şey düzelecek; merak etme!" Sonra da uçup gitmiş.

Ninfa şatonun kapısını çalmış, bir uşak gelip açmış; "Siz nasıl yardımcı olabilirsiniz?" diye sormuş.

"Prensi görmek istiyorum."

"Senyora," demiş uşak, "prensi şimdi göremezsiniz; yeni evlendi ve prensesle dans ediyor..."

"O zaman izin verin, içeri gireyim. Böyle görkemli bir tören hiç görmedim; biraz bakayım..."

Uşak "Sizi bir koşulla içeri bırakabilirim," demiş, "çok dikkatli olun; gelin sizi görmesin. Davetli olmadığınız için, sizi görürse çok kızabilir."

Ninfa içeri girmiş. Bir masada yemek yemekte olan, çevresi konuklarla dolu kocasını, prensi görmüş. Gidip köşeye saklanmış; ama bir yandan da prensin dikkatini çekmeye çalışıyordu. Prens ise, hiçbir şeyin farkında değilmiş, Ninfa'yı görmemiş bile; yemeye içmeye devam ediyordu.

Ancak Ninfa prensin dikkatini çekmek için o kadar çok çabalamış ki, sonunda onu gören prens değil, gelin olmuş. Aslında şeytansı bir cadıymış o; büyü yaparak prensi kendine bağlamışmış.

Bu sırada prens de Ninfa'yı görmüş, hemen tanımış. Uşakları çağırmış, sessizce, kimse farkına varmadan kızı yanına getirmelerini söylemiş.

Ama aynı anda cadının sesi yükselmiş: "Şu dilenciği dışarı atın!"

Uşaklar kendisini yakalamak üzere davrandıklarında, Ninfa bilge adamların verdiği fındıklardan birini kırmış. Kırmayla birlikte küçük bir fare olmuş; oraya buraya koşmaya başlamış. Bunu gören cadı hemen kediye dönüşmüş, farenin peşine takılmış. Fare, prensin masasına, oradan da tabağına sıçramış ve Ninfa kendisine verilen fındıkların ikincisini kırmış. Kırmayla pirinç tanesine dönüşmüş; prensin tabağındaki yiyeceklerin arasına karışmış. Kedi de masanın üstüne sıçramış ve bir tavuğa dönüşüp tabaktaki pirinçleri yemeye başlamış. Ninfa, elinde kalan son fındığı kırmış. Kırmayla çakala dönüşmüş ve tavuğu bir lokmada yutuvermiş.

Sonunda yeniden insan olmuş ve prensle yeniden birlikte olmuşlar; ömürlerinin sonuna kadar mutlu yaşamışlar.

ÇİNGENE KRALİÇE

Meksika

Tek oğlu olan bir kral varmış. Oğlan evlenecek yaşa geldiğinde ana babasına demiş ki: “Dünyanın en güzel kızıyla evleneceğim. Onu bulabilmek için bütün dünyayı dolaşacağım.”

Yola çıkan prens, bir çeşmeye geldiğinde duraklamış. Su içmek için çeşmeye eğildiğinde, suda üç portakalın yansıması gözüne ilişmiş. Sağına soluna bakındığında, bir portakal ağacının üstünde çok büyük ve güzel üç portakal görmüş.

“Ne kadar hoş gözüküyorlar,” diye düşünmüş, ağaca tırmanmış, portakalları koparmış.

Birinci portakalı ortasından kestiğinde, içinden çok güzel bir kız çıkmış; “Bana yiyecek bir şeyler ver!” demiş. Prens, “Veremem” diye yanıtlamış, “yanımda yiyecek yok ki...”

Kız, “O zaman ben de portakalıma dönerim,” demiş, portakal kapanıvermiş.

Prens ikinci portakalı ortasından ikiye ayırmış; onun içinden, öncekinden de daha güzel bir kız çıkmış; “Bana yiyecek bir şeyler ver!” demiş. Prens, “Veremem...” diye yanıtlamış, “yanımda yiyecek yok ki...”

Kız, “O zaman ben de portakalıma dönerim,” demiş, o portakal da kapanıvermiş.

Prens bakmış ki, yanında yiyecek olmadığından o güzel kızlar portakala geri dönüyorlar, elindeki üçüncü portakalı kestiğinde içinden çıkacak kıızı da kaçırmamak için gidip yiyecek bir şeyler almaya karar vermiş.

Bunları kafasından geçirirken, arabasıyla bir Çingene gözükmüş. “Amigo!” diye seslenmiş prens, “Bana bir parça ekmek verirsen sana bir altın veririm.” Çingene hemen arabasını durdurmuş, prene bir parça ekmek vermiş.

Yaptığı işten pek memnun olan prens üçüncü portakalı da ortasından kesmiş ve içinden, önceki iki kızdan da çok daha güzel bir kız çıkıvermiş. “Bana yiyecek bir şeyler ver!” demiş. Prens bu kez hazırlıklı olduğundan, çingeneden aldığı ekmeği uzatmış. Kız, “Artık seninim...” demiş, “istediğini yapabilirsin!”

“Seninle evleneceğim!” demiş prens.

Ancak portakaldan çıkan kız çırılçıplakmış; bu durumda onu saraya götüremeyeceğini düşünen prensin gözü, yanı başında durup olan biteni izlemekte olan Çingene’ye ilişmiş. Onun giysilerini süzmüş; ama çok kirli olduklarını

düşünmüş. Kıza, “Burada, bu Çingene ile beni bekle...” demiş, “gidip üstüne giyebileceğin bir şeyler getireyim.”

Çingene’nin arabada uyumakta olan, bu nedenle de ne olup bittiğinin farkında olmayan bir kızı varmış. Prens in at sürmesiyle uyanmış, gözlerini açmış; prensi görür görmez âşık olmuş.

Arabadan inmiş, babasına neler olduğunu sormuş. Babası da anlatmış.

Çingene kız, babasının yanında duran kıza bakmış, “Saçlarını tarayayım...” demiş, “böylece prens döndüğünde seni daha da güzelleşmiş bulur...”

Kız kabul etmiş; böylece Çingene kız portakal kızının saçlarını taramaya başlamış; ancak birden kızın başına bir iğne batırmış, kız güvercin oluvermiş. Çingene kız da üstündeki giysileri çıkarmış, portakaldan çıkan kızın durduğu yerde prensi beklemeye başlamış.

Prens dönüp de Çingene’yi görünce, “Senyora!” demiş, “teniniz kararmış!”

“Güneşten yandım,” demiş Çingene kız.

Karşısındaki kızın portakaldan çıkan kız olduğunu sanan prens Çingene’yi yanına almış, saraya dönmüş. Evlenmişler...

Bir süre sonra, sarayın bahçesine bir güvercin konmuş, bahçivana sormuş: “Prens ve karısı nasıllar?”

“Kimi zaman şarkı söylüyor; ama genellikle ağlıyor.”

O günden sonra güvercin zaman zaman bahçeye gelmeye, bahçıvana sürekli aynı soruyu sormaya başlamış. Sonunda bahçıvan prene güvercinden söz etmiş.

Prens, bir daha geldiğinde yakalayıp kendisine getirmesini söylemiş. Bahçıvan da, kuşun her gelişinde konuştuğu ağacın dalına yapıştırıcı sürmüş. Sonraki gün, bahçeye gelip aynı soruyu soran güvercin uçmak istediğinde, ayağı dala yapıştığından uçamamış. Bahçıvan da onu yakaladığı gibi prene götürmüş.

Prens, görür görmez güvercini sevmiş; avucuna almış, tüylerini okşamaya başlamış. Birden güvercinin başında küçük bir iğne olduğunu görmüş; çekip çıkartmış. Ne görsün? Güvercin, portakalın içinden çıkan o çok güzel kız oluvermiş...

Prense, kendisine giyecek getirmeye gittiğinde başına neler geldiğini anlatmış. Prens de gitmiş, duyduklarını krala anlatmış. Çok öfkelenen kral, aslında bir cadı olan Çingene kızın yakılmasını buyurmuş.

Prens ile portakaldan çıkan kız evlenmişler, mutlu yaşamışlar.

DÜŞ GÖRDÜREN AĞAÇ

Brezilya

Bir zamanlar, ufak tefek ve zayıf olduğundan Sıska diye çağrılan bir oğlan çocuk varmış. Kabiledeki öteki çocuklar onunla alay eder, itip kakarlarmış.

Kendisini korumaya çalışan bir büyükbabası varmış; ama elbette ki hep yanında olamıyormuş. Sıska, zaman zaman tek başına yağmur ormanına gidiyormuş.

Ormanda yemyeşil bir örtü oluşturan ağaçlar, dallarından sarkan meyveler ve çiçeklerle güzel bir koku yayıyorlarmış. Bir yandan da çeşit çeşit kuş ötüyormuş. Sıska, burada, hayvan dostlarıyla birlikte olduğunda çok mutlu oluyormuş.

Günlerden bir gün gene ormanda geziniyor, yaprakların yeşil örtüsüne, çiçeklere bakıyor, ağaçtan ağaca geçen maymunları, kuşları izliyormuş. Bir ara uyur gibi duran

bir tapir -Güney Amerika ormanlarında rastlanan, yaban eşeğine benzeyen, kıvrık burunlu bir hayvan- görünce çok şaşırmış. Sağına soluna bakındığında, maymunların, bir timsahın, kara bir jaguarın, hatta büyük bir yılanın da uyuduğunu görmüş; hepsi büyük bir ağacın altında uyumak-taymış...

Bu çok, ama çok garip bir durummuş.

Sıska, uyuyan hayvanları daha yakından görebilmek için sessizce ağacın yanına yaklaşmış. Ansızın her yanının uyuduğunu duyumsamış; göz kapakları ağırlaşmış, bacakları bedenini taşımaz olmuş... Olduğu yere yığılıp uyumaya ve düş görmeye başlamış.

Düşünde birçok hayvan görmüş; kimi tanıdığı, kimi yabancı olduğu birçok hayvan... İnsanlar da varmış; kimi ailesi, akrabaları; kimi hiç tanımadığı kişiler... Hep bir arada oturmuş şarkı söylüyorlarmış. Sonra yaşlı bir adam çıkmış ortaya, ona yaklaşmış; “Benim adım Sina,” demiş, “Jaguar’ın çocuğuyum...” Sıska, yetişkinlerin büyük bir öğretmen olduğunu söyledikleri Jaguar Adam’ı biliyormuş. Sina masallar anlatmaya başladığında, can kulağıyla onu dinlemeye başlamış.

Jaguar Adam’ın kartallardan ateşi nasıl çaldığını, ölü bir yılanın küllerinden nasıl sebze bahçeleri yaptığını, hatta bir zamanlar yeryüzündeki bütün gecelerin tek sahibinin o olduğunu öğrenmiş.

Sıska uyandığında güneş batmışmış, neredeyse gece oluyormuş. Çevresinde hiçbir hayvan kalmamışmış; hepsi yuvalarına gitmişmiş. O da koşarak evine dönmüş.

Sonraki sabah, daha kahvaltısını yapmadan, yeniden ormana gitmek için dayanılmaz bir istek duymuş. O büyük ağacı bulmuş; bulduğu anda gene her yanı uyuşmuş, bacakları gevşemiş, yere yığılıp derin bir uykuya dalmış.

Bir gün önce gördüğü düşleri görmüş: hayvanlar, tanıdığı insanlar... Jaguar Adam gene gelmiş, masallar anlatmış. Sıska, gene bir önceki gün olduğu gibi gün batımında uyanmış, yemeğe yetişmek için koş a koş evine dönmüş.

İzleyen günler de aynı şekilde geçmiş: Sıska sabah erkenden, bir lokma bile yemeden ormana gidiyor, akşam yemeğine zar zor yetişebiliyor, hatta çoğu zaman yetişemiyormuş; yemek yemediği için de iyice zayıflıyormuş...

Düşlerine giren Sina, onun zayıfladığının farkına varmış; demiş ki: “Oğlum, çok zayıfladın, oysa büyüme çağındasın... Dünyamın büyük bölümünü sana gösterdim; ama artık ondan uzak durmalısın. Bir kez daha gelecek olursan, hiç ayırlamazsın...”

Sıska köye dönmüş, karnı çok açmış. Büyükbabası ona yemek hazırlamış, “Nereye gidiyordun?” diye sormuş, “Sabah bir lokma yemeden gidiyor, akşam yiyecek bir şey kalmadığında dönüyordun...” Sıska da her şeyi büyükba-

basına anlatmış: Ağacı, hayvanları, Jaguar Adam'ın anlatıklarını...

Ertesi gün büyükbabasıyla birlikte gitmişler ormana; büyükbabasını o büyük ağacın yanına götürmüş; "İşte, büyükbaba..." demiş, "ağacın altına git, etrafında gezmeye başla!" Jaguar Adam'ın sözlerini hatırladığından kendisi uzakta durmuş.

Biraz sonra büyükbabası horlamaya başlamış. Az sonra da hayvanlar gelmişler, ağacın altına geldiklerinde uyuya kalmışlar. Siska, ağacın altında uyumakta olan büyükbabasının, hayvanların yanına gitmek için can atıyormuş; ama Jaguar Adam'ın söyledikleri daha kulağındaymış, yaklaşmamış...

Büyükbabası çok uyumamış; uyandığında demiş ki: "Bu düş gördüren ağaçtan kimseye söz etme. Çok güçlü bir ağaç; altında uyuyan da o kadar güçlü olmalı, ormanı yüreğinin derinliklerinde duyumsamalı... Yeterince güçlü olmayan, ormanı içinde duymayan birisi, düş gördüren ağacın gücünü alıp şeytana dönüşebilir. Senin ruhun güçlü; şimdi de iyi yemek yemen gerekiyor ki, beden de güçlensin. Artık bu ağaca yaklaşma!"

Siska da büyükbabasına söz vermiş.

Köye döndüklerinde, Çibute adlı çocuğun hastalandığını duymuşlar. Siska, kendisiyle en çok alay eden çocuklardan biri olduğu için Çibute'yi yakından tanıyormuş. Ne yapsa-

lar çocuğu iyileştirememişler; görünüşe bakılırsa ölecek-miş. Ancak düşünde Jaguar Adam'ın anlattıklarından, hasta insanları iyileştirme yetisini almış olan Sıska, elini çocuğun alnına koymuş; çocuk hemen iyileşivermiş...

Köyde yaşayanlar, gördüklerine, Sıska'nın böyle bir gücü olduğuna inanamamışlar. Ancak ondan sonra, hastalanan herkes Sıska'ya gelmeye başlamış; o da hepsini iyileştirmiş.

Bir gece, uyurken, Jaguar Adam düşünde girmiş. Demiş ki: "Büyük sınavı geçtin. Söylediğim gibi, düş gördüren ağaçtan uzak kalmayı başardın. Sonra, seninle hep alay eden, seni küçük gören düşmanına iyilik ettin. Artık sana başka sihirler öğretme zamanı geldi; onları da, gerek olduğunda insanların yararına kullanabilirsin..."

O gece ve sonraki geceler, Jaguar Adam Sıska'nın düşlerine girmiş; çocuk, hastaları iyileştirmenin başka yollarını öğrenmekle kalmamış, ağacın dibinde öğrenmeye başladığı bilgeliği de ilerletmiş.

Büyükbabası, yatıp kalkacağı, rahatça düş görebileceği bir ev yapmış Sıska'ya; birlikte, hastalara iyi gelen özellikler taşıyan bitkilerin, şıfalı otların yetiştiği bir bahçe yapmışlar. Bir zamanlar can düşmanı iken, yaşamını kurtardıktan sonra can dostu olan, sadece bedeni değil, daha önemlisi ruhu da iyileşen, yüreği, yağmurlu mevsimlerde

taşan Amazon Nehri gibi kabaran Çibute de onlarla birlikte çalışmaya başlamış.

Zaman su gibi akıp gidiyor, Sıska düşlerinde o güne kadar hiç görmediği güzellikleri görüyor, gördüklerini büyükbabasına ve Çibute'ye anlatıyormuş. Hatta gördüğü güzellikleri, parlak tüylü gerdanlıklara, bileziklere de yansıtıyormuş; parlak tüyler, kabuklar, hayvan postları kullanarak güzellikler yaratıyormuş. Düşleri ona esin kaynağı oluyor, öyle ki kabilesindeki hiç kimsenin daha önce ne gördüğü, ne de duyduğu güzellikler ortaya çıkartıyormuş.

Ne yazık ki, kabiledaki kimi çocuklar yarattığı güzellikleri kıskanmışlar... O güzellikleri nasıl yaptığını kendilerine de öğretmesini istemektense, "Bizden daha iyi olduğunu düşünüyor...", "Burnu büyüdü..." gibi sözler etmeye, hatta onu nasıl öldürebileceklerini düşünmeye başlamışlar.

Yemek yemesini beklemeye karar vermişler; gitmiş, Sıska'nın evinin yakınında gizlenmişler. Sıska, öğleden sonra, büyükbabasıyla nehirden, balık avlamaktan dönmüş; ellerinde yemek için tuttukları bir balık varmış. Çocuklar, Sıska'nın balığı pişirmesini beklemişler. Sonra da, yemek için büyükbabasıyla birlikte masaya oturduğunda, saklandıkları çalılardan arkasından fırlamışlar. Tam üstüne atlayacaklarmış ki, Sıska oturduğu iskemleden kalkmış, "Düşler dünyasında çok şey öğrendim" demiş, "öğrendiklerimin arasında, arkamda ne olup bittiğini görmek de var..."

Sözünü bitirir bitirmez ortadan yok olmuş; Sıska, büyükbabası, Çibute, ev, bahçe... Ortada hiçbir şey kalmamış. Çocuklar, boş bir tarlada bir başlarına kala kalmışlar.

Sıska, büyükbabası ve Çibute, kendilerinin olan her şeyle birlikte yerin altına inmişler; sonra da bir başka yerde yeryüzüne çıkmışlar.

Köyün yaşlıları, hastalananları artık kimse iyileştiremediğinden her yerde onu aramaya başlamışlar. Sonunda, köyden uzakta bir yerde bulmuşlar; kabileye geri dönmesi için çok dil dökmüşler. Kabul etmiş, geri dönmüş. Bir süre her şey yolunda gitmiş; ama düşmanları yeni tuzaklar düşünmekte gecikmemişler.

Sıska'nın onuruna büyük bir eğlence düzenlemeye karar vermişler. Ancak bu bir tuzakmış: Birisi arkasından yaklaşıp elindeki sopayı Sıska'nın kafasına indirecekmış. Oysa Sıska'nın arkasında ne olup bittiğini görebildiğini unutmuşlar. Sıska yana çekilince, sopa kafasına değil, yerdeki büyük bir kayaya çarparak yarılmış.

Sıska, büyükbabası, Çibute ve sahip oldukları her şey yarıktan içeri girmişler. Sadece çok derinlerden gelen Sıska'nın sesi duyulmuş: "Yaptıklarımızın değerini bilemediniz; bu kez asla geri dönmeyeceğiz..."

Bir daha da onları gören olmamış.

GÜLEN TAVŞAN

Meksika

Yaşlı bir adamla karısı, samandan yapılmış küçük bir evde yaşıyorlarmış. Çok yoksullarmış; bir tavşan ile genç bir jaguardan başka hiçbir şeyleri yokmuş. Ellerindeki son mısır tanesini de bitirdiklerinde tavşanı yemeye karar vermişler; ocağı yakmış, üstüne de içinde su olan tencereyi koymuşlar. Ne yaptıklarını gören jaguar tavşana demiş ki: “Yakayı kurtaramayacaksın! Seni yiyecekler, hatta bir parçanı da bana verecekler...”

“Sevgili dostum...” diye yanıtlamış tavşan, “kahvaltıda sıcak çikolata yiyecekler, suyu onun için kaynatıyorlar.”

“Ne kadar da iyimsersin... Suyu seni pişirmek için kaynatıyorlar...”

“Sen öyle san! Hatta sana kanıtlayabilirim de... Git, benim kafesime gir; ilk bardak çikolatayı sana versinler.”

Tavşana güvenen jaguar gidip tavşanın kafesine girmiş; tavşan da kafesin kapısını kapadığı gibi ortadan yok oluvermiş. Epey zaman geçmiş; jaguar yaşlı karı kocanın kendisine çikolata getirmelerini beklemekten sıkılmış... Tavşanın kendisini kandırdığını da anlamış. Kafesi kırmış, tavşanı aramaya çıkmış.

Az gitmiş, uz gitmiş, sonunda tavşanı saklandığı taş ocağında bulmuş; çok kızdığından dişlerini göstererek demiş ki: “Yakaladım seni! Afiyetle yiyeyim de, gör!”

Tavşan işi pişkinliğe vurmuş: “Neyin var dostum? Neden söz ediyorsun? Seni tanımıyorum bile... Uzun zamandır burada yaşıyorum. Şimdi izin ver; gördüğün gibi yapacak çok işim var: Evim yıkılıyor...”

“Yani, sen beni kandıran tavşan değil misin?”

“Ne sandın? Elbette değilim... Hadi bana yardım et... Şu duvarı tut da, gidip altına dayayacak bir tahta parçası bulayım; ama dikkat et, sakın bırakma, yoksa üstüne devrilir.”

Böylece jaguar, duvarın devrilmesini önlemek için pençelerini duvara dayamış... Beklemiş, beklemiş; yorulmuş... Pençelerini yavaşça çektiğinde duvarın devrilmediğini görünce, tavşanın gene kendisini kandırdığını anlamış... Kızgınlığı daha da artmış, aramaya başlamış.

Tavşanı bulduğunda, esnek bir asmaya tutunmuş, sağa sola sallanıyor, jaguarı nasıl kandırdığını düşünüp eğleni-

yormuş. Kendini oyuna o kadar kaptırmış ki, jaguarın yaklaştığını fark edememiş. Jaguar bütün öfkesiyle pençesini sallamış, asmayı aşağıya doğru çekmiş, sonra da bırakmış... Hızla gökyüzüne yükselen, bulutları geride bırakan tavşan hâlâ göbeğini hoplata hoplata gülüyormuş. Sonunda Ay Dede'ye ulaşmış ve orada kalmış...

Dolunay olduğunda tavşanlara baktığınızda, hâlâ göbeklerini tutarak güldüklerini görürsünüz; nedeni bu masaldır...

KELEBEĞİN KANATLARI

Amazon Yağmur Ormanlarında, Brezilya, Kolombiya,
Peru'nun Kesiştiği Yerde Yaşayan Tikuna Kabilesi

Bir zamanlar, Amazon Nehri'nin kıyılarında Çimidyu adında bir kız, ailesi ve akrabalarıyla birlikte -Amazon'daki kabilelerin çoğunun yaşadığı- *Maloka* denilen büyük bir yerde yaşarmış. *Maloka*'daki oğlan çocuklar balık tutmaya, avlanmaya giderler, Çimidyu ve öteki kızlar ise ya ev işi görürler ya da yakındaki tarlada çalışırlarmış. Bütün kızlar gibi Çimidyu da ormanın derinliklerine hiç girmemiş; ormanın, yaban hayvanları ve korkutucu ruhlarla dolu olduğunu, girenin kolaylıkla kaybolabileceğini biliyormuş.

Gene de, büyükler, bilmediği bu dünya ile ilgili öyküler anlatırken kulaklarını dört açar, onları can kulağıyla dinler, hatta kimi zaman ormanın kıyısına kadar gider, o devasa

ağaçlara bakar, daha ileri giderse kim bilir nelerle karşılaşacağını düşünürmüş.

Günlerden bir gün, oturmuş sepet örüyormuş; birden kanatları masmavi, büyük bir *morfo* kelebeği gelmiş, tam önüne konmuş. Güneş ışınları kelebeğin kanatlarında dans ediyormuş.

Çimidyu, “sen dünyanın en büyüleyici canlısın,” demiş iç geçirerek, “senin gibi olmayı ne kadar isterdim...”

Kelebek, yanıt verir gibi kanatlarını çırpmış, havalanıp ormanın kıyısına konmuş. Çimidyu örmekte olduğu sepeti yere bırakmış, kelebeğin tembel uçuşuna uyarak peşinden gitmeye başlamış. Ağaçların arasına girmişler; yapraklar, dallar kollarına çarpıyor, bedenine değiyormuş, o da sanki buralara çok alışıkmiş gibi hiç umursamadan kelebeği izliyormuş. Bir yere geldiklerinde kelebek ortadan yok olmuş. İşte o zaman, Çimidyu ormanın derinliklerine girdiğinin farkına varmış. Çevrede hiç yol yokmuş; devasa ağaçların kocaman yaprakları güneş ışınlarının ormana sızmasını önleyen şemsiyeler gibiymiş. Dört bir yanına bakınmış, hangi yoldan gideceğini bilememiş. Başlamış bağırmaya: “Anne! Baba! Kimse yok mu?” Ne gelen olmuş, ne de sesine yanıt veren...

“Eyvah!” demiş Çimidyu, “Nasıl geri döneceğim?”

Sağa koşmuş, olmamış; sola koşmuş, olmamış; sonunda tak-tak diye bir ses duymuş. “Ormanda çalışan biri var

herhalde,” diye düşünerek umutla sesin geldiği yöne koşmuş. Ancak sesin yakınına geldiğinde, sesi çıkaranın bir ağaçkakan olduğunu görmüş.

Üzüntüyle başını sallamış: “İnsan olsaydın, evime giden yolu nasıl bulacağımı gösterirdin bana...” demiş.

“Sana yolu gösterebilmem için insan olmama gerek yok ki...” demiş ağaçkakan, “bu halimle de gösterebilirim.”

Ağaçkakanın konuştuğunu duyan Çimidyu çok şaşır-
mış; ama çok da sevinmiş: “Gerçekten gösterebilir misin?”
diye sormuş.

“Görmüyor musun, işim var,” demiş ağaçkakan, “siz in-
sanlar ne kadar burnu büyük yaratıklarsınız; herkesin si-
zin için çalışması gerektiğini düşünüyorsunuz. Ama unut-
ma, ormanda bir ağaçkakan da insan kadar önemlidir.”
Söyleyecekleri bitince de uçup gitmiş.

“Kötü bir şey söylemedim ki...” demiş Çimidyu, “tek is-
tediğim eve dönmek!”

Belki bir yol bulabilirim diye biraz yürümüş. Karşısına
bir *maloka* çıkmış; önünde oturan bir kadın hamak örmek-
le uğraşıyormuş.

“Nineciğim!” diye Çimudyu sevinç içinde kadının yanına
koşmuş, “Birini gördüğüme öyle sevindim ki... Ormanda
öleceğimi düşünmeye başlamıştım...”

Ama merdivenlere adımını atar atmaz, çatı oynamaya
başlamış; ardından da *maloka* kadınla birlikte gökyüzüne

yükselmiş. Çimidyu, kadının aslında bir *tinamu* kuşu olduğunu, kılık değiştirdiğini anlamış. Kuş bir yandan kanatlarını çırpıyor, bir yandan da kızgın kızgın söyleniyormuş: “Nineymiş! Nereden ninen oluyorum! Senin hemcinslerin kaç akrabamı avladılar, öldürdüler, biliyor musun? Kaçımızı pişirip yediğinizi kimse bilemez. Şimdi benden yardım istemeye utanmıyor musun?” Söyleyecekleri bitince de uçup gitmiş.

“Görünüşe bakılırsa, bu ormandaki bütün hayvanlar benden nefret ediyorlar,” diye düşünmüş Çimidyu, “ama insan olmayı ben istemedim ki...”

Artık attığı her adımda daha çok yoruluyor, karnı daha çok acıkıyor, giderek umudunu yitiriyormuş.

Birden bir sorva -*kauçuk ağacının meyvesi*- önüne düşürmüştü. Almış, büyük bir iştahla yemiştir. Yakınına bir tane daha düşmüştü. Başını kaldırıp baktığında, birkaç maymunun ağacın tepesine tünediğini, meyvelerle karınlarını doyurduklarını, kimi zaman da ellerindeki meyveleri yere düşürdüklerini görmüştü.

“En iyisi maymunları izleyeyim,” diye düşünmüş Çimidyu, “hiç olmazsa açlıktan ölmem...” Günün geri kalan zamanında maymunlar ağaçtan ağaca geçerken, Çimidyu da onları izlemiş, ellerinden düşürdükleri meyveleri yiyecek açlığını bastırmış. Ancak güneş ışınları yavaş yavaş çe-

kilip de yerlerini karanlığa bıraktıkça korkusu da artıyormuş.

Sonunda orman kapkaranlık olmuş. İşte bu sırada, maymunların ağaçlardan indiklerini görmüş Çimidyu, dikkatle onları izlemeye başlamış. Maymunların yere ayak basar basmaz insana dönüştüklerini şaşkınlıkla görmüş; kendini tutamamış, bir çığlık atmış. Çevresini hemen maymun insanlar çevirmişler.

İçlerinden biri, dostça bir sesle sormuş: “Çimidyu, burada ne işin var?”

“Bir kelebeğin peşine takılıp ormana girdim, sonra da yolumu bulamadım.”

“Zavallı kız! Merak etme, yarın sabah seni götürürüz.”

“Çok teşekkür ederim; ama bu geceyi nerede geçireceğim?”

“Neden bizimle eğlenceye gelmiyorsun?” demiş maymun insan, “maymunların kralı bizi davet etti.”

Böylece birlikte çok büyük bir *malokaya* gitmişler. Maymunların kralı, Çimidyu’yu görünce, “Neden davet edilmeden geldin?” diye sormuş. Maymun insanlardan biri söze karışmış: “Onu ormanda bulduk, yanımızda getirdik...”

Maymunların kralı biraz homurdanmış, başka bir şey söylememiş; ama kıza bakışı epey korkutucuymuş...

Hepsi insan biçiminde olan birçok maymun daha gelmiş; kimi hayvan giysileri giymiş, yüzlerine maske takmış; kimi yüzlerini rengârenk boyamış. Hindistan cevizi kabukları içinden içkiler içmişler; danslar edilmiş, oyunlar oynanmış... Başlarında maymunlar kralı olduğu halde birbirlerine tutunarak sıra yapmışlar, davul sesleri arasında zıplayarak dolaşmışlar... Kimileri alçak sesle şarkılar söylemiş, kimileri kemikten yapılmış flütler çalmışlar.

Çimidyu hayranlıkla izliyormuş. Yanındaki maymun kadına demiş ki: “Benim insanlarımdan eğlenceleri gibi...”

Gecenin ilerleyen saatinde herkes kendine bir hamak bulmuş; üzerine uzanıp uyumaya başlamış. Ancak maymunların kralı öyle horluyormuş ki Çimidyu bir türlü uyuyamamış. Bir ara kulağına bir ses gelmiş; “Tuhaf...” demiş kendi kendine, “sanki birisi konuşuyor.” Kulak kabartınca, “Çimidyu’yu yiyeceğim! Çimidyu’yu yiyeceğim!” diye birinin söylendiğini duymuş. Korku içinde “Büyükbaba!” diye bağırılmış.

“Ne? Kim o?” diye uyku sersemi doğrulmuş maymunlar kralı.

“Ben, Çimidyu...” demiş kız, “uykunda beni yiyeceğini söylüyordun.”

“Böyle bir şey nasıl söyleyebilirim ki? Maymunlar insanları yemezler. Bu aptalca sözlerle kulak asma!” diyen maymunlar kralı öbür yana dönüp uyumaya devam etmiş.

Aradan biraz zaman geçmiş ki, aynı sözleri duymuş: “imidyu’yu yiyeceğim! imidyu’yu yiyeceğim!” Ama bu kez homurtudan çok hırlama gibi bir sesmiş duyduğu. Hamakta uyumakta olan maymunlar kralına bakmış ki, ne görsün? Hamakta yatan insan biçiminde bir maymun değil, kapkara bir jaguar... Maymunlar kralı artık maymun değil, bir jaguarmış...

imidyu’nun kk yüreği gm gm atmaya başlamış. Olabildiğince yavaş, ses çıkartmamaya çalışarak hamaktan inmiş, yanan meşalelerden birini eline almış, koşabildiğince hızlı koşmaya başlamış.

Soluğu kesilip de durduğunda, gün ışımkıymış. Bir ağacın köküne oturmuş, hüngür hüngür ağlamaya koyulmuş. “Bu ormandan nefret ediyorum!” diyormuş kendi kendine, “Hiçbir şey gerçek değil.”

İnce bir ses sormuş: “Emin misin?” Gözlerini açıp da çevresine bakındığında ne görsün? Ağacın dalında bir *morfo* kelebeği; hem de o güne kadar gördüklerinin en büyüğü. Mavi kanatlarını kıpırdatan kelebeği görünce “Büyükanne!” demiş Çimidyu, “burada görünen hiçbir şey gözüktüğü gibi değil; her şey bir başka şeye dönüşüyor...”

“Sevgili imidyu!” demiş kelebek yumuşak bir sesle, “ormanda yaşam böyledir. Senin dnyanda değişim yavaştır; insanların da büyük kısmı göründükleri gibidirler. Ama sizinki kk bir dünya. Çevrenizde çok daha büyük bir

dünya var. Orada her şeyin aynı biçimde olmasını bekle-
yemezsin...”

“Ama...” demiş gözyaşları içinde Çimidyu, “ormanı anla-
yamazsam, evime nasıl dönebilirim ki?”

“Sana yolu ben göstereceğim.”

“Sahiden gösterir misin, büyükanne?”

“Elbette! Yeter ki beni izle!”

Amazon Nehri’nin kıyısına gelmeleri çok zaman alma-
mış. Kıyıya geldiklerinde, şaşkınlıkla görmüş ki, kendi ya-
kınları karşı kıyılar. Hayretle bağırmış: “Farkına varma-
dan nehri mi geçmişim? Ama bu olanak dışı...”

“Olanak dışı mı?” diye sormuş kelebek.

“Yani, demek istiyorum ki...” diye kekelemiş Çimidyu,
“nasıl olduğunu hiç mi hiç bilmiyorum. Peki, şimdi karşı
kıyıya nasıl geçeceğim?”

“Bu çok kolay...” demiş kelebek, “seni de bir kelebek ya-
pacağım.” Sonra da başlamış yineleye yineleye aynı şarkıyı
söylemeye:

Mavi kanatlar, mavi kanatlar, gözyaşlarını için...

Mavi kanatlar, mavi kanatlar, gözyaşlarını için...

Mavi kanatlar, mavi kanatlar, gözyaşlarını için...

O şarkı söyledikçe, Çimidyu küçüldüğünü, kollarının
açılarak genişlediğini duyumsamış. Bir süre sonra ortaya
bir kelebek çıkmış. Çimidyu “Ben artık bir kelebeğim!” diye
bağırmış.

Sonra birlikte kanat çırparak nehrin üzerinde uçmaya başlamışlar; kanatları güneşin altında pırıl pırıl parlıyor-muş. “Kendimi o kadar hafif ve güzel duyumsuyorum ki...” demiş Çimidyu, “keşke bu yolculuk hiç bitmese...”

Az sonra, arkasında ormana giden bir yol bulunan bir *malokanın* gözüktüğü kıyıya ulaşmışlar. Çimidyu, yere konar konmaz gene o küçük kız oluvermiş.

Kelebek, “Senden burada ayrılacağımı!” demiş, “Hoşça kal Çimidyu!”

“Ooohhh... Nineciğim, beni de birlikte götür...” diye ağ-lamış küçük kız, “hep kelebek olarak kalmak istiyorum...”

“Bu doğru bir şey değil,” demiş kelebek, “seni seven, se-ni yetiştirmeye çalışan ailen, yakınların var. Onlar senin insanların. Ama merak etme; artık sen de bizden birisin; ormanın bir parçası hep içinde bir yerlerde olacak...”

Kelebek kanatlarını çırparken Çimidyu el sallamış: “Gü-le güle anneanne!” Sonra da evinin yolunu tutmuş.

Ama ondan sonra yüreğinde hep bir kelebeğin kanatla-rını taşımış...

KUŞLARLA KONUŞAN KÜÇÜK ÇOCUK

Maya

Kuşların şakımaları yaşama gönderilen bir selam, her şarkıların da bir sevgi iletisidir. Bu güzel kuşların böyle güzel çaldıkları notaları anlayanlar ne mutlu insanlardır...

Kuşların kendi aralarında kendi dilleriyle konuştukları, bu dilin evrensel ve müzik dolu olduğu, dünyada benzeri bulunmadığı söylenir. Çok eski zamanlarda yaşamış Mayalar arasında, kuşların gönderdikleri iletileri anlayanlar, onların o güzel konuşmalarından ve şakıdıkları bütün nağmelerden büyük zevk alanlar varmış. Kimi zaman, duydukları bilge sözleri dinlerlermiş. Kuşlar kimi zaman sadece şakırlar, kimi zaman da gelip geçenlere iletiler gönderirlermiş.

Masalın kahramanı, her gün babasıyla birlikte tarlaya çalışmaya giden genç bir işçiymiş. Babası kendisine kötü davrandığında bile yakınmayan, hatta tersine, annesini,

babasını, büyüklerini hem seven, hem de sayan bir gençmiş. Öğlenleri, yemek zamanı geldiğinde, baba oğul tarlanın kenarındaki ağacın gölgesinde oturur, çorbalarını içer, fasulye ve acılı yeşilbiberle tortilla yerlermiş. Onlar ağacın altına geldiklerinde, çok güzel bir kuş da gelir, ağacın dallarından birine konar, şakır dururmuş. Kuş, her gün aynı biçimde şakırmış.

Kuş şakıyıp durdukça, genç kimi zaman kendini tutamaz güler, kimi zaman da gülümser, başını sallarmış; babası ise onun garip davranışlarının pek farkında olmaz, yemeğini yermiş. Ama bu bir gün, iki gün değil, mısır tarlasına çalışmaya gittikleri her gün olan bir olaymış; kuş ne zaman şakımaya başlasa, oğlan, babasına fark ettirmeden gülermiş.

Ancak günlerden bir gün, babası onun bu garip davranışının farkına varmış. “Her gün gelip buraya konan bu kuş...” demiş, “ne söylüyor?”

Genç, “Şakımayı seviyor,” diye yanıtlamış.

“İyi de, sadece şakımayı seviyorsa, sen neden gülüp duruyorsun?”

“Onu dinlemeyi sevdiğimden; başka bir nedeni yok...”

Babası kızmış: “Hoşuna gittiğine göre, bir şeyler söylüyor demektir. Neler söylediğini bilmek istiyorum!”

“Belli bir şey söylemiyor...”

“Benden saklamaya çalışma! Ya ne dediğini söylersin ya da tokadı yersin...”

Oğlan bakmış ki babası ciddi; onu daha çok kızdırmak istememiş: “Peki,” demiş, “ısrar ettiğin için söyleyeceğim: Beni bir gün selamlamak zorunda kalacağını söylüyor...”

“Seni mi selamlayacakmışım? Deli misin, nesin?”

“Bunu söyleyen ben değilim ki... Kuş öyle söylüyor.”

Babası daha da kızmış: “Söyle bakalım! Bir baba oğlunu nasıl selamlarmış?”

“Nasıl bilebilirim ki? İsrar ettin, ben de kuşun ne dediğini sana söyledim...”

Bu konuşma babayı çok üzmüş; oğlunun kendisine duyduğu saygıyı yitirmekte olduğunu, günün birinde kendisine kötü davranabileceğini düşünmüş. Oğluna karşı daha da sertleşmiş, daha kötü davranmaya başlamış. Günün birinde de onu evden kovmuş.

Oğlan, babasının bu hiç de haklı olmayan davranışına çok üzülmüş; ama hiç ses çıkarmamış, kimsesiz ya da yitik bir çocuk gibi dünyayı dolaşmaya başlamış. Oradan oraya uzun süre amaçsız dolaştıktan sonra günün birinde büyük bir şefin topraklarına gelmiş. Rastlantı bu ya, orada şöyle bir duyuru varmış: ‘Her gün, öğleden sonra şefin evinin penceresine konan karganın gırtlaklarını anlayabilecek kişiyi şef kızıyla evlendirecek, krallığı da ona bırakacaktır.’

Bu duyuruyu okuyan birçok kişi kargaların gaklamalarını çözmeye çalışmışsa da, hiçbirini şef yeterli bulmamış. Kanıtı da, gaklamalarına bir yanıt alamayan kargaların her gün öğleden sonra pencereye konarak şefi rahatsız etmeyi sürdürmeleriymiş.

Yabancı bir gencin topraklarına geldiğini gören birisi şefe haber vermiş. Şef de, o yabancının bulunup hemen huzuruna çıkarılmasını buyurmuş. Apar topar şefin karşısına getirilen genç neden çağrıldığını sormuş. Şef demiş ki: “Her gün öğleden sonra iki karga gelip pencereme konuyor, gaklayıp duruyorlar. Artık sıkıldım; ne istediklerini bilmek istiyorum. Birçok kişi geldi, kargaların ne dediklerini anlamaya çalıştılar; ama boşuna... Burada otur, gelmelerini bekle; bakalım ne dediklerini sen anlayabilecek misin?”

Gerçekten de öğleden sonra, her zaman geldikleri saatte iki karga gelmiş, pencereye konmuş, yüksek sesle gaklamaya başlamışlar. Genç pencereye yaklaşmış, dinlemeye, dinledikçe de gülümsemeye başlamış. Kargalar sustuğunda, ne söyleyeceğini merakla bekleyen şefe anladıklarını anlatmış: “Erkek karga dişi kargaya, yumurtalarını bırakıp gittiğini, oysa yavruları çıkıncaya kadar yumurtaları sıcak tutması gerektiğini söylüyor. Dişi karga da erkek kargaya, yuvaya yiyecek getirmekle uğraşmadığını, onun için yiyecek aramaya kendisinin çıkmak zorunda kaldığını, bu nedenle de yumurtaların üstünden kalktığını anlatıyor. Geri

dönmesinin nedeni de, iki yavrusunu almak içinmiş; ama nasıl paylaşacakları konusunda anlaşıyorlar...”

Gencin söylediklerini dikkatle dinleyen şef sormuş: “Peki, ne yapmamız gerekiyor?”

Genç hemen yanıtlamış: “Erkek karga dişi yavruyu, dişi karga da erkek yavruyu almalı...” Şefe söylediği çözümü kargalara da söyleyince, iki karga da hakça bir çözüm duyduklarına çok sevinmişler, mutlu olmuşlar, yanlarına yavrualarını almış, uçup gitmişler.

Kargaların gittiğini gören şef, gencin bulduğu çözümü yeterli görmüş; böylece şefin kızıyla evlenecek olan genci bütün topraklarının da başına geçirmiş. Bütün komşu köyler düğün yemeğine çağırılmışlar. Gelenler arasında, gencin hemen tanıdığı iki de yaşlı varmış...

Gelen herkes, sırası geldiğinde öne çıkıyor, yeni şefi selamlıyormuş. Yaşlı çift de öne çıkmış, saygıyla selamlamışlar; yaşlı adam, “Sağlığınıza duacıyız, efendim!” demiş. İşte bu sırada genç şef oturduğu yerden doğrulmuş, yaşlı adama demiş ki: “Önümde eğilme! Selamlama da... Ben senin oğlunum... Hatırlamadın mı? Hani kuşun şakırken neler söylediğini bilmek istemiştin...”

Yaşlı adam oğluna sarılmış, “Beni bağışla!” demiş, “Ne kadar ayıp etmişim...”

Genç de annesi ile babasına sarılmış; şunları söylemiş: “Merak etme, babacığım! Sana kızgın da değilim, kırgın

da... Bugünden sonra sen de annem de yanımdan ayrılmayacaksınız; birlikte otururuz. Ailemiz barış ve mutluluk içinde yeniden bir araya gelmiş olur...”

Böylece, mısır tarlasında şakıyan kuşun bilgeliği kanıtlanmış...

SİHİRLİ TOP

Arjantin

Çok yıllar önce And Dağları'nda soğuk bakışlı bir büyüücü yaşarmış. Yaz boyunca uyur, kış gelip de ilk kar yağdığında dipdiri uyanırmış. Onun için kış, avlanma ve karnını doyurma zamanıymış.

Sahip olduğu büyülü güçten ötürü, birbiri peşi sıra küçük çocukları kendine çeker, bunu nasıl yaptığını da kimse bilemezmiş. Aslında sihirli bir topu varmış; pırıl pırıl parlayan, üstünde neredeyse bütün renklerin bulunduğu bir topmuş bu... Çocukların oyun oynadıkları yerlere gider, topunu bırakırmış. Şaşırtıcı olan, yetişkin hiç kimsenin bu topu görememesiymiş.

Günlerden bir gün, gölün kıyısında oynamakta olan, biri kız, Natalia, öteki oğlan, Luis, iki kardeş, küçük bir tepenin eteğinde bu topu görmüşler. Topun rengine ve parlaklığı-

na hayran olan Natalia hemen koşmuş; topu yakalayıp evine götürmek istemiş. Ancak o yaklaştıkça top uzaklaşıyor, sonra duruyormuş; küçük kız tam elini uzatıp da yakalayacağı sırada gene yuvarlanıp gidiyormuş. Böylece top yuvarlanmış, Natalia yakalamak için peşinden gitmiş. Bu sırada ondan biraz daha büyük olan Luis kardeşini izliyor, başına bir şey gelmesin diye dikkat ediyormuş. İlginç olan, topun hep bir çalılığın ya da çeşmenin, yorulan bütün çocuklar gibi Natalia'nın da soluk almak için oturabileceğı, soğuk bir şeyler içebileceğı yerlerin yakınında durmasıymış.

Sonunda, top önde, Natalia peşinde, Luis de ikisinin arkasında, bir ovaya gelmişler; iki tepenin arasından Rio Chico adlı nehir geçiyormuş. Ovada yer yer büyük kayalar, orada burada kar kümeleri varmış. İki kardeş, topun peşinde giderken yollarını yitirdiklerini anlamış, çok korkmuşlar. Ancak top hâlâ yuvarlanıyor, arada çocukların yetişebilmesi için yavaşlıyormuş. Hava giderek bozuyor, soğuk artıyormuş. Bu nedenle, top büyük bir kayanın yanında durduğunda çok sevinmişler.

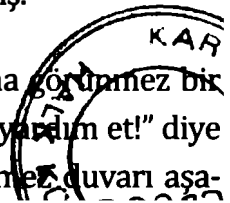
Natalia, onca zamandır yakalamaya çalıştığı topu eline almış, bir süre, ama kısa bir süre hayran hayran topun güzelliğine bakmış... Top birden sabun köpüğüne dönüşmüş. Natalia korkuyla bağırmış. Luis onu yatıştırmaya çalışmış; ama ellerini tuttuğunda, kardeşinin ellerinin buz gibi olduğunu görmüş. Bunun üzerine kayanın rüzgâr almayan ar-

ka tarafına geçmişler. Başını kardeşinin omzuna yaslayan Natalia hemen uyumuş; Luis ise, hem kardeşi dinlendikten sonra evlerine nasıl döneceklerini düşünüyormuş, hem de uykudan kapanan gözlerini açık tutmaya, uyumamaya çalışıyor, hatta zaman zaman parmaklarıyla göz kapaklarını açıyormuş. Ancak yorgunluğa, uykuya yenik düşmüş; çam ağaçları üstüne doğru eğilmeye, yaprakları yavaş yavaş konuşmaya başlamışlar; Luis'nin de gözleri kapanmış, uyuyakalmış.

Büyük taşlarla çevrili, rüzgârdan korunaklı köşesinde Natalia çok rahatmış; düşünde, evindeymiş: Annesi yavaş yavaş saçlarını tarıyor, bir yandan da şarkı söylüyormuş. Ancak annesi giderek canını yakarak taramaya başlamış saçlarını; Natalia acıdan bir çığlık atmış ve uyanmış.

Gözlerini açmış, nerede olduğunu, ne olup bittiğini anlamaya çalışmış; ne olduğunu anladığında da küçücük yüreği tas kesmiş. Olan şuymuş: O uyurken, And Dağları'nın yaşlı büyücüsü saçlarını taramış; ama yaptığı büyüden ötürü saçları taşlaşmış, başını oynatamaz olmuş. Tek yapabildiği şey kolunu kaldırabilmekmiş; Luis'nin biraz ilerde uyuduğunu görünce de yardımını istemiş.

Ancak yaşlı büyücü, iki kardeşin arasına görünmez bir duvar örmüş. Natalia, "Korkuyorum, bana yardım et!" diye ne kadar bağırsa bağırsın, Luis o görünmez duvarı aşı-

mıyor, kardeşine erişemiyormuş. Natalia başlamış ağlamaya...

Görünmez duvarın öbür yanındaki Luis, "Sana ulaşmaya çalışıyorum!" diye bağırıyormuş, "Ama aramızda aşamadığım bir şey var. Seni görebiliyorum; ama yanına gele miyorum."

"Üstüne tırmanamaz mısın?" diye sormuş Natalia.

"Hayır! Denedim, tırmanmaya çalıştım; ne kadar yukarı çıktıysam, aramızdaki duvar da o kadar yükseldi... Ama korkma, burada seninle kalacağım..."

Çok yakınlardan büyük bir baykuşun sesi duyulmuş:

Karanlığın nesneleri, adsız nesneler;

Bizi ışıktan ve meşalenin kızıl ateşinden koruyun!

Baykuşu duyan Natalia kardeşine sormuş: "Baykuşun ne söylediğini duyuyor musun?"

"Evet, duyuyorum!"

"Ne demek istediğini anladın mı?"

"Hayır! Hiçbir şey anlamadım..."

"Dinle! Şöyle dedi: ...*bizi ışıktan ve meşalenin kızıl ateşinden koruyun!*"

"Ne dediğini duydum; ama ne demek istediğini anlamadım. Ne demek istemiş olabilir ki?"

"Bence, bu korkunç ovadaki her şey ateşten korkuyor. Ateş bulman gerekiyor. Beni bırak, ateş bulmaya çalış."

Ama abuk dn; yalnızım ve korkuyorum. Ne olur çabuk dn!”

Kardeşinin söyledikleri Luis’nin pek hoşuna gitmemiş; buralarda kardeşini yalnız bırakmak istemiyormuş çünkü. Ama Natalia ısrar etmiş: “Hadi, abuk ol!”

Bu sırada sığındıkları kayaların üstünden bir akbaba geçmiş; geçerken de fısıldamış: “Donarak ölümü ateş ön-ler!”

Natalia kardeşine seslenmiş: “Duydun mu? Akbaba da aynı şeyi söyledi. Ne olur koş! Bir yerlerden ateş bul, karanlık bastırmadan dn; yoksa iş işten geçecek...”

Bunun üzerine kardeşine veda eden Luis ılgın gibi vade koşturmuş. O koştukça gökyüzündeki akbaba bir önüne geçiyor, sonra uçarak geri dönüyor, gene önüne geçiyormuş. Luis, kuşun kendisini bir yere götürmek istediğini anlamış. Sonunda nehre gelmiş, nehir boyunca koşarak birkaç nehrin bulunduğu büyük bir meydana ulaşmış.

Nehir sularının birbirlerine kavuştukları yerde taş topraktan yapılmış, yoksul görünüşlü bir ev varmış. Görünürde kimse yokmuş; ama akbaba evin üstünde dönüyor, bir yükseliyor, bir alçalıyormuş. Luis, biraz beklemesi, ne olacağını görmesi gerektiğini kavramış. Kapıyı itmiş, içeri girmiş; ocaktaki küllere bakılırsa evde oturan birisi varmış. Ateşi canlı tutmak için küllerin arasında kor parçaları

bırakılmışmış. Luis dışarıya koşmuş, ağaç dalları, çalı çırpı toplamış, korların üzerine koymuş, sonra da üfleyerek ateşi canlandırmış.

Ev sahibinin ne zaman döndüğünü hiç fark etmemiş. Ama işte orada, ateşin başında bir iskemlede oturuyormuş. Luis'ye ekmek ve çay uzatmış. Ekmeği yedikten, çayı da içtikten sonra, yaşlı adam konuşmuş: "And Dağları'nın bu büyücüsü cadının biridir; ona karşı koyabilmenin tek bir yolu vardır... Ne olduğunu biliyor musun?"

Akbabanın sözlerini hatırlayan Luis o sözleri yinelemiş: "Donarak ölümü ateş önler!"

"Doğru!" demiş yaşlı adam, "Kız kardeşin orada; bak, uzakları gören, çok şey bilen akbaba da geliyor..."

Akbaba yanlarına yaklaşmış, şunları söylemiş: "Soğuk kızın nefesini kesiyor. Donarak ölümü ateş önler!"

Akbabanın dediklerini dinleyen yaşlı adam, Luis'ye yanan bir dal uzatmış. Dalı aldığı gibi koşmaya başlamış Luis. Çamurlara batmış, sonunda göle gelmiş. Gölden geçerken o kadar su sıçratmış ki, yukarıda tuttuğu halde ateşe gelen su damlacıkları ateşi söndürmüştü. Luis koşa koşa geriye dönmüş; ıslak dalı adama göstermiş, "Ne olur, bana bir dal daha verin!" diye yalvarmış, "Kız kardeşim neredeyse donacak. Bu kez gölün çevresinden dolaşacağım ki, dal ıslanmasın..."

“Peki,” diyen yaşlı adam dalı uzatırken akbaba yeniden gözükmüş: “Soğuk artık kızın nefesini tıkadı; donarak ölümü ateş önler!” Sözünü bitirince de, büyücünün bulunduğu dağa doğru uçup gözden uzaklaşmış.

Yanan ikinci dal elinde, Luis gölün çevresinden dolaşmış, karlı tepeyi aşmış; ancak dalı daha iyi tutmaya çalışırken karların üstüne düşürmüştü; eline aldığı anda, yanan dalın sönmüş, kara bir sopaya dönüştüğünü görmüştü. Luis’inin yüreği dışarı fırlayacak gibi çarpıyormuş; ama geri dönmekten başka yapabileceği hiçbir şey yokmuş. Koşa koşa eve geri gitmiş, yaşlı adamdan kendisine bir dal daha vermesini istemiş.

Yaşlı adam, “Dur!” demiş, “Akbaba geliyor; bakalım ne haberler getirecek...”

Akbaba alçalmış ve şunları söylemiş: “Soğuk, kızın ciğeline işliyor; gece donarak ölecek!” Sonra da bir ok gibi gökyüzüne yükselmiş...

Üçüncü kez yanan dal elinde koşmaya başlamış Luis. Gene gölün çevresinden dolaşmış, dağa tırmanmaya başlamış. Dalı o kadar sıkı tutuyormuş ki, parmakları acımış; ama parmaklarını gevşetmeye hiç niyeti yokmuş; koşmuş, koşmuş... Bir geyik gibi koşuyormuş... Onu gören bir flamingo, kanatlarını yelken gibi açarak ona eşlik etmiş. Luis, boş olan eliyle flamingonun kanadına sıkı sıkıya sarılmış;

flamingo ok gibi uçuyormuş. Ateş boynunu ve göğsünü yakmış; ama umursamamış bile, acısını duymamış...

Dosdoğru ovaya, Natalia'nın hareketsiz yattığı kayaya indirmiş Luis'yi. Luis, ayağı yere basar basmaz, yanan dalı kayanın üzerine tutmuş. Ateşin yalazları kayanın üstünde dans edercesine dolaşmaya başlamışlar... ve kaya büyük bir gürültüyle binlerce parçaya ayrılmış.

Böylece And Dağları'nın yaşlı büyücüsünün gücü sonsuza kadar yok olmuş. Natalia'ya gelince, kurtulmuş; küçük, soğuk elleriyle flamingonun göğsünü okşamış, yanık yaralarını iyileştirmeye çalışmış. Ama flamingo, gösterdiği kahramanlığın işareti olarak o yaraları yıllarca göğsünde taşımış.

Natalia ile Luis, yeşil ovada uzun yıllar birlikte yaşamışlar; kuşlar, ama her çeşit kuş, oynadıkları oyunlarda, yaşamlarının sonraki kesitlerinde onlara yoldaş olmuşlar. Sihirli topa gelince... Anılarında var olmayı sürdürmekle birlikte, yıllar geçtikçe daha az hatırladıkları bir hikâyeye dönüşmüş.

YARIM PİLİÇ

Porto Riko

Bir zamanlar, çok güzel bir tavuğun birçok yavrusu olmuş. Piliçlerin hepsi birbirine benziyormuş; biri hariç: Onun bir bacağı, bir gözü, bir kanadı varmış; yarım piliçmiş. Anne tavuk, durumuna üzüldüğünden onu ötekilerden daha çok seviyormuş; bu nedenle de hep üzerine titremiş, ona daha çok ilgi ve şefkat göstermiş. Ancak yarım piliç çok burnu büyük, kimseyi beğenmez olmuş; kardeşlerine küçümseyerek bakarmış. Onunla şakalaştıklarında, kendisini kaskandıklarını düşünür; güzel piliçler ona gıpta ya da öfkeyle baktıklarında, onlarla ilgilenmediği için böyle yaptıklarına inanırmış.

Günün birinde annesinin yanına gitmiş, yaşadıkları kümesin çok küçük olduğundan, kendisi için hiç de uygun bir yer olmadığından yakınmış... Gerçekten önemli insan-

ların bulunduğu, kendisinin de onlarla birlikte olabileceği büyük kente gitmek istediğini söylemiş. Söylediklerini duyan anne tavuk çok üzölmüş; büyük kente gittiğinde herkesin onunla alay edeceğini, bunun da onu mutsuz yapacağını biliyormuş...

“Oğlum...” demiş, “böyle saçma bir düşünceye nasıl kapıldın? Baban bu kümeden hiç ayrılmadı; burada hep çok mutluydu. Bizim burada verdiğimizden daha çok sevgiyi nerede bulabileceksin ki?”

Yarın piliç dinlememiş bile; “Kral ile kraliçenin yaşadığı yere gideceğim. Onlarla tanışacağım. Buradaki herkes aptal; hiçbiri benim düzeyimde değil...”

Anne tavuk dayanamamış; “Oğlum,” demiş, “hiç göldeki yansımanı görmedin mi? Sadece bir bacağın, bir gözün, bir kanadın var... Baban çok güzeldi; ama bu da senin şanssızlığın...”

“Babamın ne kadar güzel olduğunu söyleyip durma!” diye homurdanmış, “Böyle olmam senin suçun; yumurta senin değil miydi?”

Anne tavuk başını yere eğmiş. Çaresizmiş. Yarın pilice eksik yarısını verebilmesi olası değilmiş. Ancak duyulabilir bir sesle demiş ki: “Sevgili oğlum! Benim suçum olmasa da, beni bağışla! Yumurtladığım son yumurtaydın; belki de ondandır...”

Yarım piliç sözünü kesmiş: “Büyük kentte, öteki parçamı ekleyecek bir doktor bulacağım... Olabildiğince çabuk yola çıkacağım!”

Anne tavuk bakmış ki oğlunu vazgeçirmek olası değil, “Hiç olmazsa birkaç öğüt vereyim,” diye düşünmüş. Demiş ki: “Bak sevgili oğlum! Söyleyeceklerinizi dinle... Hiçbir zaman kilisenin önünden geçme; ne Aziz Peter, ne de öteki azizler horozlardan hoşlanırlar... Aşçılardan uzak dur; piliçlerin boynunu kırmakta uzmandırlar...” Sonra da Tanrı’nın ona yardımcı olması için yakarmış. Bir de babasına uğramasını, ona da veda etmesini söylemiş.

Yarım piliç babasının yanına gitmiş, öpmüş, veda etmiş. Babası da “Güle güle, yolun açık olsun!” demiş. Gözyaşlarına boğulan annesi, oğlu ağladığını görmesin diye içeri kaçmış. Yarım piliç, tek kanadını üç kez sallamış, kümeden çıkmış, çiti aşmış; artık dünyayı fethetmeye hazırmış!

Sallana sallana epey yol almış; karşısına neredeyse kupkuru olmuş bir akarsu çıkmış; ipince bir su akmaya çalışıyormuş.

Su, yarım pilici görünce seslenmiş: “O kadar zayıf düştüm ki...” demiş, “yoluma çıkan şu dalları bir türlü itip de yolumu açamıyorum. Çevrelerinden dolaşmaktan yoruldum. Şu dalları yolumdan çeker misin? Gaganı kullanabilirsin! Ne olur, bana yardım et!”

Yarım piliç suya şöyle bir bakmış, sonra ne dese beğenirsiniz? “Dalları önünden çekebilirim elbette; ama canım istemiyor... Sefil, cılız bir susun...” Bunu söyledikten sonra yoluna devam etmiş. Su ardından seslenmiş: “Günün birinde bana ihtiyacın olur!” Yarım piliç kulak bile asmamış...

Az sonra, gücü tükenmekte olan bir rüzgâra rastlamış. “Seni Tanrı gönderdi...” demiş rüzgâr, “burada kaldım, bir türlü ayağa kalkamıyorum. Oysa güçlü bir rüzgârım; esmek, dalgaları köpürtmek, ağaçları eğmek istiyorum... Gaganla beni kaldırır mısın? Kanadınla beni biraz itsen, doğrulabilirim... Yoksa bu sıcak beni öldürecek..”

“Bana bak aptal rüzgâr; ne ekersen onu biçersin... Olman gereken yerdesin! Canımı yeterince sıktın: Tüylerimi uçurdun, tek bacağım olduğu için beni ittin, neredeyse duvara çarpacaktım...” Sonra da yürümeye devam etmiş. Rüzgâr arkasından seslenmiş: “Her pilicin sonu tenceredir! Seni küçük aptal...”

Yarım piliç biraz daha yürümüş. Bu kez yanmakta olan bir tarla çıkmış karşısına. Her yer alevler içindeymiş; kara dumanlar gökyüzüne yükseliyormuş. Biraz yaklaşıncı ince bir ses duymuş: “Yarım piliç! Ben küçük bir kıvılcımım; dağın tepesine çıkmak istiyorum. Dağın tepesinde olursam, başımı kaldırıp da gökyüzüne bakmam gerekmeyecek. Üstüme biraz kuru ot koy ki yeniden alev alabileyim. Bana acı!”

“Ben çiftçi değilim; sana neden ot verecekmişim?” demiş. Gücü tükenmekte, sönmekte olan kıvılcım, güç duyulabilir bir sesle demiş ki: “Seni unutmayacağım! Günün birinde bana ihtiyacın olduğunda görüşürüz! Kıvılcımın sözlerine çok kızan yarım piliç tek ayağıyla onun üstüne basmış; kıvılcım kül olmuş.

Sonunda büyük kente gelmiş. Yaptığı ilk şey, annesinin öğütlerine kulak asmamak olmuş. Dosdoğru kilisenin önüne gitmiş, yüksek sesle ötmeye başlamış. Dışarı çıkan Aziz Peter onu saraya göndermiş.

Kral ile kraliçenin yaşamakta oldukları sarayın önüne geldiğinde, nöbetçiler durmasını söylemişler. Nöbetçilerin ellerindeki silahları görünce yaşamında ilk kez korkmuş. Duracağına yana kaçmış, kendini bir kapıdan içeri atmış. Orası saraymış. Zıplaya zıplaya büyük bir odaya girmiş; başlarında uzun, beyaz şapkalar olan insanlar çalışıyorlarmış. Onların kral ile kraliçe olduklarını düşünmüş. Hemen yanlarına gitmiş. Oysa orası mutfak, kral ve kraliçe sandıkları da, annesinin sakınmasını öğütlediği aşçılarıymış. Aşçılardan biri boynundan yakalayivermiş; yardımcısına seslenmiş: “Kendi ayağıyla gelen bu pilicin tüylerini yolumam için sıcak su hazırla!”

Bunu duyan yarım piliç dil dökmeye başlamış: “Aman su, ne olur çok kaynama! Acı bana!”

“Yolumu tıkayan dalları çekmeni istediğimde sen bana acımış mıydın?” demiş su, “Anımsadın mı?”

Aşçı, tüylerini yolduğu pilici ateşin üstüne koymuş. Canı yanan yarım piliç yalvarmaya başlamış: “Ateş, sevgili dostum! O kadar güçlüsün ki, benim gibi bir zavallıyı ne yapacaksın? Yanma, ne olur yanma!”

“Aptal!” demiş ateş, “Beni anımsamadın mı? Yolda yarım etmeni isteyen kıvılcım değil miyim ben? Sen ne yaptındı...”

Bunları söyledikten sonra alev, almış yarım pilici yanına caya kadar kızartmış; öyle çok kızartmış ki, kömür gibi kapkara olmuş. Pilicin yandığını gören aşçı, tutmuş pence-reden dışarı atmış.

O sırada rüzgâr esmiş. Yarım piliç yalvarmış: “Sevgili rüzgâr! Beni buralarda bırakma! Bir ağacın altına götür... Zaten başıma o kadar çok şey geldi ki, bir de sokakta kalmayayım...”

“Ne söylediğinin farkında mısın?” demiş deli rüzgâr, “Belleğin kötü anlaşılan...” Bir yandan bunları söylüyor, bir yandan da önüne kattığı yarım pilici oraya, buraya savuruyormuş. “Beni anımsamadın mı? Beni biraz hareket ettirmeni istediğimde ne yaptın? Kılını bile kıpırdatmadın... Bana yardım etmek yerine, beni aşağıladın...”

Giderek daha hızlı esmeye başlamış; o hızlı estikçe, yarım piliç de evlerin, köprülerin üstünden savruluyormuş.

Sonunda yarım pilici kilisenin önünde bırakmış. Yere düşen yarım pilici gören Aziz Peter onu almış, rüzgâr fırladığına dönüştürmüş, kilisenin çatısına yerleştirmiş.

Yarım piliç böylece, burnu büyük olmayı, herkesi küçük görmeyi, kimseye yardımcı olmamayı, bundan sonra rüzgârın, güneşin ve yağmurun merhametine kalarak ödemiş; bir o yana, bir bu yana dönüp durmuş...

YASAK ODA

Meksika

Seytansı bir cadı varmış; dilenci kılığına girer, kapı kapı dolaşıp yardım ister, gördüğü güzel kız çocuklarını kaçırmış. Kaçırdığı kızların hiçbiri bir daha evine dönemezmiş.

Günlerden bir gün, üç güzel kızıyla birlikte yaşayan bir adamın kapısını çalmış. Büyük kız kapıyı açmış, ona bir parça ekmek vermiş. Büyücü, ekmeği alırken eline dokunur dokunmaz kız uykuya dalmış. Büyücü de almış kızı, her zaman sırtında taşıdığı torbaya koymuş, ormanın ortasındaki evine götürmüş. Evdeki her şey olağanüstüymüş; kızın istediği ne olursa olsun, anında önüne geliveriyormuş.

Aradan birkaç gün geçmiş. Bir gün, bir geziye gideceğini, evin bütün anahtarlarını kendisine bırakacağını, istediği

her odaya girip çıkabileceğini söylemiş; ancak bir odaya girmesi yasakmış. O odaya girecek olursa ölmüş. Büyücü, iyi bakmasını söyleyerek kıza bir de yumurta bırakmış.

Büyücü evden uzaklaşır uzaklaşmaz, kız her odaya girmeye, neler olduğunu öğrenmeye kalkışmış. Girdiği her odada hoşuna giden nesneler buluyormuş. Sonunda yasaklanan odaya gelmiş, bir an duraksamış; ama sonunda merakına yenilmiş, odaya girmiş.

Gördüğünden şaşkına dönmüş; oda, o güne kadar kaçırılan yüzlerce kızla doluymuş. Hepsi uyur gibiymişler. Kız gördüklerinden öylesine korkmuş ki, kapıyı kapadığı gibi oradan uzaklaşmış.

Ancak aceleyle kaçarken, elinde taşıdığı yumurtayı düşürmüştü; ama yumurta kırılmamış. Yumurtayı aldığı anda, renginin kırmızılaştığını görmüş; ne kadar temizlemeye çalışmışsa da, yumurta kırmızı kalmış.

Bir süre sonra büyücü evine dönmüş. Yumurtadaki değişikliği görmüş. Kızı yakaladığı gibi, çeke çeke o yasak odaya götürmüş, öteki kızların yanına sokmuş. Kapıyı da üstüne kilitlemiş.

Birkaç gün sonra, yeniden kızın evine gitmiş; bu kez ortanca kız kaçırılmış, evine getirmiş. Ablasının başına gelenler onun da başına gelmiş; ortanca kız da kendini yasak odada bulmuş.

Büyücü, üçüncü kızı da kaçırmak için evin kapısını tekrar çalmış, onu da kaçırmış. Ancak küçük kız çok akıllıymış. Büyücü, evin anahtarlarını ve yumurtayı bırakıp da gezmeye gittiğinde, yumurtayı götürüp bir dolaba koymuş. Ondan sonra bütün odaları dolaşmış. Sıra yasak odaya gelmiş; kapıyı açıp da aralarında iki ablasının da bulunduğu, ölü gibi uyuyan kızları görünce çok şaşırılmış.

Odanın kapısını kapamış. Büyücünün geldiğini duyar duymaz yumurtayı dolaptan çıkarıp eline almış, büyücüyü karşılammış.

“Merakına yenik düşmediğin için karım olacaksın!” demiş büyücü. Ancak kız, büyüü bozduğundan, büyücü bütün gücünü yitirmiş; kızın istediği her şeyi yapar olmuş. Kız da yasak odaya gitmiş, bütün kızları uyandırmış. Sonra da dönüp büyücüye demiş ki: “Seninle evlenmem için, anemle babama bir sepet dolusu altın götürmelisin...”

Büyük bir sepet almış, içine iki ablasını yerleştirmiş, üstlerini de altınla örtmüştü. Sepeti büyücüye vermiş; yolda durmamasını, pencereden ona bakacağını söylemiş. Sepeti koluna takan büyücü yürümüş gitmiş; ama bir süre sonra yorulmuş, soluklanmak için duracak olmuş... Yanı başından bir ses yükselmiş: “Pencereden sana bakıyorum!” Evleneceği kızın sesi olduğunu düşünen büyücü yoluna devam etmiş. Ne zaman duracak olsa, aynı şey olmuş; yanı başında bir ses yükselip, “Pencereden sana bakıyorum!” diyor olmuş. Sonunda kızın evine gelmiş, sepeti bırakmış.

Bu arada, kız bir karton almış, bir kafa yapmış, götürüp ikinci katın penceresine koymuş; öyle yerleştirmiş ki, sanki birisi pencereden dışarıyı gözetliyor gibi gözüküyormuş. Sonra da yasak odadaki öteki kızları dışarı çıkarmış; hepsini düğününe çağırmış. Kendisi de bütün bedenini tüylerle kaplamış; öyle ki, ender bulunan bir kuşa benzemiş. Kimsenin kendini tanıyamayacağından emin olduktan sonra evden çıkmış. Yolda, düğüne çağrılan kimi konuklara rastlamış; aralarında şöyle bir konuşma geçmiş:

“Güzel kuş, nereden geliyorsun?”

“Büyücünün düğünün olacağı evden...”

“Öyleyse söyler misin, o güzel gelin ne yapıyor?”

“Gelinliğini giydi, pencereden gelip geçene bakıyor.”

Büyücü eve döndüğünde, ikinci katın penceresinin açık olduğunu görmüş; baktığında, kızın yerleştirdiği kafayı görmüş. Onun yakında karısı olacak olan kız olduğunu düşünmüş, koşa koşa eve girmiş. Eve girer girmez, o güne kadar kaçırdığı bütün kızların anneleri, babaları, kardeşleri üstüne çullanmışlar; yakaladıkları gibi yasak odaya sürüklemiş, kapıyı üstüne kilitlemişler.

Büyücünün yasak odası ile ilgili masal da böylece sona gelmiş...

BAŞKALARINA YARDIM ETMENİN DAYANILMAZ HOŞLUĞU

Surinam

Bir zamanlar ormanda çok büyük bir yangın çıkmış. Bütün ağaçlar alev almış, neredeyse hayvanların tamamı alevlerin içinde kalmış. Alevlerden korunmak isteyen yılan da derin bir deliğe sığınmış.

Yangın uzun sürmüş; ama ardından yağmur başlamış, alevleri söndürmüştü. Tehlikenin geçtiğini gören yılan, sığındığı delikten dışarı çıkmak istemişse de, bir türlü başaramamış. Başlamış yardım istemeye. Deliğin önünden geçenlerin hiçbiri ona yardım etmeye yanaşmamış; herkes yılanın kendilerini sokacağından korkuyormuş. Yılansa herkese dil döküyor, onları sokmayacağını söylüyor, ama kimseyi inandıramıyormuş.

Sonunda oradan geçmekte olan bir avcı yılanı acıtmış, dışarı çıkartmış. Yılan hemen onu sokmaya kalkmış; ama avcı demiş ki: “Seni delikten dışarı çıkardığım için beni sokamazsın...”

“O da nedenmiş?” diye sormuş yılan.

“Çünkü...” diye açıklamaya başlamış avcı, “sana iyilik yapan birine zarar vermemelisin...”

“İyi de...” demiş yılan, “bana iyilik yapanı nasıl ayırt edeceğim ki?”

“Gel, bunu, bu konuda uzman olanlara soralım!”

Yılan kabul etmiş; birlikte kentin yolunu tutmuşlar.

Yolda ata rastlamışlar. Konuyu anlatmışlar, iyiliğin karşılığının kötülük olup olamayacağını sormuşlar.

At, genellikle insanlara hizmet ettiğini, karşılığında kendisini nasıl kamçıladıklarını anlatmış.

Biraz daha gidince eşeğe rastlamışlar. Aynı soruyu ona da sormuşlar.

Eşek, insanlara hizmet ettiğini, karşılığında kendisine hep sopayla vurduklarını söylemiş.

Sonra karşılıklarına inek çıkmış. Ona da sormuşlar...

İnek, insanlara hizmet ettiğini, onlara süt verdiğini, karşılığında kendisini kestiklerini anlatmış.

Bu kadar tanıyı yeterli gören yılan iddiayı kazandığını söylemiş, avcıyı sokmak üzere başını dikleştirmiş. Avcı, “seninle aynı fikirde değilim...” demiş, “gel, gidelim Anansi’ye -Batı Afrika kültürünün önemli bir parçası olan,

örümcek olarak da betimlenen yaratık- soralım; o çok akıllıdır...”

Yılan “Peki!” demiş, yollarına devam etmişler.

Sonunda Anansi’nin olduğu kente gelmişler; üstelik onu evinde de bulmuşlar. Ne olduğunu anlatmışlar, atın, eşeğin, ineğin söylediklerini aktarmışlar, Anansi’den bu olayı hakça çözüme kavuşturmasını istemişler.

Anansi düşünmüş taşınmış, sonra başını sallamış: “Dostlarım! Ne olduğunu kendi gözümle görmeden kimin haklı olduğunu, kimin haksız söyleyemem. Gelin olayın olduğu yere gidelim...”

Üçü birlikte yangının olduğu ormana gelmişler, avcının yılanı çıkardığı deliğin başında durmuşlar. Anansi, her şeyin başladığı noktaya dönmesini istemiş. Yılan deliğe girmiş, yardım istemeye başlamış; avcı yürüyerek gelmiş, deliğin önünden geçerken durmuş, yılanı yardım edebilmek için elini uzatmış... Anansi elini tutmuş, onu durdurmuş: “Dur! Sorununuzu şimdi çözeceğim... Avcı, bu kez yılanı yardım etmeyeceksin; yılan, sen kendi başının çaresine bakacak, delikten çıkmaya çalışacaksın... Belki böylece iyiliğin ne olduğunu öğrenirsin...”

Yılan çalışmış çabalamış, uzun süre delikten çıkmayı başaramamış, acıkmış; ancak uzun süre uğraştıktan, birçok kez deliğin ağzına kadar gelip de geri düştükten sonra dışarı çıkabilmiş. Ama en iyi öğretici deneyim olduğundan, dersini de çok iyi öğrenmiş.

Aradan epey zaman geçmiş. Günün birinde avcı, kralın ormanlarında avlanırken yakalanmış, zindana atılmış. Bunu duyan yılan avcıya yardım etmesi gerektiğini düşünmüş. Kralın sarayına gitmiş; kimseye gözükmeden kralın yanına kadar sızmış. Kralı ısırımış, kimseye yakalanmadan kaıvermiş.

Oradan dosdoğru avcının kapatıldığı zindana inmiş; bir yolunu bulup içeri girmiş. Avcıya demiş ki: “Bir süre önce bana bir iyilik yapmıştın; yapılan iyilikleri karşılıksız bırakmamam gerektiğini, öğrendim. Sana yardım etmeye geldim... Dinle! Az önce kralı soktum; acı içinde, biraz sonra ölecek. Akıttığım zehrin ölümcül etkisini yok edebilecek panzehiri sana getirdim. Bunu bir ben bilirim... şimdi seslen, kralı iyileştirebileceğini söyle; ama ondan kızını seninle evlendirmesini iste; söz vermedikçe panzehiri kullanma...”

Bunları söyledikten sonra, üç değişik yaprağın karışımından oluşan panzehiri avcıya vermiş; geldiği yoldan çıkıp uzaklaşmış.

Avcı yılanın dediklerini yapmış. Kralı iyileştirebilecek panzehiri bildiğini, karşılığında da zindandan çıkartılmayı ve kralın kızıyla evlenmek istediğini söylemiş. lmekten korktuğundan kral bu istekleri kabul etmiş.

Avcının verdiği panzehiri kullanan kral çabucak iyileşmiş; avcı zindandan kurtulmakla kalmamış, prensesle de evlenmiş.

BAY JAGUAR VE KÜÇÜK KOKARCA

Maya

Bir zamanlar, beyefendi bir jaguar ile hanımefendi bir kokarca varmış. Bayan Kokarca'nın oğlu Bay Jaguar tarafından vaftiz edildiğinden, Bayan Kokarca onun annesi (*comadre*), Bay Jaguar da, küçük kokarcayı vaftiz ettiğinden Bayan Kokarca'nın babası (*compadre*) olmuşlar.

Bay Jaguar, günlerden bir gün yiyecek aramaya çıkmış, Bayan Kokarca'nın evine uğramış.

"Hayrola compadre," diye karşılamış Bayan Kokarca, "yolun nasıl oldu da buraya düştü?"

"*Comadre...*" demiş Bay Jaguar, "buraya g yiyecek bir şeyler bulmak için geldim."

"Eee?..." demiş Bayan Kokarca.

"Oğlum da benimle gelsin, böylece avlanmayı öğrenir..."

“Eksik olma; o daha çok küçük, başına bir şey gelebilir. Gelmesin daha iyi...”

Annesinin bu sözlerine küçük kokarca karşı çıkmış: “Vaftiz babam doğru söylüyor; ileride kendi başıma avlanacaksam, şimdiden biraz öğrenmem gerekir...”

“Gidersen, uzun süre ayrı kalacağız...”

“Olsun! Gitmek istiyorum!”

Böylece Bay Jaguar ile küçük kokarca yola koyulmuşlar. “Nehrin olduğu yere gideceğiz,” demiş Bay Jaguar.

“Ne zaman orada oluruz?”

“Yaklaştık... Sen peşimden ayrılma da...”

Gerçekten de az sonra nehre gelmişler.

“İşte...” demiş Bay Jaguar, “yiyecek bulabileceğimiz yer burası.”

“Tamam!” demiş küçük kokarca.

“Gel de bıçağımı nasıl keskinleştireceğim, gör”

“Tamam!” diyen küçük kokarca Bay Jaguar’ı izlemeye başlamış.

Bay Jaguar’ın bıçak dediği şey, aslında dişleriymiş. Dişlerini keskinleştirdiğinde “Bıçağımı keskinleştirdim...” demiş, “şimdi sen nöbetçi kalacaksın, ben de uyuyacağım; gelen bir şeyler görürsen hemen beni uyandır.”

“Tamam!”

“Ama...” demiş Bay Jaguar, “sakın bağırma; karnıma dokun, ben uyanırım. Bağırarak olursan, tehlike olduğunu anlar, kaçarlardı. Gelenler, boynuzu olmayan küçük hayvanlarsa beni uyandırma; boynuzlu, büyük hayvanlar gördüğünde uyandır!”

“Tamam!”

Bay Jaguar uyumuş; küçük kokarca da gözlerini ve kulaklarını dört açmış. Biraz sonra büyük boynuzlu bir hayvanın geldiğini görünce Bay Jaguar’ın karnına dokunmuş, gelen geyiği göstermiş. Bay Jaguar da büyük boynuzlu hayvana saldırmış, kısa sürede yakalayivermiş.

“Hadi bakalım...” demiş, “şimdi de yiyelim. Sadece etleri yiyeceğiz...”

“Tamam!”

Oturmuş, karınları şişinceye kadar yemişler.

“Geri kalanları da annene götürelim, o da karnını doyursun.”

Bay Jaguar, eve döndüklerinde Bayan Kokarca’ya demiş ki: “Bak! Neler avladık.. Biz karnımızı doyurduk; sana da getirdik...”

Getirdiklerinden yiyen Bayan Kokarca “Doydum!” demiş.

“Eh... Beğendiğine sevindim. Sizin iyi olduğunuzu gördüm, artık gideyim...” diyen Bay Jaguar oradan ayrılmış.

Bir süre sonra etleri bitince, Bayan Kokarca oğluna demiş ki: “Evde hiç et kalmadı, ne yapacağız?”

“Gidip biraz yiyecek bulayım...” diye yanıtlamış küçük kokarca.

“Oğlum, yeterince büyüdüğünü düşünüyorsun; ama daha çok küçüksün. Ya ölürsen...”

“Yok, anne, merak etme... Nasıl avlanıldığını öğrendim; vaftiz babam öğretti...”

Bunları söyledikten sonra da, annesini merak içinde bırakarak alıp başını gitmiş.

Dosdoğru nehre gelmiş. “Babam yaptığına göre ben de yapabilirim...” diye düşünen küçük kokarca, babasından gördüklerini uygulamaya başlamış:

“Babam bıçağını keskinleştirmişti...” demiş; o da bıçağını keskinleştirmiş.

“Babam küçük hayvanları avlamamıştı... Ben de avlamayacağım. Büyük boynuzlu olanları avlayacağım. Babamla yediğimiz gibi birini kendim için avlayacağım. Bıçağım da hazır. Şimdi biraz uyuyayım...”

Yatıp biraz uyumuş, sonra da uyanmış, büyük boynuzluları beklemeye başlamış. Az sonra bir büyük boynuzlu gözüktüğünde, babası kadar güçlü olduğunu düşünerek üzerine saldırmış; dişlerini hayvanın boynuna geçirmiş... ve boynunda asılı kalmış. Kaçan büyük boynuzlunun boynunda sallanarak uzaklara gitmiş; sonunda da gücü yetmemiş, dişlerini gevşetmiş... ve sırt üstü yere düşmüş.

Oğlu bir türlü eve dönmediği için, Bayan Kokarca çok endişelenmiş: “Ne olmuş olabilir? Neden dönmedi? Mu- hakkak bir şey oldu; en iyisi gidip arayayım...”

Kalkıp nehrin kıyısına gitmiş. Her yerde oğlunu aramış; ama bulamamış. Büyük boynuzlunun izlerini görünce de başlamış ağlamaya. Biraz yatışınca, izleri sürerek, oğlunun sırt şt yattığı yere gelmiş.

Oğlu, ağzı kulaklarında, öylece yatıyormuş.Onu bu hal- de gören Bayan Kokarca bağırmış: “Neden gülüp duruyor- sun? Dişlerin ortada...” Biraz yaklaşmış, “Elini ver de kaldı- rayım...” demiş, “ama suratıma gülüp durmaktan da vaz- geç!” Elini ştne koyduğunda, oğlunun öldüğünü anlamış, gözyaşlarına boğulmuş.

CLEMENCIA VE JOSE

Meksika

Cok çok eski zamanlarda, kızlarının adı Clemencia olan bir karıkoca varmış.

Cadı olan anne, hep kiliseye gittiği için kızının aptal olduğunu düşünür, onu hiç sevmezmiş.

Gel zaman git zaman, bir yaz tarlada o kadar çok ürün olmuş ki, Clemencia'nın babası tek başına harmanı kaldıramamış, Jose adında bir işçi tutmuş. Clemencia ile Jose, kısa sürede birbirlerine âşık olmuşlar; gözleri birbirlerinden başkasını görmüyor, hemen evlenmek istiyorlarmış.

Clemencia, evlenmek için annesi ile babasından izin istediğinde, babası evlenmelerine izin verdiği halde, cadı annesi izin vermemiş. Elbette ki, cadının evlenmelerine izin vermemesi Clemencia ile Jose'nin birbirlerine duydukları aşk etkilememiş; onlar birbirlerini daha çok sevmişler. Bu ise cadının öfkesini daha da artırmış.

Bir gün, Jose katırları ahırdan çıkarıp otlığa götürdüğünde, cadı anne onu öldürmeye, böylece Clemencia'ya acı çektirmeye karar vermiş. Kocasını bulmuş, ona demiş ki: "İhtiyar, Jose'ye söyle de çayıra gitsin, otlamakta olan siyah katırı getirsin."

Cadı annesinin babasına söylediklerini duyan Clemencia, sevgilisini öldürmek niyetinde olduğunu sezmiş. "Jose..." demiş, "babam yanına gelecek, siyah katırı otlaktan getirmeni, ahıra koymanı söyleyecek. O siyah katır benim annemdir. Sırtına binecek olursan, seni yere fırlatacak, sonra da çifteleyerek öldürecek. Söyleyeceklerimi çok dikkatli dinle... Sırtına bindiğinde seni yere düşürmeye çalışırsa boynuna sarıl, sağ kulağını ısır! Bu onun bütün gücünü yok eder. Sonra katırı getir, ahıra koy; ama kimseye bir şey söyleme..."

Clemencia'nın öngördüklerinin hepsi olmuş. Jose katırı muma çevirip, başına bir şey gelmeden ahıra kapamış. Yemeğe oturduklarında, kadının sağ kulağının sarılı olduğunu görmüşler.

O gece, saat on bir olduğunda iki sevgili birlikte evden kaçmaya karar vermişler. Saat on biri vurduğunda Clemencia Jose'nin yattığı odaya gitmiş, onun dürterek uyandırmış, "Yatağına tükür..." demiş, "ben kendi yatağıma tükürdüm." Sonra da çıkıp gitmişler.

Onlar kaçıktan az sonra yaşlı kadın Clemencia'ya seslenmiş. Clemencia'nın yatağına bıraktığı tükürük yanıt vermiş: "Efendim, anne?"

Clemencia'nın sesini duyan kadın gidip yatmış. Aradan bir süre geçmiş, Clemencia'nın annesi uyanmış, yeniden kızına seslenmiş; ama tükürük kurduğundan bu kez yanıt gelmemiş. Kızının yanıt vermemesine kızan kadın öfkeyle yatağından kalkmış, kızının yatak odasına gitmiş. Odada kızının olmadığını görünce, doğruca Jose'nin yattığı odaya koşmuş. Onu da odasında bulamayınca, kaçtıklarını anlamış. Sabah olmasını beklemeye başlamış.

Sabah olduğunda hemen bir kartala dönüşen cadı, Clemencia ile Jose'yi aramaya çıkmış. Epey uçtuktan sonra onları görmüş. Clemencia da kendilerine doğru uçan kartalı görmüş, onun cadı annesi olduğunu anlamış.

Annesinden birçok büyü öğrenmiş olduğundan, başındaki tarağı çıkarmış, yere atmış. Tarağın düştüğü yerde çok sık bir orman yükselmiş. Kartal, ormana giren Clemencia ile Jose'yi göremeyince yere konmuş ve yeniden cadı olmuş.

Önce, karşı büyü yaparak ormanı ortadan kaldırmış, sonra da yeniden kartal olarak iki sevgilinin peşine düşmüş.

Clemencia ile Jose biraz zaman kazanmışlarsa da, kartalın gene gelmekte olduğunu görmüşler. Bunun üzerine

Clemencia aynasını yere atmış; o kadar büyük bir göl olmuş ki, kartal üzerinde uçamamış.

Gölün üstünde uçamayacağını anlayan kartal yere konmuş, yeniden cadı olmuş ve gene karşı büyü yaparak gölü ortadan kaldırmış, sonra da yeniden kartal olarak iki sevgilinin peşine düşmüş.

Kartalın hâlâ peşlerinde olduğunu gören Clemencia, gökyüzüne bir avuç dolusu kül fırlatmış; kartalın göremeyeceği kadar yoğun bir sis oluşmuş, kartal iki sevgiliyi izleyemez olmuş. Bir süre sonra da güneş batmış, cadı da gücünü yitirmiş. Ama gücünü yitirmeden önce de seslenmiş: “Kötü kız, karşınıza çıkan ilk köyde sevgilin seni bırakacak...”

Clemencia ile Jose, bu sözlere kulak asmamışlar, soluk almak için bile durmadan uzaklaşmaya çalışmışlar. Sonunda karşılarında bir köy çıkmış. Köye yaklaştıklarında Clemencia, çok yorulduğunu, ayakkabılarının da ayağını vurduğunu söyleyerek biraz dinlenmek istemiş.

“Sen burada beni bekle...” demiş Jose, “ben bir koşu köye gideyim, sana ayakkabı, biraz da yiyecek alıp geleyim...”

Clemencia, kendisini bırakıp gitmemesini çok söylemişse de dinletememiş; Jose gitmiş.

Karanlık bastırmış; ama Jose ortalarda gözükmemiş. Sonraki gün de gelmeyince, Clemencia annesinin söylediklerini hatırlamış, ağlaya ağlaya köye koşmuş.

Aramış taramış, Jose'yi bulamamış; ama köyden de ayrılmamış, köyde iş bulmuş, çalışmaya başlamış. Bir gün, her zamankinden de üzüntülü otururken, iki güvercin gelmiş, penceresine konmuşlar. Clemencia'ya bir şeyler anlatmak ister gibi ötüşüp durmuşlar.

Güvercinleri yakalayan Clemencia başlamış onlara bir takım beceriler öğretmeye. Birkaç hafta geçmiş; güvercinler yetişmişler... Clemencia da onları almış, gösteri yapmak üzere köy meydanına gitmiş.

Kalabalık toplanmış; güvercinlerin gösterdikleri becerileri hayranlıkla izlemişler. Bu arada Clemencia'nın gözleri kalabalığın arasında Jose'yi arayıp duruyormuş. Nitekim birkaç gün sonra, gösterisini yaparken Jose'yi görmüş, ama Jose onu tanımamış.

Bunun üzerine bir değnekle dişi güvercine dokunmuş. Dişi güvercin, erkek güvercinin çevresinde dolaşmaya, bir yandan da sormaya başlamış:

"Cik cik... cik cik... Beni sevdiğini söylediğin zamanları hatırlıyor musun?"

"Hayır!" demiş erkek güvercin.

"Evden ayrıldığımızı, beni yolda yalnız bıraktığını hatırlıyor musun?"

Yanıt gene aynı olmuş: "Hayır!"

"Köye girerken bir ayakkabı almaya gittiğin için beni yalnız bıraktığını hatırlıyor musun?"

“Evet!” demiş erkek güvercin, “şimdi hatırladım...”

Güvercinlerin konuşmalarını izleyen Jose de güvercinle birlikte bağırımış: “Evet! Ben de hatırladım... Sen Clemencia’sın, sevgilim Clemencia...” Koşup Clemencia’ yı kollarının arasına alan Jose, ona bundan böyle hiç ayrılmayacaklarını söylemiş.

Sözünü de tutmuş; ikisi birlikte mutlu ve uzun yaşamışlar.

ÇEKİRGE AMCA'NIN FALCILIĞI

Nikaragua

Kralın biri değerli yüzüğünü yitirmiş. Aslında yitirmemiş de, üç uşağı çalmışlar; ama kral bunun farkında değilmiş. Uşaklar, sarayın bahçesindeki gölde yaşayan büyük bir balığın karnına gizlemişler yüzüğü. Kral, yüzüğünü bulabilmek için krallığında yaşayan ne kadar falcı varsa hepsine haber göndermiş; yüzüğü bulabileceğini iddia eden olursa, onun bütün isteklerini karşılayarak üç gün sarayında ağırlayabileceğini, ama yüzüğü bulamayacak olursa kafasının uçurulacağını duyurmuş. Falcılardan hiçbiri yüzüğü aramaya istekli olmamış; çünkü hepsi kelleyi vermekten korkuyormuş..

Yaşlı, yoksul bir adam varmış; tanıyan herkes onu Çekirge Amca diye çağırırmış. Sarayda üç gün ağırlanmanın hayalini kurmuş. Yaşamı boyunca açlık çekmişmiş; fazla

ömrü de kalmamışmış. Üç gün, bütün istekleri karşılanarak yaşamanın ölüme de değeceğini düşünmüş. Falcı de-ğilmiş; ama böyle giderse günün birinde açlıktan öleceğini söylemesi için de falcı olmasına gerek yokmuş. Kalkmış, kralın karşısına çıkmış; falcı olduğunu söylemiş. Üstündeki eski püskü giysilere, yüzündeki kırış kırış çizgilere bakan kral, onun falcı olduğundan kuşkulanmışsa da, sözü söz olduğu için sarayda kalmasını kabul etmiş.

Çekirge Amca kral gibi yaşamaya başlamış. İlk gece du-rumu gözden geçirmiş. Kendi kendine konuşma alışkanlığı olduğundan, yüksek sesle demiş ki: “İlkini gördüm, kaldı iki...” O kendi kendine bunları söylerken, saraydaki hiz-metkârlardan biri dediklerini duymuş. Aslında yüzüğü ça-lanlardan biriymiş; Çekirge Amca’nın yüzüğü kimin çaldı-ğını bildiğini sanmış. Koşmuş, öteki iki arkadaşına söyle-miş. Çekirge Amca’nın yüzüğü bulacağını düşünerek korkmaya başlamışlar.

İkinci gün de ilk gün gibi geçmiş; ne istese, Çekirge Am-ca’nın ayağına geliyormuş. Gece olduğunda, gene kendi kendine konuşmuş: “İkinciye de gördüm, geriye kaldı bir...” O böyle konuşurken, yüzüğü çalan uşaklardan ikincisi ku-lağını kapıya dayamış, Çekirge Amca’nın ne dediğini duy-maya çalışıyormuş. O da, öteki uşak gibi. “falcı”nın ikinci hırsız –yani kendisini– bulduğunu sanmış. Bunu öğrenen kralın, kendisini yaşatmayacağını bildiğinden çok kork-muş. Duyduklarını arkadaşlarına da iletmış...

Çekirge Amca, üçüncü günü de kral gibi yaşayarak geçirmiş; her istediği önüne getirilmiş. Gece olduğunda, gene başlamış kendi kendine konuşmaya: “Üçüncüyü de gördüm...” Bu arada söyleyeceklerini duymak için orada bekleyen üçüncü uşak, yanında öteki uşaklar olduğu halde, kapının önünde içeriyi dinliyormuş. Çekirge Amca’nın söylediklerini işitince, korku içinde odaya girmiş, ayaklarına kapanarak yalvarmaya başlamışlar: “Yüzüğü biz aldık! Ne olur krala söyleme! Bizi öldürtür... Yüzüğün nerede olduğunu sana gösterelim...”

Sabah olduğunda, kral Çekirge Amca’yı yanına çağırtmış; bu ihtiyarın işin üstesinden gelemediğini düşünüyormuş. Oysa Çekirge Amca, yüzüğün bahçedeki gölde yüzen büyük balığın karnında olduğunu söylemiş. Uşaklar gitmişler, balığı yakalamış, karnını yarmışlar; yüzük orada duruyormuş.

Yüzük bulunduğu halde, kral hâlâ Çekirge Amca’nın gerçekten falcı olmadığından kuşkulaniyormuş. Onu bir kez daha sınamaya karar vermiş... Bahçede dolaşırken, saray aşçısının, az önce mutfakta kestiği domuzun kuyruğunu gömdüğünü görmüş. Hemen Çekirge Amca’yı yanına çağırtmış, oraya gömülenin ne olduğunu sormuş. Çekirge Amca, “domuzun birbirine dolanan kuyruğu” –*genellikle doğruyu bilen birinin yanıldığında söylediği bir deyim*– demiş korkuyla.

Kral hayretler içinde kalmış; ama hâlâ içinde bir kuşku varmış. Çekirge Amca'yı son bir sınavdan daha geçirmeye karar vermiş.

"Nasıl sınısam?" diye düşünürken, bahçede bir çekirge görmüş. Hızlı bir el hareketiyle çekirgeyi yakalamış; avcunu "falci"ya uzatarak sormuş: "Avcumda ne var?" Yaşlı adam bir an duralamış, sonra kendi kendine demiş ki: "Çekirge bir sıçrar, iki sıçrar, üçüncüsünde yakalanır..."

Yaşlı adamın lakabının Çekirge Amca olduğunu bilmeyen kral, aldığı bu yanıt karşısında Çekirge Amca'nın gerçekten falci olduğuna inanmış. Kendisine birçok armağan vermiş. Çekirge Amca -kralın verdiği armağan nasıl reddedilebilirmiş ki?- armağanların hepsini almış, sonra da, "Ne olur, ne olmaz, kralın aklına birkaç kez daha sınamak gelir..." diye düşünerek çok uzaklara, kimsenin bilmediği bir yere gitmiş; bir daha ortalarda gözükmemiştir...

DENİZKIZI VE YOKSUL BALIKÇI

Şili

Bir zamanlar bir balıkçı varmış; her gece balığa çıkar, sabah olduğunda evine dönermiş. Her gün krala balık götürmek zorundaymış; bir gün balık tutamayacak ya da krala götürmeyi unutacak olursa, kellesinden olması işten bile değilmiş. Karısı, iki aylık bebekleri ve küçük köpeği ile birlikte yaşıyormuş. Köpeği ona o kadar düşkünmüş ki, akşamları evine döndüğünde karısı hiçbir zaman onu karşılamaya gelmezken, köpeği hep sevinçten havlayarak karşılamış.

Günlerden bir gün balıkçı hiç balık tutamamış. Kara kara ne yapacağını düşünürken, denizden bir denizkızı çıkmış. “Bak, balıkçı!” diye seslenmiş, “evine gittiğinde karşına çıkan ilk canlıyı bana verecek olursan, sana hep balık veririm.” Balıkçı, “Beni karşılamaya ne karım gelir, ne

de daha bebek olan oğlum. Beni hep karşılayan köpeğim olur..." diye düşünmüş, denizkızıyla anlaşmaya varmış. Ağını attıkça balık çekmiş; öyle çok balık tutmuş ki, krala verdikten sonra geri kalanları pazara götürüp satabilirmiş de...

Eve döndüğünde hiç ummadığı bir şey olmuş, küçük oğlu emekleyerek öyle hızlı kapıya gelmiş, babasının bacağına sarılmış ki, balıkçı ne yapacağını şaşırmış. "Sevgili oğlum!" diye düşünmüş acıyla, "Ne yazık ki seni denizkızına vermem gerekecek..." Hiçbir şey söylemeden evden ayrılmış, kralın balıklarını vermiş, geri kalanını pazarda satmış. O kadar çok para kazanmış ki eve elleri dolu dönmüş; ama denizkızıyla yaptığı anlaşmadan hiç söz etmemiş.

Denizkızıyla yaptığı anlaşmaya göre, kapıya ilk gelecek olan küçük biriyse,onu on altı yaşına geldiğinde denizkızına verecekmış. Böylece yıllar birbirini izlemiş. Balıkçı her gece balığa çıkıyor, denizkızının kendisine verdiği balıklarla ağını dolduruyor, bir kısmını krala verdikten sonra arta kalanları satıp para kazanıyormuş. Zaman içinde çok para kazanmış, kraldan bile daha zengin olmuş. Bu arada oğlu da büyümüş, yakışıklı bir delikanlı olmuş. Ancak oğlu on altı yaşına yaklaştıkça, onu denizkızına vermesi gereken zaman da yaklaştığından balıkçının üzüntüsü artıyormuş. Yemeden içmeden kesilmiş. Sonunda karısı demiş ki: "Sevgilim, ne olur bir şeyler ye! Neyin var? Yanlış bir şey mi yaptım?" Balıkçı yanıt vermemiş. Günün birinde oğlu

demiş ki: “Neden kendine bakmıyorsun, baba? Belki de büyüdüğüm halde burada olmama içerliyorsun...”

Sonunda balıkçının dili çözülmüş: “Hayır!” demiş, “sorun ne sensin, ne de annen... Bir zamanlar yoksul bir balıkçıydım. Bir gece hiç balık tutamadım. Bir denizkızı geldi, dönüşümde evin kapısında beni ilk önce kim karşılayacak olursa, onu kendisine vermemi, karşılığında bol balık tutmamı sağlayacağını söyledi. Balıktan döndüğümde beni karşılayan hep küçük köpeğim olurdu; kabul ettim. Eve geldiğimde, emekleyerek beni karşılayan, bacaklarıma sarılan sen oldun. Artık zaman yaklaştı; seni denizkızına vermem gerekiyor. Şimdi neden böyle üzüntülü olduğumu anladın mı?”

“Babacığım, tek derdin bu mu?” diye sormuş oğlu, “Hiç dertlenmene gerek yok; hadi gidelim, beni denizkızına ver; ama önce renkli bir eyer al.” Zavallı adam, oğlunun eyer yapabileceği renkli battaniyeler almak için pazara gitmiş.

Oğlu demiş ki: “Şimdi hayvanları bir araya toplayalım!” Bir gün sonra oğlunu denizkızına teslim etmesi gerektiğinden, atları hazırlamışlar. Sabah olduğunda oğlan, annesinin gözyaşları içinde hazırladığı yemeği yemiş, sonra da atların en huysuz olanına binmiş. Babasıyla birlikte deniz kıyısına atlarını sürmüşler.

Denizkızı onları bekliyormuş. Delikanlıyı görünce, “Ne kadar yakışıklı...” diye iç geçirmiş, “eyer de ne kadar güzel. demiş, Bana oğlunla birlikte atını da verir misin?” Oğluyla

atını denizkızına bırakan balıkçı, ardına bakmadan oradan uzaklaşmış. Denizkızı hâlâ gözünü delikanlı ile eyerden alamıyormuş; “Ne kadar yakışıklı... Eyer de ne kadar güzel...” diye tekrarlayıp duruyormuş. Sonra da atı yularından tutmuş, denize yürümüş; ama at direnmiş. Denizkızı denize çekmiş, at direnmiş; denizkızı denize çekmiş, at direnmiş... Sonunda denizkızı yorulmuş, atın yularını bırakmış. At kışnediği gibi dörtnala yüksek dağlara doğru gitmeye başlamış; delikanlı da üstünde, düşmemek için atın boynuna sarılmış...

Dağlara geldiklerinde, uzun süre yol almışlar; sonunda ölü bir ineğin etrafında yığınla hayvanın kümелendiği bir yere gelmişler.

Atından inen genç :“Neden yemiyorsunuz?” diye sormuş. Aslan, “Hepimiz farklı büyüklükteyiz; kimimiz çok yer, kimimiz de az...” demiş.

“Ben size paylaştırayım...” Bunu söyledikten sonra ölü ineği kesmiş; en büyük parçaları en büyük hayvanlara, daha küçük parçaları daha küçük hayvanlara vermiş. Hayvanların hepsi bu paylaşımdan çok hoşnut kalmışlar.

İşi biten delikanlı ata binmiş, yoluna devam etmiş. Daha uzaklaşmamışken aslan bir şahin göndermiş genci yakalaması için. Kısa süre içinde bütün hayvanlar gencin çevresini çevirmişler; onu da yemeyi düşünüyorlarmış sanki...

Aslan şunları söylemiş: “Seni geri getirttim, çünkü sana bir büyü yetisi kazandırmaya karar verdik. Kendini tehli-

kede hissedersen, ‘Dünyadaki en güçlü aslanın onuruna!’ demen yeter...” Şahin de demiş ki, başın sıkışacak olursa, ‘Dünyadaki en hızlı şahinin onuruna!’ demen yeter...” Sırayla bütün hayvanlar, kendi özelliklerini, becerilerini delikanlıya aktarmışlar.

Hayvanlara veda eden balıkçının oğlu yoluna devam etmiş. Bir süre sonra atından inmiş, aslana dönüşmüş, atına saldırmış. At kaçmaya çalışmışsa da yakalanmış. “Artık ata ihtiyacım yok ki...” diye düşünen delikanlı atı bırakmış, hiç durmadan iki gün, iki gece yol almış. Sonra tazıya dönüşmüş; iki gün, iki geceyi de tazı olarak geçirmiş. Sonra da şahin olmuş, uçabildiği kadar uzaklara uçmuş...

O kadar yol aldığı halde, görünürde bir ev yokmuş. Bir ağacın dalına oturmuş, “Dünyanın en güzel güvercini onuruna” demiş ve uçmuş. Kısa süre sonra da bir ev görmüş. Genç bir erkeğe dönüşmüş, kapıyı çalmış, yapacak bir iş olup olmadığını sormuş; çalışmak istediğini, iş aradığını söylemiş. Evin sahibi onu çoban olarak yanına almış, sürüsünün başına geçirmiş.

Evin sahibi çok zengin bir adammış; bir de kızı varmış. Kız, sabah erkenden kalkmış, yeni çobana yiyecek bir şeyler hazırlamış. Sonra da, delikanlı ile evin sahibi dışarı çıkmışlar, sürüde kaç hayvan olduğunu birlikte saymışlar.

“Koyunları, inekleri asla gölün öte yanına geçirme,” diye uyarmış zengin adam, “orada bir yaban domuzu var, sürekli sürüme saldırıyor.” Ancak adam eve döndükten az

sonra, delikanlı sürüyü gölün öte yanına geçirmiş. Sürünün yolunu gözleyen yaban domuzu da hemen sürüye saldırmış, bir koyunu yakalamış.

“Dünyanın en güçlü aslanı onuruna!” diyen çoban hemen aslana dönüşmüş, yaban domuzuyla bir ölüm kalım savaşına başlamış. Bütün gece dövüşmüşler; ama ne biri, ne de öteki üstün gelmiş. Sonunda yaban domuzu kükre-miş: “Bu göldeki çamurlar adına işini bitireceğim!”

Aslan da, “Genç bir kızın öpücüğü ve tencerede, taze şarapta pişirilen koyun başı adına seni parçalara ayıracağım!” diye kükre-miş. Öncekinden daha şiddetli dövüşmeye başlamışlar. Sonunda ayrılmışlar; yaban domuzu gölün kıyısından uzaklaşmış; delikanlı da sürüyü önüne katıp eve dönmüş. Ev sahibi sürüyü saydığında, sadece bir koyunun eksik olduğunu görmüş. Çok sevinmiş; kızına demiş ki: “Sevgili kızım, bu çok becerikli bir genç anlaşılan. Koca sürüden sadece bir koyun eksik. Gözünü bu delikanlıdan ayırma!”

Sabah olduğunda, kızın getirdiği yiyecekler bir önceki sabah hazırladıklarından çok daha lezzetliymiş; ayrıca, evdeki en iyi şaraptan da üç kadeh sunmuş. Yemeğini bitiren genç, sürüyü almış, gene göle gitmiş. Yaban domuzu da sürünün gelmesini bekliyormuş.

Genç, aslana dönüşmüş, bir gün önce bıraktıkları yerden dövüşmeye başlamışlar. Bir ara soluklanmak için ayrılmışlar; yaban domuzu kükre-miş: “Bu göldeki çamurlar

adına, seni parçalara ayıracağım!” Aslan da kükreyerek yanıt vermiş: “Genç bir kızın öpücüğü ve tencerede, taze şarapta pişirilen koyun başı adına, seni yok edeceğim!”

Sürüyü gizlice izleyen kız neler olduğunu görmüş, söylenen sözleri duymuş; dönüşünde de babasına anlatmış.

“Kızım! Sen nasılsın?” diye sormuş babası.

“Yeni doğmuş gibiyim...”

“Güzel! Şimdi git, bu genç için, taze şarapta bir koyun başı pişir...”

Biraz sonra da çoban sürüyü getirmiş. Hayvanları sayan ev sahibi, sürünün eksiksiz geri döndüğünü görmüş. En yaşlı koyunun kafasını kesmiş, tencereye koymuş. Genç yemeğini yemiş. Tenceredeki koyun başı ise bütün gece kaynamış.

Sabah olduğunda, genç kız da, delikanlı da ayaktaymışlar. Gece pişen koyun başından yemiş, sonra da sürüyü almış, göle gitmiş. Yaban domuzu gene ortaya çıkmış; acımasızca dövüşmeye başlamışlar. Ancak bu kez aslan birkaç pençede yaban domuzunun işini bitirmiş; gölün uzağına sürüklemiş.

Bu arada ortaya bir tilki çıkmış. Tilkiyi gören genç hemen tazıya dönüşmüş, tilkiyi kovalamaya başlamış. Sonunda tilkiyi, yakınlardaki bir devin evinin eşiğinde yakalamış; ama tilki güvercine dönüşmüş, devin sarayının çatısına kaçmış.

Delikanlı da “Dünyadaki en hızlı şahinin onuruna!” diyerek şahine dönüşmüş, güvercini yakalayivermiş. Ancak güvercinin karnını yardığında, içinden bir yumurta çıkmış. Bunun üzerine, yumurtayı devin sarayına götürmüş. Ölümcül bir hastalığa yakalanmış olan dev, yatakta yatıyormuş. “O yumurtayı bana ver...” diye mırıldanmış, “neyim var, neyim yok senin olsun...”

“Önce bana anahtarları ver; anahtarların tamamını...” demiş delikanlı. Dev söyleneni yapınca, yumurtayı sıkıca tutan genç demiş ki: “Ağzını açabildiğin kadar aç. Bunu ağzına sokacağım!” Sonra da yumurtayı olanca gücüyle devin alnına fırlatmış; yumurta parçalanmış, dev de oracıkta can vermiş.

Balıkçının oğlu başlamış odaları dolaşmaya. Odalardan birinde bir prenses bulmuş; ama öyle güzel bir prenses ki... İkinci odayı açmış; orada da bir prenses; üstelik öncekinden de güzel... Üçüncü odada ikisinden de daha güzel bir prenses bulmuş ve onunla evlenmiş.

Düğünden sonra, işlerin ne durumda olduğunu görmek, hem de ayrılacağını söylemek için çiftliğe dönmüş.

Zengin adam, “Oğlum!” demiş, “Gitme! Kızımla evlen; biricik kızımdan başka hiç kimsem yok, çok da zenginim...”

“Sakın yanlış anlamayın, onu beğenmediğimden değil...” demiş genç, “onunla evlenemem; başka biriyle evliyim çünkü...”

Genç, evine döndüğünde, başına neler geldiğini, nasıl denizkızına verildiğini, ondan nasıl kaçtığını, ondan sonra çoban olduğunu, her şeyi anlatmış.

“Öyleyse...” demiş karısı, “asla deniz kıyısına gitmemelisin; seni görürse yakalar!”

Günler birbirini kovalamış... Genç iyi bir avcı olmuş; deniz kıyısının kendisi için tehlikeli olacağını da aklından çıkarmış. Günün birinde yolu deniz kıyısına düşmüş ve karısının korktuğu başına gelmiş: Onu gören denizkızı, yakaladığı gibi suyun içine çekivermiş.

Aradan zaman geçip de kocasının eve dönmediğini gören karısı, kocasını denizkızının yakaladığını anlamış. Bir kuyumcuya gitmiş, üç altın elma yapmasını istemiş. Bu garip meyveler hazır olduğunda, denizkızının sığındığını düşündüğü yerin yakınındaki ormana gitmiş. Elmalardan birini çıkarmış, bir elinden öbür eline atıp tutmaya başlamış. Altın meyvenin çekiciliğine kapılan denizkızı ortaya çıkmış, “Elmanı bana sat!” diye seslenmiş.

“Kocamı omuzlarına kadar bana gösterecek olursan, satarım...” demiş, “yoksa olmaz!” Denizkızı suya dalmış, genci yakaladığı gibi omuzlarına kadar suyun üstüne çıkarmış. Kocasını gören prenses elmayı denizkızına fırlatmış, ormana dönmüş. Birincisinden çok daha güzel olan ikinci elmayı almış, atıp tutmaya başlamış.

Denizkızı seslenmiş: “Prenses, o güzel elmanı da bana sat!”

“Olur!” demiş prenses, “Kocamı beline kadar bana göster, elmayı sana vereyim...” Denizkızı genci beline kadar suyun üstüne çıkarmış; prenses de elmayı vermiş. Sonra gene ormana dönmüş, elmaların en güzeli olan üçüncüsünü eline almış, oynamaya başlamış.

Elmayı gören denizkızı gene seslenmiş, o elmayı da satmasını istemiş. Prens “Olur!” demiş, “Ama kocamın tamamını avucunun içinde suyun üstüne çıkart da bir göreyim...”

Denizkızı genci yakalamış, avcunun içinde suyun üstüne kaldırmış. Kaldırmasıyla da delikanlı bir güvercine dönüşmüş, uçmuş, bulutların arasında yok olmuş. Prens, elmayı denizkızına fırlatmış, sonra da oradan uzaklaşmış.

Eve geldiğinde, kocasını oturmuş kendini bekler bulmuş. Yeniden birlikte olmuşlar; ama prenses bu kez diretmiş: “Bundan böyle kıyıya gitmek yok... Denizkızına bir daha yakalanacak olursan, seni ben bile kurtaramam...”

Denizkızıyla yoksul balıkçının masalı da böyle noktalanmış.

DEVİN SIRRI

Meksika

Bir zamanlar, çok yiğit bir oğlu olan bir kral varmış. Oğlan günün birinde babasına demiş ki: “Baba, dünyayı dolaşıp macera yaşayacağım.” Kral izin vermek istememişse de, prens o kadar çok ısrar etmiş ki, “Peki,” demek zorunda kalmış.

Prens çok güzel bir at seçmiş kendine, binmiş, macera dolu dünyaya doğru atını sürmüştü. Az gitmiş uz gitmiş, sonunda bir ormana gelmiş. Ancak ormandan geçerek yoluna devam edebileceğinden, ağaçların arasına dalmış. Sık ormanda atını sürerken, bir aslan kükremesi, bir de köpek havlaması duymuş. Atını seslerin geldiği yere sürdüğünde, ölü bir geyiğin çevresinde dönüp duran dört hayvan görmüş: Aslan, tazi, kartal ve karınca.

Prensin kendilerine doğru geldiğini gören aslan kükremiş: “Dur bakalım, senyor...” demiş, “gördüğün gibi, şu ölü geyiği bir türlü paylaşamıyoruz; belki sen hakça paylaştırabilirsin... O zaman sana ödül verimiz.”

Prens kabul etmiş; geyiği dörde bölmüş: budunu aslana, kaburga kemiklerini taziye, bağırsaklarını kartala, kafasını da karıncaya vermiş.

Hayvanlar bu paylaştırmadan çok hoşnut kalmışlar. Aslan demiş ki: “Sana ödül vereceğimizi söyledik; sözümüzü tutacağız.” Sonra da yelesinden bir kıl kopartmış, prene uzatmış: “Bunu al! Aslan olmak istediğinde ‘Tanrı ve aslan’ demen yeter... Yeniden insan olmak istediğinde de ‘Tanrı ve insan’ demelisin.”

Tazi da prene bedeninden kopardığı bir tüyü uzatmış; “Tanrı ve tazi” dediğinde taziye dönüşeceğini, “Tanrı ve insan” dediğinde de yeniden insan olacağını söylemiş.

Kartal da kanadından kopardığı tüyü prene vermiş; kartal olması için “Tanrı ve kartal” demesinin yeterli olduğunu anlatmış.

Karınca da antenlerinden birini kopartmış, büyümlü sözcüklerin “Tanrı ve karınca” olduğunu fısıldamış.

Hayvanlara teşekkür eden prens yoluna devam etmiş. Birkaç gün sonra, boş gibi gözüken bir şato görmüş. Şatoya girmek, içini dolaşmak istemiş; ama duvarlar o kadar yüksekmış ki, aşmak olası değilmiş. Ormanda karşılaştığı hay-

vanların verdiği armağanlar aklına gelmiş. Kartalın verdiği tüyü çıkartmış, "Tanrı ve kartal" demesiyle birlikte büyük bir kartal oluvermiş. Kolayca uçarak duvarları aşmış; bu arada, şatonun en yüksek kulesinde bir pencerenin açık olduğu gözüne çarpmış. Yaklaşıp içeri baktığında, orasının bir yatak odası olduğunu, yatakta da çok güzel bir kızın uyumakta olduğunu görmüş.

"Tanrı ve insan," diyerek yeniden insana dönüşmüş, kızı daha yakından görebilmek için pencereden içeri girmiş. Çıkardığı gürültüden uyanan kız, üzerine eğilmiş olan prensi görünce eliyle çığlığını bastırmış; "Senyor, burada ne arıyorsunuz?" diye sormuş, "Bu şatonun sahibi olan dev gelir de sizi burada bulursa, hiç acımadan öldürür..."

"Senyora..." demiş prens, "macera aradığımdan devden korkmam; ama görebildiğim kadarıyla bu büyük şatoda tutsaksınız... Size bir hizmetim dokunabilirse, çekinmeden isteyin." "Doğru!" demiş kız, "devin tutsağıyım; ama yardımınızı istemem bir işe yaramaz ki... Dövüştüğü herkesi yendi..."

Onlar böyle konuşurlarken şatonun duvarlarını sarsan bir ses duyulmuş. Kız, "Geç kaldık..." demiş, "dev her an burada olabilir; sizi saklayabileceğim bir yer de yok..."

"Korkmayın senyora..." diyen prens küçük karıncanın verdiği anteni çıkartmış, "Tanrı ve karınca," demesiyle birlikte, karıncaya dönüşmüş. O sırada da dev içeri girmiş; "Senyora..." demiş, "biriyle konuştuğunuza eminim..." Her

yeri aramış, hiçbir şey bulamamış. Ses çıkarmadan odadan ayrılmış.

Prens “Tanrı ve insan,” diyerek ortaya çıkmış. Hem devden korkan, hem de prensin dönüşmesine şaşırان kız zar zor konuşabilmiş: “Senyor... Belki de siz beni kurtarabilirsiniz. Ama bunu başarabilmek için önce devi öldürmeniz gerekir; devi öldürebilmeniz için de, devin yaşam kaynağı olan yumurtayı bulup kırmalısınız. Yumurta öyle bir yerde saklı ki, bugüne kadar kimse onu bulamadı...”

Ertesi sabah sabah dev kızın odasına geldiğinde, kız demiş ki: “Senyor, dün gece bir düş gördüm; yaşamınız tehlikeydeymiş; adamın biri, yaşam kaynağınız yumurtayı kırıyormuş...”

“Hiç merak etmeyin, senyora... Yumurta öyle iyi saklı ki...” Gene de içi rahat etmemiş; belki de düş gerçek olur, yaşamı tehlikeye girer, diye düşünmüş, göz açıp kapayıncaya kadar bir güvercine dönüşen dev, pencereden uçup gitmiş.

Bir köşede olup biteni izleyen prens hemen kartalın tüyünü almış, “Tanrı ve kartal” demiş, güvercinin peşine düşmüş.

Güvercin uçmuş uçmuş, bir mağaraya girmiş, küçük bir kutuyu açmış; yumurta içinde duruyormuş. Tam bu sırada kartal gelmiş; ama kartalın geldiğini gören güvercin, yumurtayı yutmuş, sırtına dönüşmüş, başlamış koşmaya.

Hemen “Tanrı ve aslan” diyerek aslana dönüşen prens de peşine takılmış. Ancak sırtlan da küçük bir tavşan olmuş; aslanın giremeyeceği çalılıklara sığınmış. Prens, “Tanrı ve tazi” diyerek tavşanın peşine düşmüş. Yakalanacağını anlayan tavşan yeniden güvercin olup havalanmış. Elbette, prens de kartala dönüşüvermiş, ve güvercini yakalamış, pençelerinin arasına almış. Yere konduğunda güvercin çoktan ölmüşmüş; gene de, ne olur, ne olmaz diye, karnını yarmış, yumurtayı çıkartıp parçalamış. Yerde yatan artık ölü bir güvercin değil, ölü bir devmiş.

Sonra da şatoya uçmuş, güzel kızın odasına girmiş; “Tanrı ve insan” diyerek insana dönüşmüş. Koluna giren güzel kızla birlikte şatodan çıkmış.

Dev korkusu ortadan kalktığından evlenmişler... Devin o kasvetli şatosunu sevgi ve mutluluk dolu bir yere dönüştürmüşler.

GECELER DENİZDEN NASIL GELDİ?

Brezilya

Çok, ama çok eski zamanlarda, dünya kurulurken gece yokmuş; hep gün ışığı varmış.

Kimse ne gün doğumunu bilirmiş, ne de gün batımını; kimse ne yıldızları görmüş, ne de ayı... Gece yaşayan hayvanlar da yokmuş: Baykuşlar, kaplanlar... Çiçeklerini gizlice, gözlerden uzak, gece karanlığında açan bitkiler de... Gecenin o insanı serinleten, güzel kokan havası da yokmuş... Gökyüzüne güneş tek başına egemenmiş. Güneş ışınları, hindistancevizi ağaçlarından palmiyelere sıçrar, deniz kıyısında tembel tembel uyuklayan timsahların sırtlarını pırl pırl parlatırmış. Her yerde yalnızca güneş ışınları, göz kamaştırıcı parlaklık ve sıcak varmış.

O zamanlarda, Afrika'nın büyük Tanrıçası Iemenya denizlerin derinliklerinde otururmuş. Iemenya'nın, yeryü-

zünde yaşıyanlardan birinin oğluyla evlenmeye karar veren bir kızı varmış. Bu nedenle, okyanusların derinliklerinden gözyaşlarıyla ayrılmış, kocasıyla yaşamak için gün ışığı ülkesine gelmiş.

Iemenya'nın kızı hem kocasını çok seviyormuş, hem de Yeni tanıştığı gün ışığını; kumsallardaki titrek kumlar, güneşin altında kızaran kakao ve şeker kamışı tarlaları, hasat zamanı takılan parlıtlı takılar, tüylü giysiler... Hepsine bayılıyormuş. Ancak zaman geçtikçe, gün ışığı Iemenya'nın kızına çok parlak ve acımasız gelmeye başlamış. Tarlada çalışan işçilerin ter içindeki yanık bedenleri her geçen gün onu daha çok üzüyormuş. Öyle olmuş ki, eğlencelerde dans edenlerin giydikleri parlak renkli giysiler bile onu avutmamaya başlamış.

"Gece olmasını ne kadar isterdim..." diye yakınır olmuş, "burada hep gün ışığı var. Oysa annemin krallığında öyle miydi? Serin gölgelikler, kuytu köşeler vardı..."

Kocasını onu çok sevdiğinden, yakınmalarını üzümlere dinler, "Bu gece dediğin de nedir?" diye sorarmış, "Anlat! Belki bir yerlerde senin için biraz bulabilirim..."

"Nasıl anlatayım ki... Gece, gözyaşı döktükten ya da fırtına dindikten sonraki sessizlik gibi bir şeydir... Her şeyi örten kara, serin bir örtü gibidir... Annemin krallığındaki karanlıkların bir parçası burada olsaydı, zaman zaman gözlerimizi dinlendirebilirdik..."

Kocasını, en güvendiğı üç yardımcısını çağırması, onlara demiş ki: "Sizi çok önemli bir yolculuğa göndereceğim. Iemenya'nın krallığına, denizlerin derinliklerine gidecek-

siniz. Gece karanlığından bir parçasını vermesi için elinizden geleni yapacaksınız... Belki o zaman karım annesinin krallığına dönme isteğinden vazgeçer, mutluluğu burada benimle bulabilir...”

Yardımcılar yola çıkmışlar. Çok uzun ve tehlikeli bir yolculuk yapmışlar: Okyanusun kabaran dalgaları, su altındaki yarlar, en keskin bıçaktan daha keskin mercan tarlaları arasından geçmişler... Sonunda Iemenya’nın sarayına ulaşmışlar. Tanrıça’nın ayaklarına kapanmış, yanlarında götürebilecekleri kadar gece vermesi için ona yalvarmışlar.

“Ayağa kalkın!” diye bağırmış Tanrıça, “Bir annenin kızı acı çekerken bu kadar yalvarmanıza hiç gerek var mı?” Sözlerini bitirince, içinde gecenin olduğu büyük bir torbayı uzatmış; “Ama...” demiş, “sakın kızımın yanına varmadan bu torbayı açmayın; içine koyduğum gece ruhunu yalnızca o yatıştırabilir...”

Üç yardımcı, torbayı sırtlarına almış, soğuk denizleri aşarak parlak gün ışığının olduğu kıyıya çıkmışlar. Oradan da, torbayı başlarında taşıyarak eve giden yola girmişler. Bu sırada garip sesler duymuşlar. Sesler, torbanın içindeki gece canlılarından geliyormuş. Yardımcılar, daha önce hiç böyle sesler duymadıklarından çok korkmuşlar.

Birinci yardımcı, içinden sesler gelen torbaya bakmış, sonra da korkudan titremeye başlamış. “İçinde gece olan bu torbayı atalım; ardımıza bakmadan kaçalım,” demiş ikinci yardımcı... Üçüncüsü, “Korkaklar!” demiş, “Torbayı açıp bu korkunç sesleri çıkaranlara bakacağım...”

Torbayı yatırmış, üstündeki mumdan mührü dişiyle sökmüş. Torbanın ağzını açmasıyla birlikte, gece yaşayan hayvanlar, kuşlar, böcekler dışarıya çıkmışlar; yıldızlar ile ay da kendilerini torbadan dışarı atmışlar. Üç yardımcı korku içinde ormana kaçmışlar.

Tüm bunlar olup biterken lemenya'nın kızı deniz kıyısında onların dönmesini bekliyormuş. Onlar gittiğinden bu yana, deniz kıyısındaki bir palmiye ağacının altında oturuyor, gözlerini elleriyle kapatıyor, adamların karanlığı getirebilmeleri için dua ediyormuş. Yardımcılar kıyıya çıkıp da geceyi ellerinden kaçırdıklarında da orada duruyormuş.

Ufukta lacivert gölgeler oluştuğunu görünce sevinçle bağırmaya, el çırpmaya başlamış: "Gece geldi... Sonunda gece geldi..." Sonra da demiş ki: "Benim akraba ruhlarım, hoş geldiniz!" bu söz üzerine gece ruhları yatışmış; her yer karanlığa bürünmüş.

Ardından gece yaşayan canlıların sesleri duyulmaya başlamış; ay, gökyüzünde gülümsemiş. Gece yaşayan canlılar, karanlığı, yeryüzünün nemini koklayarak ormanda yollarını bulmuşlar. Hava, gecenin kokusuyla dolmuş. lemenya'nın kızının söylediği gibi, gece gerçekten karanlık, soğuk bir örtüymüş; her şeyi kucaklıyormuş... Yumuşak elleriyle, gün ışığından yorgun düşen gözleri dinlendiriyormuş... lemenya'nın kızıda uyuya kalmış.

Sabah uyandığında, içinden şarkı söylemek gelmiş. Gece gördüğü düşlerin serinliğinde kendini öyle canlı, dinlenmiş hissetmiş ki Parıldayan günü gözlerini açarak karışlamış; artık kocasının ülkesinde mutlu olabileceğini bili-

yormuş. Yeni evinin güzelliğini kutlamak için de üç armağan hazırlamış...

Palmiye ağacının arkasında parıldayan yıldıza demiş ki: “Bundan böyle, gecenin bittiğini gösteren işaretimiz olacaksın. Artık senin adın sabahyıldızı; her sabah, yeni bir günün başladığını sen duyuracaksın...”

Sonra yanında duran horoza dönmüş: “Bundan böyle, gecenin gözcüsü sen olacaksın. Gün ışığının gelmekte olduğunu, öterek sen bize duyuracaksın...”

Ve çevresindeki kuşlara da demiş ki: “Bundan böyle, gün doğarken en güzel şarkılarınızı söyleyeceksiniz; güneşin doğmakta olduğu haberini bize siz vereceksiniz...”

O gün bugün, Iemenya’nın kızının armağanları güneşin her doğuşunun kutlanmasına yardımcı olurlar. Brezilya’da sabahın ilk saatlerine *madrugada* denir. Ufukta *madrugada* görüldüğünde, gün doğumunun kraliçesi gibi sabahyıldızı gökyüzünde tek başına kalır; horozlar, günün yaklaşmakta olduğunu duyururlar; uyuyan kuşlar uyanır, en güzel şarkılarını söylemeye başlarlar.

Gece yaşayan canlılar açılan torbadan nasıl dışarıya fırlamışlarsa, Brezilya’da gece de hemen bastırır; gece çiçekleri hemen çiçek açar; baykuşlarla kaplanlar da karınlarını doyurmak için ava çıkar; bütün hayvanlar, kuşlar, böcekler o kendine özgü sesi olan koroyu oluştururlar.

Ve gecenin karanlık, serin örtüsü her şeyin üstünü örttüğünde, yeryüzündeki insanlar da dinlenmeye çekilirler...

KİBİRLİ PRENSES

Porto Riko

Bir zamanlar, çok güzel, ama o kadar da burnu büyük bir genç hanım varmış. Tavuskuşu kadar kibirliymiş. Ağır bir makyaj yapar, pahalı giysiler giyer, gösterişli takılar takarmış; akranlarından hiçbiri kendisi kadar güzel ve zengin olmadığı için çalım satar, onları küçümsermiş. Kendisiyle evlenmek isteyen birçok beyin kalbini kırmaktan kaçınmamış; evleneceği kimsenin en azından bir prens olması gerektiğini düşünüyormuş.

Yıllar geçmiş; sonunda çok yakışıklı biri ayaklarına kapandığında, bunca zamandır beklediği prensin geldiğine karar vermiş. Ona deli gibi âşık olmuş. Nişanlanmışlar. Rosamada -adı buymuş- dünyanın en mutlu kadını olmuş. Görkemli bir düğün yapmışlar; damat, silindir şapkası ve smokini içinde çok daha yakışıklı duruyormuş. Rosamada da, beyaz gelinliği, duvağı ve çiçekten tacıyla çok güzel görünüyormuş.

Düğün sonrasında damadın seçtiği, ormanın içindeki şatoya geldiklerinde, sevgiyle eşine gülümsemiş; ancak eş de ona gülümsediğinde, uzun, sivri ve altın gibi parıldayan dişleri olduğunu fark etmiş. O ana kadar eşinin dişlerinin böyle olduğunu fark etmediği için çok şaşırmış. Eşi giysisini çıkardığında, arkasında çatal kuyruğu olduğunu da görünce korkudan titremeye başlamış. Neler oluyormuş? Çok yakışıklı biriyle evlendiğini sanıyormuş; ama bu adam da kimmiş böyle?

Eşi silindir şapkasını çıkardığında, Rosamada'nın korku ve şaşkınlıktan neredeyse yüreği yerinden hoplamış; eşinin iki boynuzu, iki de büyük, yuvarlak gözü varmış. Gömleğini çıkardığında, göğsünün uzun, siyah tüylerle kaplı olduğunu görmüş. Eldivenlerini çıkarmaya başladığında, tüylü kollarını, uzun tırnaklarını görünce korkudan beti benzi atmış, oradan hızla uzaklaşmaya çalışmışsa da, yakalanmış. Eşi, onu tutarken ayakkabılarını çıkartmış; toynakları ortaya çıkmış. Rosamada artık dayanamamış, çığlık çığlığa bağırmaya, yardım istemeye başlamış; ama kimseye sesini duyuramamış.

Evlendiği kişinin şeytanın ta kendisi olduğunu, kibirli davranışlarından ötürü cezalandırıldığını anlamış.

Söylentilere göre, şato da, şeytan da ortadan yok olmuşlar. Ormanda bir başına yatan Rosamada'yı bir avcı bulmuş; kucağına alıp kente götürmüş. Altı ay hasta yatmış; ne acı, ne de tatlı biberler işe yaramış. Altı ay sonra da ölmüş...

MÜZİK YERYÜZÜNE NASIL GELDİ?

Aztek

Yeryüzünün ve gökyüzünün büyük bölümüne hükmeden Tanrı Tezcatlipoca, yeryüzünde dolaşırken, ortalığın ne kadar sessiz olduğunu gördüğünde, yeryüzündeki insanlara çok acımış. Hemen dört kez rüzgârlara seslenmiş: “Rüzgârlar, gelin!”

Bu çağrıya uyan bütün rüzgârlar toplanmış, gökyüzünde yükselmişler. Yeryüzünün tozunu havalandırmış, denizlerin dalgalarını kabartmışlar. Tanrı Quetzalcoat Tezcatli-poca’nın huzuruna gelinceye kadar ağaçlar önünde eğilmişler.

Tezcatlipoca, Quetzalcoat’a şunları söylemiş:

“Rüzgâr! Dünya üzüntülü ve umutsuz... Yeryüzü, sessizlikten neredeyse hasta düşmüş... Bak, burada ışık var, renk

var, birçok güzel meyve var; ama müzik yok... Dünyaya müzik vermeliyiz: Gün doğumuna eşlik etmeli, insanların düşlerini, annelerinin kucağında yatan çocukların kulaklarını doldurmalı; akan ırmaklarda, esen yellerde müzik duyulmalı; yaşam müzik dolu olmalı. Yükseklere git! Mavi gökyüzüne tırman, beyaz bulutları aç, Güneş Evi'ne ulaş... Orada, Güneş Baba'nın çevresinde birçok müzisyen vardır; çok güzel müzik yaparlar, yaptıkları müziği güneş ışınları dört bir yana götürür. Oralara git ve o müzisyenleri, şarkıcıları buraya getir!"

Bu sözleri dinleyen rüzgâr, bütün notaların bulunduğu Güneş Evi'ne, dünyanın tepesine ulaşabilmek için bütün gücüyle yükselmiş.

Güneş Baba'nın müzisyenleri dört renkteymişler: Beyaz, güzel ninniler; kırmızı, ateşli tutkular ile savaş ve aşk; mavi, kayan bulutlar ve düşler içinmiş; altın sarısı da prenslerle tanrıların m ziğiymiş. Hepsi parlakmış; hiçbir yerde karanlık ve üzüntü yokmuş.

Güneş Baba, rüzgârın yaklaşmakta olduğunu görünce müzisyenleri çalmayı, şarkı söylemeyi kesmeleri için uyardı; bu uyarıya uymayanlar olursa Güneş Evi'nden ayrılacak, Quetzalcoat ile birlikte aşağılara, yeryüzüne gideceklermiş.

Rüzgâr yıldızları tırmanarak Güneş Evi'ne ulaşmış, içeridekilere şöyle seslenmiş: "Müzisyenler! şarkıcılar! Gelin, dünyanın büyük efendisi Tezcatlipoca sizi çağırıyor!"

Kimse yanıt vermemiş. Kimse ses çıkarmamış; hepsi, efendileri olan Güneş'in oluşturduğu gökkuşağının arkasına saklanmışlar.

Tezcatlipoca bu duruma çok kızmış... Kıyıda köşeden, derinliklerden kara kara bulutlar çıkarmış, parıldayan ışınların üstüne göndermiş; Güneş Evi'ni kuşatmışlar.

Boğazının sonsuz derinliklerinden fırtınalar çıkartmış; her şeyi yıkıp geçmiş. Gökyüzünün karanlığında, Güneş ele geçirilmiş.

Müzisyenler, şarkıcılar korku içinde kaçışmışlar, sığınacak bir yer aramışlar. Rüzgâr onları bağrına basmış; kollarıyla melodilerini kucaklamış, gökyüzünden yeryüzüne getirmiş.

Yeryüzüne yaklaştıkça, yeryüzünün nasıl mutluluk içinde gözlerini yukarılara diktiğini görmüş. Ağaçlar dallarını gökyüzüne doğru uzatıyor, "Hoş geldin!" diyorlarmış. Kuşlar daldan dala uçuyor, çiçekler açıyor, meyveler olgunlaşıyor, insanlar sevinçe müzisyenlerin yeryüzüne gelişini kutluyorlarmış.

Rüzgâr da artık üzüntülü esmiyormuş; mutluluk içinde denizleri öpüyor, yükseklerdeki vadilerde ıslık çalıyor, getirdiği müzisyenleri yeryüzünün dört bir yanına dağıtıyormuş.

İşte müzik, rüzgârın kolları arasında yeryüzüne böyle getirilmiş ve bütün yaratıklar şarkı söylemeyi öğrenmişler. Artık gün doğumuna bir koro eşlik ediyor; annelerin du-

daklarından ninniler dökölüyor; düşlerimizi ve ruhumuzu aydınlatan şarkılar duyuluyormuş; akan ırmaklar, oyunbaz meltemler müzikle doluymuş.

O günden sonra yaşam müzikle dolmuş.

DENİZLER NEDEN AĞLAR?

Brezilya

Bir zamanlar, görkemli bir sarayda yaşayan bir prenses varmış. Sarayı çevreleyen bahçe çok güzel çiçekler, ender bulunan bitkiler ve ağaçlarla doluymuş. Ancak prensesin en çok sevdiği yer, bahçenin denize bakan köşesiymiş. Prensес çok yalnızmış; oynayabileceği arkadaşı yokmuş. O köşede oturup denizin her an değişen güzelliğini izlemeye bayılıyormuş. Prensесin adı Dionysia'ymış; deniz her kıyıya çarptığında "Di-o-ny-si-a, Di-o-ny-si-a" diye adını söyler gibi gelirmiş.

Günlerden bir gün, gene o köşede oturuyor, bir yandan denize bakıyor, bir yandan da "Ne kadar yalnızım..." diye düşünüyor, "keşke oyun oynayabileceğim birisi olsaydı. Krallık arabasıyla dolaştığımda, benim gibi küçük kızlar görüyorum; ne güzel; kız ve erkek arkadaşları var, birlikte

oyunlar oynuyorlar. Oysa ben prenses olduğum için onlarla oynayamıyorum. Benimle oynayacak birini bulmalıyım...”

O bunları düşünürken olağanüstü bir şey olmuş; deniz, yavaş, ama üstüne basa basa “Di-o-ny-si-a, Di-o-ny-si-a,” demiş; üstelik o kadar çok yinelemiş ki, yanlış anlama olasılığı yokmuş.

Küçük prenses oturduğu yerden kalkmış, denize doğru yürümüş; pahalı ayakkabıları ile çoraplarının ıslanmasına aldırış bile etmeden yaklaşılabileceği kadar yaklaşmış. O sırada o güne kadar olanlardan çok daha büyük bir dalgayla birlikte bir denizyılanı çıkmış karşısına. Daha önce hiç denizyılanı görmemiş olsa da, baktığı resimli kitaplardaki resminden tanıyormuş deniz yılanını; ama bu denizyılanı onlardan farklı gözüküyormuş: Canavar gibi değil, güzel, yumuşak başlı ve sevecan... Dionysia, onu kollarının arasına almış, “Gel, benimle oyna!” demiş.

“Benim adım Labismena...” demiş denizyılanı, “seninle oynamaya geldim.” Bunu duyan prenses öyle mutlu olmuş ki... Daha sonra her gün, yalnız olduğunda, denizyılanı geliyor, birlikte değişik oyunlar oynuyorlarmış. Birisi yaklaşıp olursa, Labismena hemen denize dönüyormuş. Onu Dionysia’dan başka gören olmuyormuş.

Yıllar hızla geçiyor, prenses artık küçük olmaktan çıkıp, büyüyor, serpilip gelişiyoymuş. On altı yaşına gelmiş; ama

hâlâ oyun arkadaşıyla oynamayı çok seviyormuş. Zamanının çoğunu kıyıda, Labismena ile birlikte geçiriyormuş.

Bir gün, kıyıda bir aşağı bir yukarı dolaşırlarken, deniz-yılanı hüznünlü gözlerle Dionysia'ya bakıp demiş ki: "Sevgili Dionysia, geçen bunca yılda ben de yaşlandım; artık oyun oynayacak yaşta değiliz. Bundan böyle seninle oynamaya gelmeyeceğim; ama seni de hiç unutmayacağım, hep arkadaşın kalacağım. Başının hiç derde girmemesini isterim; ama olur da günün birinde başın derde girerse adımlı söylemen yeterli... Hemen yardımına gelirim..." Sözlerini bitiren denizyılanı suda kaybolurken, Dionysia yaşlı gözlerle onun arkasından bakmış.

Bu sıralarda, komşu krallığın başındaki kralın karısı ölüm döşeğindeymiş. Krala üstü taşlı bir yüzük vermiş; "Yeniden evlenmek isteyecek olursan..." demiş, "öyle bir prenses bul ki, bu yüzük parmağına ne küçük gelsin, ne de büyük..." Bunları söyledikten kısa süre sonra da ölmüş.

Aradan zaman geçmiş, kral evlenmeyi düşünmeye başlamış. Birçok prensesin parmağına yüzüğü takmış, ama hepsine ya küçük gelmiş ya da büyük, hiçbirinin parmağına tam uymamış.

Bir gün kralın yolu Prenses Dionysia'nın bulunduğu saraya düşmüş. Prenses, günün birinde genç, yakışıklı, çekici bir prensin karşısına çıkacağını düşlediğinden bu yaşlı, hiç de yakışıklı olmayan kraldan hoşlanmamış. Gel gör ki, kral

yüzüğü parmağına geçirdiğinde, Dionysia parmağına uymamasını yürekten istediği halde, yüzük parmağına tam oturmuş; ne küçük gelmiş, ne de büyük...

Prenses üzüntüsünden neredeyse ölecekmiş. “Onunla gerçekten evlenmek zorunda mıyım?” diye babasına sormuş. Babası da, kralın ne kadar varlıklı olduğunu, çok büyük bir krallığın başında bulunduğunu, sarayının kendi sarayından çok daha güzel ve büyük olduğunu anlatmış. Kızının mutlu olamayacağına ilişkin hiçbir endişe duymuyormuş; “Dünyanın en talihli prensesi olduğunu düşün...” demiş.

Dionysia günlerce, gecelerce gözyaşı dökmüş; o kadar çok ağlamış ki, babası zayıflayacağından, o zaman da yüzüğün parmağına büyük geleceğinden korkmuş, düğünün bir an önce yapılmasını istemiş.

Bir gün Dionysia deniz kıyısında aşağı yukarı yürüyor, haykıra haykıra ağlıyormuş. Ansızın durmuş, “Ne kadar aptalım...” diye düşünmüş, “eski oyun arkadaşım Labismena, başım derde girecek olursa gelip bana yardım edeceğini söylemişti... Zırlayıp durmaktan onu unuttum gitti...”

Hemen yüzünü denize dönmüş, yumuşak bir sesle seslenmiş: “Labismena! Labismena!” Anında büyük bir dalgalayla denizyılanı yanına gelmiş. Birbirlerine sarılmışlar;

prenses başına gelenleri anlatmış, yaşamının zehir olduğunu söylemiş.

“Hiç korkma...” demiş Labismena, “babana git, kral, üstünde tarlaların bütün renkleri ve çiçekleri olan bir giysi getirirse kendisiyle evleneceğini, o giysiyi getirmeden evlenemeyeceğini söyle...” Sonra da suda kaybolmuş.

Dionysia babasına, babası da kızıyla evlenmek isteyen krala, üstünde tarlaların renkleri ve çiçekleri olan bir giysi getirmesi gerektiğini söylemişler. Kral Dionysia’yı çok sevmişmiş; bu nedenle böyle bir istekte bulunmasını olumlu karşılamış, sevinmiş. Her yeri aratmaya başlamış; üstünde tarlaların bütün renkleri ile çiçeklerinin olduğu giysi bulmak çok zormuş, ama sonunda bulmuş. Hemen satın almış, Dionysia’ya göndermiş.

Dionysia, kralın istediği gibi bir giysi bulduğunu görünce umutsuzluğa kapılmış. Bu evlilikten kurtuluş yolu olmadığını, sonunda kralla evlenmek zorunda kalacağını düşünmüş. Kimseye gözükmekten saraydan çıkmış, koşa koşa deniz kıyısına gitmiş, “Labismena! Labismena!” diye seslenmiş.

Denizyılanı gelmiş, kızın anlattıklarını dinlemiş, sonra da demiş ki: “Korkma! Git, üstünde denizin bütün renkleri ve bütün balıkları olan bir giysi vermedikçe evlenemeyeceğini söyle...”

Kral, Dionysia'nın yeni isteği kendisine iletildiğinde epey üzölmüş; ama gene de aratmış taratmış, çok büyük paralar vererek istediği giysiyi bulabilmiş.

Dionysia, kendisine üstünde denizin bütün renkleri ile balıklarının bulunduğu giysinin de alındığını görünce umudunu iyice yitirmiş, eski oyun arkadaşını bir kez daha yardımına çağırmış. Anlattıklarını dinleyen denizyılanı “Korkma!” demiş, “git, bu kez de üstünde gökyüzünün bütün renklerinin ve yıldızlarının olduğu bir giysi iste. Bunun ondan istediğın son armağan olduğunu da söylemeyi unutma...”

Kral, bu yeni isteği duyduğunda umutsuzluğa kapılmış ama, Dionysia'nın başka bir istekte bulunmayacağına söz verdiğini öğrenince yatışmış; adamlarını dünyanın dört bir yanına göndermiş. Sonunda giysi bulunmuş...

Dionysia üstünde gökyüzünün bütün renklerinin ve yıldızlarının olduğu giysiyi görünce, artık evlenmekten kurtulamayacağını, Labismena'nın da kendisine yardımcı olamayacağını düşünmüş. Gene de deniz kıyısına gidip seslenmiş...

Labismena gelmiş, anlattıklarını dinlemiş, “Koş...” demiş, “hemen saraya git; üstünde tarlaların bütün renkleri ve çiçekleri olan giysiyi, üstünde denizin bütün renkleri ve balıkları olan giysiyi ve üstünde gökyüzünün bütün renk-

leri ve yıldızları olan giysiyi yanına al... Sonra hemen buraya gel; sana bir sürprizim olacak..."

Prensesle evlenmek isteyen kral, kendisinden istediği giysileri bulmaya çalışırken, denizyılanı da boş durmayıp Dionysia için bir gemi hazırlamışmış. Dionysia, hepsini özenle katlayıp bir kutuya koymuş, o güzel giysileriyle kıyıya geldiğinde, bir geminin kendini beklediğini görmüş. Ancak bu, o güne kadar gördüğü gemilere hiç benzemiyormuş; binmeye korkmuş... Labismena binmesini söylemiş; "Senin için yaptığım bu küçük gemi..." demiş, "seni alıp çok uzaklara, dünyadaki en çekici prensin yaşadığı yere götüreceğim. Prensi görür görmez evlenmek isteyeceksin; başka kimseyi gözün görmeyecek..."

Kız denizyılanına sarılmış, "Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum..." diye ağlamaya başlamış. "Bana ne kadar büyük bir iyilik yapacağını bilmiyorsun..." demiş Labismena, "sana hiç anlatmadım ki; senin kuşkulandığını da hiç görmedim... Ben aslında bir prensesim; büyücünün biri büyü yaptı... Dünyadaki en mutlu kız, en mutlu olduğu anda adımı üç kez söyleyinceye kadar denizyılanı olarak kalmaya mahkûm etti beni... O prensle evlendiğinde dünyanın en mutlu kızı olacaksın; üç kez adımı söylemeyi unutmazsan büyü bozulacak, ondan sonra yaşamımı denizyılanı olarak değil, güzel bir prenses olarak sürdüreceğim..."

Dionysia, söylediklerini aklında tutacağına söz vermiş. Denizyılanı, ne olur ne olmaz diye, üç kez söz vermesini istemiş. Dionysia da üç kez söz vermiş; eski oyun arkadaşına sarılmış, kendisi için yaptıklarına teşekkür edip küçük gemiye binmiş. Denizyılanı dalgaların arasında gözden uzaklaşırken gemi bilinmeyen bir yere doğru yelken açmış.

Deniz üstünde zaman yavaş geçtiğinden, az mı gitmişler çok mu gitmişler, belli değilmiş; ama sonunda çok güzel bir adaya yanaşmışlar. Gidecekleri yere geldiklerini düşünen Dionysia, giysilerinin bulunduğu kutuyu da yanına alarak sahile inmiş. O iner inmez gemi hareket edip uzaklaşmış. Dionysia, “Şimdi ne yapacağım?” diye düşünmüş, “Gemi gitti; ne edeceğim şimdi ben? Yaşamım boyunca işe yarar bir şey de yapmadım..”

Ama yaşamını sürdürebilmesi için bir şeyler yapması da zorunluymuş. Kapı kapı dolaşp iş aramaya başlamış. Sonunda yolu saraya düşmüş. İş istediğinde, tavuklara bakacak birine ihtiyaçları olduğunu söylemişler. Üstünden gelebileceği bir iş olduğunu düşünen Dionysia işi kabul etmiş. Ama –söylemeye gerek var mı ki?– sarayda büyüyen bir prensesin kolaylıkla yapabileceği bir iş değilmiş bu; gene de kendisine yiyecek ve yatacak yer verileceğini, hele buralarda olmasa o sevmediği kralla evlenmiş olacağını düşündüğünden çalışmaya başlamış.

Aradan zaman geçmiş, kentte üç gece sürecek büyük bir eğlence düzenlenmiş. Saraydaki herkes eğlenceye gitmiş, geride sadece tavuklara bakan kız kalmış. Herkes uzaklaştığında, Dionysia da eğlenceye gitmeye karar vermiş. Yıkanmış, saçlarını taramış, üstünde tarlaların bütün renkleri ve ekleri olan giysisini giymiş. Bu güzel giysinin içinde kimsenin kendisini tanıyamayacağını, sarayda tavuklara bakan kız olduğunu kimsenin bilemeyeceğini düşünüyormuş. Koşa koşa eğlenceye katılmış...

Eğlencedeki herkes, üstünde tarlaların bütün renkleri ve ekleri olan bir giysi bulunan bu kızı görmüş. Görenler arasında –elbette– prens de varmış; görür görmez de kıza delice şık olmuş. Daha önce bu kızı gören kimse olmadığı gibi onun kim olduğunu, nereden geldiğini de kimse bilmiyormuş. Dionysia, sona ermeden önce eğlenceden ayrılmış, koşa koşa saraya, tavuklarının yanına dönmüş. Sarayda yaşayanlar döndüklerinde, onu tavukların başında bulmuşlar...

Saraydakiler, eğlencenin ikinci gecesinde de tavuklara bakan kızı geride bırakıp eğlenceye gitmişler. Herkes saraydan ayrılınca, üstünde denizin bütün renkleri ve balıkları olan giysiyi giyen Dionysia koşarak eğlenceye katılmış. Bir gece öncekinden daha çok dikkatleri üzerine çekmiş... Eğlence bitmeden de işinin başına dönmüş. Saraydakiler döndüklerinde prens annesine demiş ki: “Eğlencedeki o

güzel kız ne kadar da bizim tavuklara bakan kıza benziyor, fark ettin mi?"

"Saçmalama!" demiş annesi, "Tavuklarla haşır neşir olan bu kıızı o güzel giysileri giyen kızla nasıl karşılaştırırsın?" Kuşkusunu gidermek isteyen prens, gene de danışmanını çağırmış, tavuklara bakan kızın eğlenceye gidip gitmediğini öğrenmesini istemiş. Bütün uşaklar, hizmetliler, kendileri eğlenceye giderken kıızı tavukların yanında bıraktıklarını, döndüklerinde de bıraktıkları yerde bulduklarını söylemişler.

"Kim olabilir ki?" demiş prens, "eğlencedeki herkesten çok farklıydı; onun karım olmasını öyle çok istiyorum ki... Ne yapıp edip kim olduğunu öğreneceğim..."

Eğlencenin üçüncü gecesinde, Dionysia üstünde gökyüzünün bütün renklerinin ve yıldızlarının olduğu giysisini giyerek eğlenceye katılmış. Prensın gözü başkasını görmüyormuş; ama bu kızın ne kim olduğunu öğrenebilmiş, ne de nerede yaşadığını... Dionysia bu arada, prensin armağan ettiği çok güzel bir takıyı geri çevirmemiş.

Prens saraya döndüğünde yemeden içmeden kesilmiş. Gün geçtikçe zayıflıyor, güçsüz düşüyormuş. Saraydaki herkes, prensin iştahını açacak bir yemek yapmaya çalışıyormuş.

Bir gün, tavuklara bakan kız, prensin yiyeceği bir yemek yapabileceğini söylemiş. Bir çorba yapmış, çorba kâsesinin içine de prensin kendisine verdiği takıyı koymuş.

Prens, çorba önüne geldiğinde, daha önce getirilen yemekleri nasıl bir lokma bile almadan geri göndermişse, bunu da gönderecekmiş ki, çorba kâsesinin içinde parıltıyan bir şey görmüş. Ne olduğunu hemen anlamış; heyecandan bir süre sesi çıkamamış.

Zorlukla “Bu çorbayı kim yaptı?” diye sormuş.

“Tavuklara bakan kız...” demiş annesi.

“Onu hemen buraya getirin, hemen!...” diye bağırmış. “Biliyordum, o eğlencedeki güzel yabancının tavuklara bakan kıza benzediğini söylemiştim...”

Prens hiç beklememiş, hemen Dionysia ile evlenmiş... Prensi ilk gördüğünde âşık olan, ondan başka kimseyle evlenemeyeceğini anlayan Dionysia, evlendikleri gün dünyanın en mutlu kızıymış... Ama bütün o koşuşturmaca, hay-huy içinde, aklında sadece prens olduğundan, eski oyun arkadaşının, Labismena’nın adını üç kez söylemeyi unutmuş...

Ne yazık ki Labismena’nın tek kurtuluş yolu kapanmış; Dionysia’nın unutkanlığından ötürü o artık denizyılanı olarak kalacakmış. Denizden çıkmak, yine güzel bir prenses olmak, seveceği bir prens bularak evlenmek umudu son-

suza kadar yok olmuş. Bu nedenle duyduğu üzüntü yüzünden hep ağlamış; ağlaması da hep duyulur olmuş...

Belki siz de duymuşsunuzdur; dalgalar kıyıya çarptıklarında hep aynı sesi çıkarırlar: “Di-o-ny-si-a, Di-o-ny-si-a.” Denizin ağladığına neden şaşırmalı ki... O kadar yardım ettiği arkadaşı tarafından unutulmak sadece deniz yılanını değil, herkesi ağlatır...

SÖZ DİNLEMİYEN OĞUL

Maya

Bir zamanlar çok huysuz olan, annesinin sözünü hiç dinlemeyen bir oğlan çocuğu varmış. Yemek yemeden sokağa çıkar, gecenin onunda, on birinde eve gelirmiş. Saat on olduğunda, annesi hâlâ onu bekler, başına bir şey geldi mi, diye merak edermiş.

Geldiğinde, “Bu saate kadar nerelerdeydin?” diye sorar, “Geç oldu, seni beklemekten yatamadım,” dermiş. “Söylediklerimi dinlemiyorsun; seni büyükbabanın yanına göndereceğim.”

Sonunda papazı görmeye gitmiş. “Peder...” demiş, “bu oğlanla ne yapacağız? Laf anlamıyor, söylediğim hiçbir sözü dinlemiyor, hiçbir şeyden korkmuyor... Sen pedersin, hepimizin babasısın; bu oğlunu da adam etmen, hizaya

solmanın gerekir... Ben başa çıkamıyorum... Yanına gönderiyim; belki senden bir şeyler öğrenir...”

“Olur...” demiş papaz, “gönder bakalım... Söylediklerimi nasıl yapmazmış; ben papazım. Oğullarıma ne yapmaları gerektiğini öğretirim. Merak etme! Oğlum, dediklerimi yapacaktır...”

Kadıncağz eve döndüğünde oğluna demiş ki: “Pederin yanına git! Sana öğretecekleri var... Benim söylediklerimi dinlemiyorsun; git, pederin yanında çalış...”

“Tamam,” demiş oğlan, “giderim; sana bir yararım olmadığına göre, gider pederin yanında çalışırım...”

Bu kez sözünü tutmuş, pederin yanına gitmiş: “Geldim işte! Annem ‘Git, pederin yanında kal,’ dedi; ben de geldim... Buraya beni annem gönderdi, ‘Bana bir yararın yok; git pederin yanında çalış,’ dedi... Ne yapacağım?”

“Hoş geldin oğlum... Bundan böyle yanımda çalışacaksın...”

“Tamam, peder! Yanında çalışacağım; söylediğin her şeyi yapacağım, her şeyi...”

“İyi!” demiş peder, “Şimdi söyleyeceğimi iyi dinle: sabahın üçünde kalkacak, etrafı temizleyeceksin. Seni uyandıracak değilim, ama sözüm kulağına küpe olsun. Uyanacak, dediğimi yapacaksın...”

“Peki!” demiş çocuk; gerçekten de kimsenin uyandırmasına gerek kalmadan kalkmış, her yeri silmiş süpürmüş.

İşini bitirdiğinde de papazın yanına gitmiş, “Kilisenin her yanını temizledim...” demiş.

“Aferin, oğlum... Şimdi dinlen...”

Ertesi gün papaz çocuğu karşısına almış, “Yarın sabah ne yapacağını söyleyeyim...” demiş, “saat altı olduğunda çanı çalacaksın; üç kez çalmanı istiyorum; bitirdiğinde gel, bana söyle; ben de törene gideyim...”

“Peki!” demiş oğlan; gerçekten de sabah altıda çanı üç kez çalmış, sonra da gidip papaza söylemiş: “Peder, çanı üç kez çaldım; artık kalk da töreni kaçırma...”

Ertesi gün çocuğu gene karşısına almış papaz; “Yarın sabah ne yapacağını söyleyeceğim,” demiş, “sabahın üçünde çanı gene çal!”

“Peki!” diyen oğlan, sabah erkenden uyanmış, çanı çalmaya çan kulesine gitmiş; ama peder oğlanı bir sınavdan geçirmek istediğinden, gizlice çan kulesine bir iskelet bırakmışmış. Çan kulesine geldiğinde, iskeleti gören oğlan demiş ki: “Yolumdan çekil! Çanı çalmaya geldim... Yolumu kesip durma! Peder çanı çalmamı söyledi... Çekil yolumdan yoksa seni öldürürüm...”

İskelet ne yolundan çekilmiş, ne kıpırdamış, ne de bir yanıt vermiş.

“Dediklerimi duymuyor musun?” diye sormuş çocuk, “Üçüncü kez sorduğumda da yanıt vermezsen seni parça parça ederim... İstedğin bu mu? Karşıma bunun için mi çıktın?”

Sözlerini bitirince iskeleti itmiş, çanı çalmış, kuleden aşağıya inmiş, papazın odasına gidip kapıyı çalmış. Uyanan papaz sormuş: “Ne oldu?”

“Kalk artık... Çanı çalalı çok oldu...”

Bunu duyan papaz epey şaşırmış, “Çanı çaldın mı?” diye sormuş.

“Evet!”

“Çan kulesinde bir şey gördün mü?”

“Evet!”

“Peki, gördüğün neydi?”

“Birisi yolumun üstünde duruyor, çanı çalmamı önlüyordu...”

“Sen ne yaptın peki, korktun mu?”

“Hayır, peder”

“Ne yaptın?”

“İttim, yere düştü, parça parça oldu...”

“Annen hiçbir şeyden korkmadığını söylerken haklıymış... Ondan korkmamışsın... Git, dinlen! Yarın sabah yapacakların var...”

Bir gün daha geçmiş; peder oğlanı gene karşısına almış: “Bu gece ne yapacağını sana söyleyeyim. Gidip çok hasta, neredeyse ölmek üzere olan zangoca bakacaksın; ben yoruldum...”

“Peki, peder... Söylediğin her şeyi yapacağım; hiçbir şeyden korkmuyorum.”

“Çok iyi! Gece saat dokuz olduğunda kilisenin sunağına git; zangoç orada...”

“Peki! Gidip onunla ilgileneceğim,” demiş; gerçekten de saat dokuz olduğunda zangocun yanına gitmiş, “Sahiden hasta mısın?” diye sormuş.

“Çok hastayım... Yakında öleceğim herhalde...”

“İstersen, sana bakarım...”

Zangoç yüksek sesle yakınıyor, oğlan da sık sık yanına gidip “Ölüyorsun galiba,” diyormuş. Zangocun yanıtı da “Öyle hissediyorum...” oluyormuş.

“Zavallı! Çok acı çekiyorsun; böyle acı çekmektense ölmek daha iyi.. İyisi mi seni öldürüvereyim, bütün acıların diner...”

“Yok, şimdi olmaz... Daha sonra...”

“Yok, yok! Nasılsa öleceksin; sana bakmak da giderek zorlaşıyor. Bağışla beni; en iyisi boynunu kırayım...”

“Hayır! Hayır!”

“Evet! Evet! Nasılsa ölmek üzeresin, boşuna acı çekiyorsun...” Bunu söyledikten sonra zangocu öldüren oğlan pederin odasına gitmiş, kapıyı çalmış: “Kalk! Kalk!”

Papaz aceleyle yatağından kalkıp kapıyı açmış. Oğlan, “Koş, peder...” demiş, “zangocu öldürdüm...”

“Neden öldürdün ki adamı? Hasta değildi...”

“Çok acı çekiyordu...”

“Hiçbir şeyi yoktu... Neden öldürdün adamcağızı?”

“Öldürdüm...”

“Kötü bir oğulsun; zangocun bir şeyi yoktu...”

“O zaman beni neden gönderdin?”

“Zangoç sapasağlamdı, hasta değildi... Sana verebileceğim bir iş yoktu... Öldüreceğini nereden bilebilirdim ki... Şimdi sana bir mektup vereceğim, onu yerine ulaştırman dört yılını alır...”

Papaz mektubu yazmış, çocuğa vermiş; götüreceği yer, yerin altıymış!

“Hemen yola çık!” demiş çocuğa...

Mektubu alan çocuk, vermesi gereken yere gitmiş; orası şeytanın yaşadığı yermiş. Çocuk şeytanın evini bulmuş, kapısını çalmış. Kapıyı açana “Efendin burada mı?” diye sormuş.

“Hayır! Ama istersen bekle!”

“Olur, beklerim... Ona bir mektup getirdim de...”

“Şu iskemleye otur, bekle!”

“Hayır! Bu iskemleyi sevmedim, rahat değil; ayakta dururum... Şeytan ne zaman gelir?”

“Yolda... Az sonra burada olur...”

“Biraz daha beklerim... Gelmezse, mektubu sana bırakabilir miyim?”

“Elbette!”

“Peki öyleyse... Al mektubu, ver yanıtı...”

“Ben yanıtlayamam, belki küçük şeytan yanıtlar... Gidip çağırayım...”

“Çabuk ol!”

Adam koşmuş, küçük şeytanı getirmiş, çocuk mektubu uzatmış: “Efendi burada olmadığına göre, mektubu sen yanıtla...”

Mektuba yanıt vermek yerine “Olur; ama biraz bekle...” demiş küçük şeytan; bu da oğlanı çok kızdırmış:

“Yanıt verecek misin, vermeyecek misin?”

“Bekle biraz...”

“Sana soruyorum: Yanıt verecek misin, vermeyecek misin?”

“Biraz bekle...”

“Anlaşılan yanıt vermeyeceksin; iyisi mi, yanıt diye seni götürüyüm... Gel benimle!”

“Gelmeyeceğim; sen burada kimseye buyruk veremezsin...”

“Benimle geliyorsun!” diyen oğlan küçük şeytanın kulağına yapışmış...

Oğlanın mektubu kendisine veren papazın yanına dönmesi dört yıl almış... Sonunda, bir gece papazın evine varmış, papazı uyandırmış... Çocuğu karşısında gören papaz “Sen de kimsin?” diye sormuş.

“Benim ben; tanımadın mı? Hemen kalk! Mektubunun yanıtını getirdim...”

Çocuğun dönebileceğini hiç düşünmeyen papaz çok şaşırılmış...

“İşte mektubunun yanıtı... Efendisi yerinde olmadığından, yanıt yerine bu küçük şeytanı getirdim ”

BREZİLYA'DAN MAYMUN ÖYKÜLERİ

Brezilya

Maymunun Nasıl Oyunbaz Olduğu Üzerine...

Bir zamanlar, içinde her türlü meyvenin yetiştiği çok güzel bir bahçe varmış. Bahçede bulunan bütün canlılar istedikleri zaman, istedikleri kadar meyve yiyebilirlermiş; ama bir koşula uymaları gerekirmiş: Ağacın adını söyleyerek önünde zarif bir şekilde eğilecek, üç kez “Lütfen meyvelerinden bana tattırır mısın?” diyeceklermiş.

Bu nedenle, ağaçların tam adlarını ve “lütfen” sözcüğünü kullanmayı unutmamaları gerekiyormuş. Ayrıca, açgözlü olmamaları da çok önemliymiş; ağaçtaki bütün meyveleri yememeleri, öteki canlılara da bırakmaları isteniyormuş. Ağaçlara da zarar vermemeleri, özellikle başka ağaçların da yetişmesini sağlayan tohumlarına gözleri gibi

bakmaları şartmış. Yani, birinin canı incir yemek istediğinde, incir ağacının önünde eğilmesi, “İncir ağacı, lütfen meyvenden bana tattırır mısın?” ya da portakal yemek isteyenin, “Portakal ağacı, lütfen meyvenden bana tattırır mısın?” demesi yeterliymiş.

Bahçenin bir köşesinde de, ağaçların en güzeli duruyormuş; uzun, çok güzel bir ağaçmış, dalları gül rengi meyvelerle doluymuş. Ancak hiç kimse ağacın adını hatırlamadığı için hiçbir canlı bu meyveleri tadamamış,

Bahçenin bir başka köşesinde, küçük bir evde, bahçede yetişen bütün meyve ağaçlarının adlarını bilen yaşlı bir kadın yaşıyormuş. Kimi zaman birileri gelir, o güzel meyve ağacının adını sorarmış; ama meyve ağacı yaşlı kadının evinden çok uzakta bulunduğundan, ağacın adı da hem uzun, hem de zor olduğundan, kadının evinden ağaca gidinceye kadar adını unutularmış.

Maymun bir düzenbazlık düşünmüş. Belki bilmezsiniz, maymunlar çok güzel gitar çalarlar... Bu maymun da, öteki canlılar bahçede toplandıklarında hep gitarını çalar, herkes dans edermiş. Maymun, gitarını kolunun altına sıkıştırmış, kadının küçük evine gitmiş, o güzel ağacın adını sormuş. Kadın da uzun, uzun olduğu kadar da zor olan bir ad söylemiş. Maymun hemen oracıkta gitarıyla küçük bir şarkı bestelemiş, yaşlı kadının evinden o güzel ağacın bulunduğu köşeye gidinceye kadar bestelediği şarkıyı söylemiş durmuş.

Yolda rastladığı öteki canlılar, gitarıyla çaldığı yeni şarkının ne olduğunu sorduklarında tek sözcük bile söylemeden yoluna devam ediyormuş. Gitarını çalıp şarkıyı yineleye yineleye ağacın bulunduğu köşeye gelmiş.

Ağacı hiç böyle güzel görmemişmiş; gül rengi meyveleri gün ışığında parıl parıl parlıyormuş. Hemen eğilmiş, ağacın o uzun, zor adını söylemiş, “lütfen” demeyi de unutmamış. Meyvelerin rengi ne kadar güzel, çıkardıkları koku ne kadar dayanılmazmış; maymun, yaşamı boyunca böyle güzel bir koku duymamışmış...

Meyveyi ısırmış; ısırmasıyla birlikte yüzü buruşmuş, allak bullak olmuş... O güzel kokulu meyve ekşi ve acıymış. Yiyememiş, fırlatıp atmış...

Ancak o günden sonra ne ağacın uzun adını unutmuş, ne de yaptığı besteyi; ısırıldığı meyvenin tadı da aklından hiç çıkmamış. Bir daha da gidip o meyveden hiç yememiş...

Ama en büyük eğlencesi, o güzelim meyve ağacının adını soranlara söylemek, meyveyi tattıkları zaman yüzlerinin aldığı şekli görmek olmuş...

Maymun İle Keçinin Ünlerini Nasıl Kazandıkları Üzerine...

Günlerden bir gün, kaplan, dostu keçiye, bir arkadaşını görmeye gideceğini, yolda kendisine arkadaşlık ederse sevineceğini söylemiş. Keçi kabul etmiş. Kararlaştırdıkları gün birlikte yola çıkmışlar. Karşılarına tehlikeli bir bataklık

çıkılmış. Kaplan, bataklığa saplanmaktan korkmuş, ama belli etmek istememiş. Keçiye dönmüş, “Keçi kardeş,” demiş, “bataklığı görünce betin benzin attı; korkma, yürü!”

Keçi, kaplana korkmadığını göstermek için öne geçmiş. Birkaç adım atmasıyla göğsüne kadar gömülmüş; ama yürümeye devam etmiş. Az sonra boynuna kadar gömülmüş; zar zor kendini karşıya atıp canını kurtarabilmiş. Arkasından bataklığa giren kaplan, onun geçtiği yolu izlememiş, kuru yerlere basarak kolayca karşıya geçmiş.

Yürümeye devam etmişler. Karşılarına bir muz ağacı çıkmış. Kaplan demiş ki: “Keçi kardeş, acıkmadın mı? İstersen burada duralım da birkaç muz yiyelim. Hadi, ağaca tırman da birkaç muz kopart.. Olgunlaşanları bana ver, yeşil kalmış olanları sen ye!”

Keçi muz ağacına tırmanmış, kopardığı muzlardan olgunlaşmış olanları kaplana vermiş, ham olan yeşilleri kendine ayırmış. Kaplan, olgun muzları afiyetle yemiş, karnını doyurmuş; keçi, ham muzları yiyemediğinden aç kalmış.

Biraz daha yürümüşler. Yollarına, yerde yatan bir yılan çıkmış. Kaplan demiş ki: “Keçi kardeş, bak burada kızın için ne kadar güzel bir kolye var; üstelik bedava... Al, kızına götür!”

Keçi yılanı almak için eğidiğinde, kaplan “Ölmek istemiyorsan onu bırak!” demiş de, yılanın keçiye sokmasını önlemiş. Ama yol boyu keçiyle alay etmiş durmuş.

Kaplanın arkadaşının evine vardıklarında çok geç olmuşmuş. Biraz syleştikten sonra, ev sahibinin kendilerine gösterdiği, yan yana duran hamaklara yatmışlar. Gece yarısı olduğunda, kaplan sessizce hamaktan inmiş, parmaklarının ucuna basarak kapıyı açmış, dışarı çıkmış; koyunların bulunduğu ağıla gitmiş, gözüne kestirdiği en besili koyunu bir güzel yemiş. Sonra da dönmüş, kanlı pençelerini keçinin üstüne silerek temizlemiş, hamağına yatmış.

Sabah olduğunda, ev sahibi koyunlarından birinin eksik olduğunu anlamış. Öfkeyle kaplan ile keçinin yattıkları odaya girmiş; kaplanı, koyununu öldürmekle suçlamış. Kaplan, yüzünde masum bir ifadeyle sormuş: “stmde hiç kan görüyor musun?” Gerçekten de kaplanın üstünde hiç kan yokmuş. Ev sahibi hırsıyla öteki hamağa döndüğünde ne görsün? Keçinin zeri kan içinde... “Koyunumu kimin öldürdüğünü şimdi anladım...” diye zavallı keçiye vurmaya başlamış. Keçi canını zor kurtarmış.

O günden sonra kolayca aldatılabilen birinden söz edilirken “keçi” denmeye başlanmış...

Maymun söz konusu olduğunda her şey çok farklı olmuş. Yukarıda anlatılanların üzerinden çok zaman geçmemiş ki, gene arkadaşına gidecek olan kaplan maymuna yolda kendisine eşlik edip edemeyeceğini sormuş. Maymun kabul etmiş; ikisi birlikte yola çıkmışlar.

Bataklığa geldiklerinde, kaplan maymuna dönmüş, “Maymun kardeş,” demiş, “bataklığı görünce betin benzin attı; korkma, yürü!”

Maymun yana çekilmiş, “Önden sen buyur!” demiş. Kaplan çaresiz öne geçmiş; bataklığa gömülmüş, zar zor kendini karşıya atıp canını kurtarabilmiş. Arkasından bataklığa giren maymun, onun geçtiğı yolu izlememiş, kuru yerlere basarak kolayca karşıya geçmiştir.

Yürümeye devam etmişler. Karşılarına bir muz ağacı çıkmış. Kaplan demiş ki: “Maymun kardeş, acıkmadın mı? İstersen burada duralım da birkaç muz yiyelim. Hadi, ağaca tırman da birkaç muz kopart... Olgunlaşanları bana ver, yeşil kalmış olanları sen ye!”

Maymun ağaca tırmanmış; olgunlaşan muzların hepsini yemiş, yeşil olanları aşağıya, kaplanın önüne atmış. Böylece aç kalan kaplan olmuş; maymun bir güzel karnını doyurmuş.

Biraz daha yürümüşler. Yollarına, yerde yatan bir yılan çıkmış. Kaplan demiş ki: “Maymun kardeş, bak burada kızın için ne kadar güzel bir kolye var; üstelik bedava... Al, kızına götür!”

Maymun, “Sen al!” demiş, yürüyüp gitmiş.

Kaplanın arkadaşının evine vardıklarında çok geç olmuşmuş. Biraz söyleştikten sonra, ev sahibinin kendilerine gösterdiği, yan yana duran hamaklara yatmışlar. Maymun,

gün boyu kaplanın niyetini yeterince sezdiğinden, tek gözü açık uyuması gerektiğini düşünmüş. Uyumuş gibi yapmış, ama uyanıkmiş.

Gece yarısı olduğunda kaplanın sessizce hamağından indiğini, parmaklarının uçlarına basarak kapıyı açtığını, dışarı çıktığını görmüş. Kaplanın dönmesini beklemeye, neler olacağını görmeye karar vermiş.

Kaplan gene koyunların olduğu ağıla gitmiş, gözüne kestirdiği koyunu bir güzel yemiş. Odaya döndüğünde de, üstündeki kanları maymunun üstüne sürmek istemiş. Ancak baştan beri olup biteni gözetleyen maymun kaplanı öyle bir itmiş ki, bütün kanlar onun üstüne, hamağa bu-laşmış. Maymunun üstüne bir damla bile kan sıçramamış.

Sabah olup da ev sahibi koyunlarından birinin eksik olduğunu görünce, konuklarının uyuduğu odaya girmiş. Kaplanı kan içinde görünce bağırmış: “Sonunda seni yakaladım; koyunlarımı öldüren senmişsin...” Kaplana öyle şiddetli vurmaya başlamış ki, kaplan canını zor kurtarabilmiş; evine ancak sürüne sürüne gidebilmiş.

Maymunun Nasıl Su İçebildiği Üzerine...

Günlerden bir gün maymun kaplanı çok kızdırmış. Olay şöyle olmuş...

Maymun, bir mango ağacının yapraklı dallarından birine oturmuş gitar çalıyormuş. Oradan geçmekte olan kap-

lan da ağacın altında dinlenmeye çekilmiş. Onu kızdırmak için maymun şöyle bir şarkı söylemeye başlamış:

"Tango ti tar, tango ti tar, kaplanın kemikleri içindedir gitarın. Tee hee, Tee hee."

Bunu duyan kaplan kızmış; "Seni yakaladığımda haddini bildiririm," demiş.

Maymun umursamamış bile; "Sana kemikli bir iki oyun göstereyim..." demiş, ağaçtan bir başka ağaca sıçramış, öyle iyi saklanmış ki, kaplan nerede olduğunu görememiş. O arada maymun ağaçtan inmiş, bir deliğe girmiş; başlamış çalıp söylemeye:

"Tango ti tar, tango ti tar, kaplanın kemikleri içindedir gitarın. Tee hee, Tee hee."

Hırslanan kaplan ansızın pençesini sallamış, maymunun bacağına yakalamış. "Oh oh... Bay Kaplan..." demiş maymun, "bacağıma yakaladığını sanıyorsun değil mi; yok canım, yakaladığın bir değnek..." Bunu duyunca kaplan maymunun bacağına bırakmış.

Maymun, sığındığı delikte kaplanın pençesinin yetiştirmeyeceği kadar geriye çekilmiş, kendini sağlama almış; sonra da demiş ki: "Bacağıma bıraktığınız için teşekkür ederim Bay Kaplan! Aslında yakaladığınız bacağımdı..." Sonra da aynı şarkıyı söylemiş:

"Tango ti tar, tango ti tar, kaplanın kemikleri içindedir gitarın. Tee hee, Tee hee."

Kaplan daha da kızmış. Başlamış deliğin ağzında maymunun çıkmasını beklemeye. Ama maymun dışarı çıkan başka bir yol bulmuş; oradan çıkıp bir ağacın tepesine tırmanmış, gitarının tellerine dokunmuş:

"Tango ti tar, tango ti tar, kaplanın kemikleri içindedir gitarın. Tee hee, Tee hee."

O sıralarda oralarda büyük bir kuraklık varmış; hayvanların su içebilecekleri tek su kaynağı kalmışmış. Kaplan, susadığında maymunun da oraya gitmek zorunda olduğunu bildiğinden, gidip orada beklemeye, geldiğinde onu yakalamaya karar vermiş.

Bir süre sonra maymun su kaynağına yaklaştığında ne görsün: Kaplan kendisini beklemiyor mu?.. Çok korkmuş, rüzgâr gibi uzaklaşmış. Ancak öyle susamış ki, dili damağına yapışmış; susuzluktan neredeyse ölecekmiş... Oysa kaplan kaynağın başında uzanmış, maymunu bekliyormuş. Maymun düşünmüş taşınmış, su içebilmek için bir hileye başvurmaya karar vermiş.

Su kaynağına giden yola ölü gibi uzanmış. Kısa bir süre sonra, içinde bal kavanozları olan bir sepeti başında taşıyan yaşlı bir kadın gözükmüş. Kadın yolda yatan maymunu ölü sanmış, yerden almış, sepete koymuş. Maymun, sepetteki kavanozlarda bal olduğunu görünce çok keyiflenmiş; kavanozu açmış, başından ayağına kadar bütün bedene bal sürmüştü.

Kadın ağaçların altından geçerken, maymun sepetten çıkmış, ağaçlardan birine zıplamış. Yaşlı kadın, eve gelinceye kadar olayın farkına varmamış. Ancak eve gelip de sepeti açtığında, kavanozların yarısının boş olduğunu görmüş. “Sepete ölü bir maymun koydumdu...” demiş çocuklarına, “şimdi sepette maymun olmadığı gibi, bal kavanozlarının yarısı da boşalmış... Maymun her zamanki hilelerinden birini yapmış olmalı...”

Bu arada maymun, bal sürdüğü bedeninin her yanını yaprağa belemiş, kendini iyice gizlemiş; artık annesi bile görse tanıyamazmış... Kirpiye benzemiş; tek farkı, üstünde diken yerine yaprak olmasıymış. Böylece su kaynağına yanaşmış, kaplan tanımamış bile... Bir yudum su içmiş; ancak hem su çok iyi geldiğinden, hem de çok susamış olduğundan, suyun içinde çok kalmış; sudan etkilenen bal yumuşamaya, üstündeki yapraklar düşmeye başlamış. Kaplan, yanından geçip de su içmeye giden canlının maymun olduğunu görüp üstüne sıçramış, ama maymun zor da olsa kaçmayı başarmış.

Öyle korkmuş ki, uzun süre su içmeye gidememiş. Ama bir süre sonra gene çok susamış... Bu kez bir sakız ağacına çıkmış, her yerine sakız sürmüş, üstüne yaprakları yerleştirmiş, su kaynağının yolunu tutmuş. Kaplan hâlâ orada maymunu beklemekteymiş; ama su içen, üstünde yapraklar olan hayvanın üzerindeki yaprakların düşmesini, altından maymunun çıkmasını bekliyormuş saldırmak için...

Oysa sakız sudan etkilenip yumuşamadığı, tersine sertleştiği için yapraklar düşemişler; yapraklar düşmeyince de hata yaptığını, su içenin maymun olmadığını düşünen kaplan saldırmamış.

Maymun susuzluğunu gidermiş, sonra da sallana sallana kaplanın önünden geçip gitmiş. Ondan sonra da, ne zaman su içmek istese, sakız üstüne yaprak yöntemini kullanmış... Yağmurlar başlayıp başka yerlerde de su içilebilecek kaynaklar oluşuncaya kadar bu yöntemi sürdürmüş, kaplana hiç yakalanmamış...

Maymunun Acıktığında Nasıl Yiyecek Bulduğu Üzerine...

Maymun çok acıkmış. Canı çorba içmek istiyormuş; ama çorba yapmada kullanacağı malzemeyi alabilecek parası yokmuş. Sonunda tavuğun evine gitmiş, yiyecek bir şeyler istemiş; tavuk da vermiş. Tavuğa demiş ki, “Yarın saat birde evime gel, sana yiyecekleri geri vereyim...”

Oradan kalkmış, tilkinin yuvasına gitmiş; “Dostum tilki...” demiş, “bana biraz yiyecek borç ver; yarın saat ikide evime gel, sana borcumu ödeyeyim.” Tilki de yiyecek vermiş.

Tilkinin evinden ayrılınca dosdoğru köpeğin yanına gitmiş; “Dostum köpek...” demiş, “bana yiyecek borç ver; yarın saat üçte evime gelersen sana geri veririm.” Köpek de vermiş yiyecekleri.

Sırada kaplan varmış; “Dostum kaplan...” demiş, “bana yiyecek bir şeyler ver; yarın saat dörtte evime gelirsen sana geri veririm.” O da yiyecekleri vermiş.

Evine dönen maymun bir tencere dolusu çorba yapmış; bir kaşık daha içemeyecek duruma gelinceye kadar içmiş... Ama o kadar çok çorba yapmışmış ki, tencerede hâlâ epey çorba kalmış.

Maymun yatağını hazırlamış; ancak yerden biraz yüksekte olmasına özen göstermiş.

Ertesi gün, sabah da öğlen de çorba içmiş. Ardından altına bir bez koymuş, hastaymış gibi yatağına uzanmış.

Saat bir olduğunda tavuk gelmiş, kapıyı çalmış. Maymun yavaş, hafif bir sesle girmesini söylemiş; ne kadar hasta olduğunu anlatmış. Hastalığına çok üzülen tavukla konuşmaya başlamışlar. Bu arada saat iki olmuş, tilki kapıyı çalmış. Tilkinin geldiğini gören tavuk korkudan titremeye başlayınca, “Yatağın altına gir...” diye maymun akıl vermiş. Tavuk hemen yatağın altına girmiş, bir köşeye sinmiş.

O saklanınca, maymun gene yavaş ve hafif bir sesle, tilkiye içeri girmesini söylemiş. Ona da çok hasta olduğunu anlatmış. Hastalığına çok üzüldüğünü söyleyen tilkiyle konuşurlarken saat üç olmuş; köpek kapıya dayanmış. Köpeği gören tilki korkudan ne yapacağını şaşırmış. Maymun “Korkma!” demiş, “yatağın altına gir...” Tilki hemen yatağın altına girmiş...

Maymun yavaş, zayıf bir sesle, köpeğe de içeri girmesini söylemiş. Ne kadar hasta olduğunu anlatırken, saat dört olmuş; kaplan kapıyı çalmış. Kapıda kaplanın olduğunu gören köpek sığınacak yer aramaya başlayınca, maymun ona da yatağın altına girmesini söylemiş.

Köpek de yatağın altına sığınmış. Kaplan içeri girmiş. Maymun, ona da ne kadar hasta olduğunu anlatmaya başlamış; ama kaplan onun hastalığına üzüldüğünü söylemek bir yana, üstüne sıçramış, bağıra bağıra, ondan sözünü tutmasını, aldığı yiyecekleri geri vermesini istemiş.

Maymun, can havliyle yakındaki ağacın üstüne atabilmiş kendini, ama kaplanın ağırlığını taşıyamayan yatak çökmüş, bütün hayvanlar birbirlerine girmişler: Tilki tavuğu, köpek tilkiyi, kaplan da köpeği parçalamış.

Ama kaplan hâlâ maymunu arayıp duruyormuş...

Maymunların, Muzların Neden Kendilerine Ait Olduğunu Düşündükleri Üzerine...

Belki biliyorsunuzdur: Maymunlar bütün muzların kendilerinin olduğunu düşünürler. Brezilyalı çocuklar muz yerlerken “Ben maymunum!” derler. Hatta bir Brezilyalı çocuk vardı; muzu çok sever, sürekli “En iyi maymun benim!” derdi. Siz de muzu seviyorsanız, Brezilyalı çocukların size de “Maymun!” diyeceklerinden hiç kuşkunuz olmasın. Bu işin aslı şudur:

Dünya daha yeni oluşurken, sadece bir tür muz, ama çok değişik türde maymun varmış. Bir yerlerde, muz ağaçlarıyla dolu büyük bir bahçesi olan yaşlı bir kadın yaşıyormuş. Ancak kadın yaşlı olduğundan, ağaca tırmanıp muz toplaması olası değilmiş. O da maymunların en büyüğü ile bir anlaşma yapmış: Kendisine muz toplayacak olursa, topladığı muzların yarısı onun olacakmış.

Maymun başlamış muz toplamaya; ancak ağacın alt taraflarındaki, daha olmamış, küçük ve yeşil muzları kadına vermiş; üst dallardaki olmuş muzları kendisi almış, evine götürmüştü.

Maymunun uyanıklığına çok kızan kadın bütün gece uyumamış; ne yapıp edip maymunun aldığı muzları geri almaktan başka bir şey düşünmüyormuş. Sonunda aklına bir hile gelmiş...

Sabah olduğunda, balmumundan, kara derili bir çocuk gibi duran bir heykel yapmış. Başına yayvan bir sepet oturtmuş; sepetin içine de bulabildiği kadar olmuş muzlardan yerleştirmiş. Çok yakından bakılmadıkça heykel sahici gibi duruyormuş.

Bir süre sonra, yaşlı kadının anlaşma yaptığı maymun oralara gelmiş. Balmumu heykeli görünce, onun muz satan bir çocuk olduğunu düşünmüş; zaman zaman muz satan çocukları arkalarından iter, sepetlerini kaptığı gibi kaçarmış. Nedense bu kez öyle yapmamış; önce gidip efendice ondan muz istemeye karar vermiş. Yaklaşmış, "Satıcı ço-

cuk..." diye seslenmiş, "bana bir muz verir misin?" Balmumu heykel –elbette ki– yanıt vermemiş.

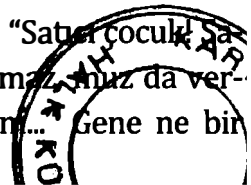
Maymun, çocuğun söylediğini duymadığını düşünerek sesini yükseltmiş: "Satıcı çocuk! Bana bir muz verir misin? Çok değil, sadece bir tane, olgun, lezzetli bir muz..." Çocuktan gene ses çıkmamış.

Kızan maymun olanca gücüyle bağırarak: "Satıcı çocuk! Bana muz vermezsen seni öyle bir iterim ki, muzlar bir yana, sen bir yana gidersin..." Balmumu heykel gene hiçbir tepki vermemiş.

Çok öfkelenen maymun heykele koşmuş, bütün gücüyle sırtından itmiş; ama eli balmumunun içine girmiş, Maymun bağırarak: "Satıcı çocuk! Elimi bırak, bir de muz ver, yoksa öteki elimle vuracağım..." Heykel ne yanıt vermiş, ne de elini bırakmış.

Maymun, bu kez öteki eliyle sert bir biçimde vurmuş; o eli de balmumuna içine gömülmüş. Maymun hâlâ bağır-maya devam ediyordu: "Satıcı çocuk! Ellerimi bırak ve bana bir muz ver, yoksa öyle bir tekme atacağım ki..." Ama heykel umursamamış; maymunun ne ellerini bırakmış, ne de muz vermiş...

Maymun dediğini yapmış, çok şiddetli bir tekme atmış; ama ayağı da balmumuna girmiş. Zor durumda olmasına karşın bağır-maya devam etmiş maymun: "Satıcı çocuk! Satıcı çocuk! Ellerimi, bir de ayağımı bırakmaz, muz da vermezsen öteki ayağımla tekneyi atacağım..." Gene ne bir hareket, ne de bir ses...

Maymun öteki ayağıyla tekme atmış; o ayağı da balmumuna saplanmış. Maymun bağırmaktan vazgeçmemiş: “Satıcı çocuk! Satıcı çocuk! Ayaklarımı, ellerimi bırak, muz da ver yoksa öyle bir kafa atacağım ki...” Balmumu heykel umursamamış bile...

Maymun kafayı atmış atmasına da, o da balmumuna gömülünce şöyle bağırmış: “Satıcı çocuk! Satıcı çocuk! Beni bırak! Ellerimi, ayaklarımı, kafamı bırakmazsan, öteki maymunları yardımına çağıracağım...” Bu çağrı da bir işe yaramamış...

İşte o zaman maymun öyle bir kükremitmiş ki, küçüklü büyüklü yakında ne kadar maymun varsa, neredeyse küçük bir maymun ordusu büyük maymunun yardımına koşmuş.

Maymunların en küçüğü, büyük maymunu kurtarabilmek için bir plan yapmış: Maymunlar oradaki en yüksek ağacın tepesine tırmanmışlar, sonra birbirlerinin ellerine tutarak bir piramit oluşturmuşlar. Sesi en gür olan maymun en tepedeymiş. O gür sesiyle güneşe seslenmiş, gelip büyük maymunu içine düştüğü zor durumdan kurtarmasını istemiş.

Güneş, bu sesi duymuş, ortaya çıkmış. En sıcak ışınlarını balmumuna yöneltmiş. Bir süre sonra balmumu erimeye başlamış, maymun ellerinden birini kurtarabilmiş. Güneş biraz daha yükselmiş, daha sıcak ışınlarını göndermiş, maymun ikinci elini de kurtarmış. Sonra da, ayaklarını, kafasını ...

Olan biteni evinde, penceresinin arkasından izleyen yaşı kadın maymunlarla başa çıkamayacağını anlamış, muz yetiştirmekten vazgeçmiş; hatta dünyanın bir başka köşesine taşınmış, orada kabak yetiştirmeye başlamış.

O koskoca bahçedeki muzlar da maymunlara kalmış. İşte o günden bu yana maymunlar bütün muzların kendilerine ait olduğunu düşünürlermiş...

Maymunun Yem Olmaktan Nasıl Kurtulduğu Üzerine...

Yıllar yıllar önce, çok eski zamanlarda insanlar yalnızca meyve ve fındık yiyorlarmış. Giderek meyve ve fındık azalmış; insanlar da et yemeye başlamışlar. Hangisinin etinin daha lezzetli olduğunu öğrenebilmek için hayvanları öldürmeye başlamışlar. Derilerini soyuyor, parçalara ayırıyor, ateşin üzerine koyarak pişiriyorlarmış. Kimi hayvanların etleri lezzetliymiş, kimi hayvanlarınkı de değilmiş...

Eti en lezzetli olan hayvan sığırmış; koyun da iyiymiş, sonra da armadillo geliyormuş. İnsanlar günlerden bir gün bir de maymun etinin tadına bakmak istemişler.

Ağaçta oturan maymun, yaklaşan tehlikeden habersiz gitarını çalıyor, şarkı söylüyormuş: "Lee, lee, lee, lee, lee lay, lee lay, lee ray, lee ray."

İnsanoğlu maymuna yaklaşmış, "Buraya gel!" diye seslenmiş, "yaklaş da, gitarının sesini daha iyi duyabileyim; güzel çalyorsun..." Bir yandan bunları söyleyerek maymu-

nun dikkatini dağıtıyor, bir yandan da ona daha fazla yaklaşıyormuş. Tam elini uzatıp maymunu yakalayacakmış ki, maymun çevik bir hareketle ağacın üstteki dallarına sıçramış...

İnsanoğlu maymunun tadına bakmayı öyle kafasına koymuş ki maymun ne zaman gitar çalmaya, şarkı söylemeye başlasa, yanına yaklaşıyor, yakalamaya çalışıyormuş. Maymun insandan korkmuş, öyle korkmuş ki, gitar çalmayı, şarkı söylemeyi kesmiş; uzun süre ne gitar çalmış, ne de şarkı söylemiş...

Günün birinde canı gitar çalmayı çok istemiş. Yerde bir deliğe girmiş, orada çalmaya başlamış. İnsanoğlunun kullaklarının çok keskin olduğunu, gitarının sesini duyabileceğini kestirememiş. Gitar çalmaya da kendini o kadar kaptırmış ki, sığındığı delikten dışarı çıktığının farkına varamamış. Oysa insanoğlu deliğin ağzında, sabırla maymunun dışarı çıkmasını bekliyormuş. Bereket, maymun ondan önce davranıp kaçabilmiş; insanın yetişemeyeceği bir köşeye sinmiş. Bıkar da gider, diye beklemiş de beklemiş, ama insanoğlunun maymunun peşini bırakmaya hiç niyeti yokmuş.

Bir süre sonra insanoğlu susamış, maymunu gözetlemesi için küçük oğlunu deliğin başında nöbetçi bırakmış, su içmeye gitmiş. Adamın gittiğini anlayan maymun çocuğa seslenmiş: "Hişşt! Küçük! Bir maymunu dans ederken görmek istemez misin?"

Çocuk istediğini söyleyince, “O zaman...” demiş maymun, “gözünü deliğe daya nasıl dans ettiğimi sana gösterebileyim...”

Küçük çocuk maymunun dediğini yapmış, gözünü deliğe dayamış. Maymun da hiç zaman geçirmeden bir avuç toprağı çocuğun gözüne atıvermiş. Çocukcağız gözündeki toprağı temizlemeye çalışırken de delikten dışarı fırlamış, ağacın tepesine çıkıvermiş.

Adam döndüğünde, çocuk maymunun kaçtığını söylemeye korkmuş; adam da beklemiş de beklemiş... Sonunda yorulmuş, evine dönmüş.

Ama maymunu yakalama inadından vazgeçmemiş, hatta onunla daha çok uğraşmaya başlamış. Bir gün şansı yaver gitmiş, maymunu gafil avlamış; yakaladığı gibi bir kutuya kapatmış, pişirmek için evine götürmüştü. Ocağın üstüne büyük bir kazan koymuş, maymunu pişireceği suyu kaynatmaya başlamış. Bir ara, ateşi tazelemek için yakacak dal toplamaya dışarı çıkmış.

Kutunun içinde, kolunda gitarıyla kapalı olan maymun başlamış gitarını çalmaya, şarkı söylemeye: "Lee, lee, lee, lee, lee lay, lee lay, lee ray, lee ray." Kutudan gelen sesleri duyan çocuklar kutunun yanına gelmişler. Maymun seslenmiş: "Hişşt! Çocuklar, maymunu dans ederken görmek istemez misiniz?"

Çocuklar, istediklerini söylediklerinde de, “Bu kutu çok küçük...” demiş, “oynamaya yerim dar, beni dışarı çıkarın da, nasıl dans ettiğimi görün...”

Maymuna kanan çocuklar kutunun kapağını açmışlar; maymun da odanın ortasında gitarını çalıp dans etmeye başlamış: “Lee, lee, lee, lee, lee lay, lee lay, lee ray, lee ray.” Çalıp oynayarak odada fır dönmüş. Sonra da demiş ki: “Çocuklar, ateşin üzerindeki tencerede yiyecek bir şey yok.. İçine bir şeyler koyalım...”

Çocuklar, ocaktaki tencerenin kendisi için hazırlandığını söylemenin ayıp olacağını düşünmüşler, maymunun tencereye bir şeyler koymasına ses çıkarmamışlar. Maymun, çevrede bulduğu birkaç kuru dalı, içi boş hindistan cevizi kabuklarını tencereye atmış. Sonra da çocuklara dönmüş, “Artık dans edemeyeceğim...” demiş, “burası çok sıcak oldu.”

Çocuklar, biraz daha dans etmesi için yalvarmışlar. “Öyleyse...” demiş, “biraz kapıyı açın da içeriye temiz hava girsin; o zaman size yeni bir dans gösterebilirim...”

Çocuklar kapıyı aralamışlar. Maymun da dans ede ede kapıya yaklaşmış, kendini dışarıya atmış, ağacın en yüksek noktasına kadar tırmanmış. Onu bir daha gören olmamış; yaşadığı o korkudan sonra oralarda durmamış, uzaklarda başka bir yere taşınmış.

Bu arada adam elinde dallarla dönmüş. Çocuklar, maymunu kaçırdıklarını söylemekten korkmuşlar. O da tence-redeki dallarla kabukların maymun olduğunu sanmış. Ateşi tazelemiş, su fokur fokur kaynamış. Çocukları yemeğe çağırmış. Çocuklar, önce onun tatmasını istemişler. Sert bir dalı almış, ısırılmış; “Bu maymunun bacağı değil ki...” demiş, “kuru bir dal...” Kaşığını bir kez daha daldırmış, boş hindistancevizi kabuğunu alıp tatmış; “Bu maymunun başı değil ki...” demiş, “boş bir kabuk...”

Piştirmeye kalkıştığı maymundan en küçük bir parça bile bulamamış. O günden sonra da maymunun etini tatmaktan vazgeçmiş.

Maymunun Hâlâ Neden Kuyruğu Olduğu Üzerine...

Günlerden bir gün, maymun ile tavşan bir anlaşma yapmışlar: Maymun bütün kelekleri, tavşan da bütün yılanları öldürecekmiş.

Bir gün, tavşan uyuklarken maymun yanından geçiyormuş. Tavşana bir oyun oynamak istemiş, kulağına eğilmiş, kelek olduğunu fısıldamış. Uykusundan uyandırılan tavşan çok kızmış, maymundan bunun intikamını almayı kafasına koymuş.

Tavşan ile armadillo çok iyi arkadaşmışlar. Armadillo çok güçlü olduğundan, tavşan gitmiş, ondan kendisine yardımcı olmasını istemiş.

Sabırla maymunu uyuklarken yakalamayı beklemiş. Günün birinde beklediği fırsatı yakalamış. Hemen armadilloyu çağırmış, birlikte maymunun kuyruğunun üstüne ağır bir taş koymuşlar.

Maymun uyandığında, kurtarabilmek için kuyruğunu o kadar şiddetli çekmiş ki, kuyruğu kopmuş. O zamanlarda kedi kuyruksuzmuş, maymunun kopan kuyruğunu kapdığı gibi kaçmış. Maymun tavşana çok kızmış. Tavşan demiş ki: “Yılan olduğunu sandık.. Sen benim kulağıma kelebek olduğunu fısıldamamış mıydın?”

Ancak bu sözler maymunu yatıştırmamış; kuyruğu olmadan nasıl yaşayabilirmiş ki? Ağaca nasıl tırmanırmış? Ne yapıp edip kuyruğunu geri almak istediğinden, başlamış kediyi aramaya... Sonunda bulmuş... “Güzel kedi!” demiş, “Lütfen kuyruğumu geri verir misin?”

“Bana süt getirirsen veririm,” demiş kedi.

“Sütü nereden bulacağım ki?”

“Git, inekten iste...”

Maymun ineğin yanına gitmiş; “Sevgili inek...” demiş, “bana biraz süt verir misin? Sütü kediye verip kuyruğumu geri almak istiyorum da...”

“Olur; ama bana biraz ot getirirsen...”

“Otu nereden bulacağım ki?”

“Git, çiftçiden iste...”

Maymun çiftçinin yanına gitmiş; “Efendim...” demiş, “bana biraz ot verin ki, ineğe verebileyim; o da bana süt versin ki, sütü kediye götürüp kuyruğumu geri alabileyim...”

“Olur; ama bana yağmur getirmen gerekir.”

“Yağmuru nasıl getirebilirim ki?”

“Git, bulutlardan iste...”

Çaresiz, maymun bulutların yanına gitmiş, “Ak bulutlar...” demiş, “aşağıya biraz yağmur yağdırın da çiftçi bana ot verebilsin, onun verdiği otu ineğe götürüp biraz süt alacağım; sütü kediye götürdüğümde de kuyruğumu geri verecek.”

“Yağmur yağdırırız; ama sise ihtiyacımız var.

“Sisi nereden bulabilirim ki?”

“Git, nehirden iste...”

Maymun usanmamış; gitmiş nehirin yanına, “Güzel nehir...” demiş, “biraz sis ver de bulutlara götüreyim; karşılığında yağmur yağdıracaklar; yağmur yağınca çiftçi bana ot verecek; o otu ineğe götürüp süt alacağım; sütü de kediye götüreceğim, kuyruğumu geri alacağım.”

“Sis veririm de, beni besleyecek yeni bir su kaynağı bulman gerekir.”

“Onu nerede bulabilirim ki?”

“Git, dağlara çık; oralarda, kayalıkların arasında bulabilirsin...”

Dağa tırmanan maymun kayalıklar arasında dolaşmış, sonunda nehri besleyecek kaynağı bulmuş. Bulduğu kaynağı nehre götürünce nehir sis vermiş, sisi bulutlara götürdüğünde yağmur yağmış, yağmur yağınca otlar gövermiş, otu gören inek de süt vermiş... Maymun sütü kediye götürmüş, kuyruğunu geri almış.

Kuyruğuna kavuştuğuna öyle sevinmiş ki, günlerce dans etmiş. Maymunlar, o gün bugündür kuyruklarını korumaya çok dikkat ederler. Bu dikkatlerinden ötürü hâlâ bir kuyrukları vardır ve onu çok severler...

Her toplumun kendine özgü masalları, destanları, masal kahramanları vardır. İnsanların hayallerini, arzularını, sevinçlerini, öfkelerini, sitemlerini ve sevgilerini insanlığın hayal gücüyle süsleyerek size getiriyoruz. Dünyanın dört bucağından masallar dizimizle sıkılmadan defalarca okuyabileceğiniz, yepyeni ve eğlenceli maceralara davet ediyoruz. Güçlü anlatım ve ayrıntılarla hayal gücünüzü ve yaratıcılığınızı zenginleştirecek bu masallarla yeni bir dünyanın kapılarını aralayın!

DÜNYANIN DÖRT BUCAĞINDAN MASALAR

- Çin Masalları
- Ortadoğu Masalları
- Hint Masalları
- Rus Masalları
- Latin Amerika Masalları
- Balkan Masalları
- Anadolu Efsaneleri
- İskoç Masalları
- Anadolu Masalları
- Kızılderili Masalları

dipnot yayınları

Selanik Caddesi 82/32 Kızılay - Ankara

Tel: (0 312) 419 29 32 Faks: (0 312) 419 25 32

dipnotkitabevi@yahoo.com

